

Dönem : 22

Yasama Yılı : 2

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 451)

**Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ile Adana Milletvekili Tacidar Seyhan'ın; Maden Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Çevre; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/360, 2/128)**

T.C.

Başbakanlık

7.1.2003

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/196-279/117

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ve ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Abdullah Gül

Başbakan

LİSTE

<u>Esas No.</u>	<u>Hükümsüz Sayılan Kanun Tasarılarının Adı :</u>
1/465	İskân Kanunu Tasarısı
1/479	190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı
1/638	Karayolu Taşıma Kanunu Tasarısı
1/682	Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilâtının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararıname Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı
1/747	At Yarışları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/770	Köye Götürülen Hizmetlerden Gönüllü Katkıları Dışında Katılma Payı Alınmaması Hakkında Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/800	Ziraat Vekâletine Merbut Bazı Mektep ve Müesseselerin Sureti İdaresi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/886	Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/979	<b>Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı</b>
1/986	Türk Patent Enstitüsü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararıname Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı  
T.C.

Başbakanlık

6.5.2002

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-424/2471

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

**Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 15.4.2002 tarihinde kararlaştırılan “Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.**

**Gereğini arz ederim.**

*Bülent Ecevit*

**Başbakan**

GENEL GEREKÇE

Madenciliğimiz içinde bulunduğu zor şartlar nedeni ile beklenen gelişmeyi gösterememektedir. Son yıllarda sektöre olan ilgi azalmış, yatırımlar durma noktasına gelmiştir. Bunun başlıca nedenleri madencilik mevzuatı dışındaki mevzuatlar, çevresel endişeler, madencilığe getirilen kısıtlama ve yasaklamalar ile ağır ve çok süre alan bürokratik işlemlerdir. Ayrıca maden mevzuatından kaynaklanan bazı olumsuzluklar da mevcuttur. Özellikle ruhsat iptallerini öngören maddelerin çokluğu ruhsat güvencesini azaltmaktadır.

Bu olumsuzlukları gidermek maksadı ile madencilik faaliyetlerinin kendine özgü şartları dikkate alınarak madencilik faaliyetlerine başlayabilmek için alınması gerekli izinler ve uyulması gerekli hususların bir yönetmelikle belirlenmesi gerekli görülmüş ve bu yönde bir düzenlemeye gidilmiştir.

Madenin öncelikle aranıp bulunması gerekmektedir. Bulunan madenin de bulunduğu yerden üretilmesi gibi sektöre özgü bir zorunluluğu vardır. Madenin üretilmesi için yer seçme şansı yoktur. Ülkemizin toprakları maden varlığı açısından yeteri kadar aranmamıştır. Ülkemizde bazı alanlar değişik nedenlerle yasal olarak madencilik faaliyetlerine kapatılmıştır. Bu alanlarda bulunabilecek madenlerin ekonomiye katkısının, kısıtlama gerekçesindeki faydadan çok daha fazla olması mümkündür. Yapılan değişiklik ile ilgili bakanlıklarla gerekli koordinasyon sağlanarak bu alanlarda madencilik faaliyetlerine olanak sağlanmıştır. Madencilik sektörünü desteklemek maksadıyla teşviklerden yararlandırılması ayrıca rezerv tüketim payı ve taşıma masraflarından belli oranda vergi indirimi getirilmesi öngörülmüştür.

Çimento, inşaat ve kireç sanayi hammaddeleri ile tuğla-kiremit sanayi hammaddeleri Maden Kanunu kapsamına alınarak ülkemizde önemli bir potansiyeli ve büyüme temayülü olan bu sektörün gelişmesine katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Devletin madencilikten sağladığı gelirleri daha düzenli takip etmek ve işlemleri basitleştirmek üzere 3213 sayılı Maden Kanunundaki Devlet hakkının tahsiline ilişkin bilanço sistemi değiştirilerek yerine üretilen cevherin satış tutarı üzerinden Devlet hakkı ödenmesi ilkesi getirilmiştir. Yine aynı esaslar dahilinde ödenmek üzere Özel İdare payı ödemesi getirilerek mahallî idarelerin

desteklenmesi amaçlanmıştır.

3213 sayılı Maden Kanununun kamulaştırmaya ilişkin hükmünün Anayasa Mahkemesince iptalinden sonra ortaya çıkan boşluğu doldurmak için Kanunun 46 ncı maddesinin son fıkrası yeniden düzenlenmiştir. Yapılan düzenlemede Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesine uygun olarak kamulaştırılan gayrimenkullerin madencilik faaliyetinin sona ermesi durumunda eski sahiplerine bedelsiz iadesi hükmü getirilmiştir.

Ayrıca 3213 sayılı Kanunun bazı maddelerinde yapılan değişiklikler ile uygulamada karşılaşılan güçlüklerin giderilmesi ve mevzuatın daha basit ve kolay uygulanması imkânı sağlanmıştır.

Madenin aranıp işletilebilmesi için 10'dan fazla değişik bakanlıktan 20'nin üzerinde izin ve onay alınması gerekmektedir. Bu izinlerin bazen her biri dahi yatırımcı üzerinde caydırıcı rol oynamaktadır. Yapılan düzenlemeler ile uygulama kolaylıkları getirilmiştir.

#### MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Günümüzde çimento sanayinin ihtiyacı olan kalker, puzolanik kayaç ve marn gibi hammaddeler taşocağı ruhsatları ile karşılanmaktadır. Büyük bir gelişme içinde olan bu sektör daha büyük yatırımlar yapabilmek için hammadde ihtiyacını daha güvenilir ve büyük rezervli kaynaklardan karşılamak istemektedir. Kireç sanayi içinde aynı durum söz konusudur. Bu nedenle kalker, puzolanik kayaç ve marnın maden kanunu kapsamına alınması gerekli görülmüş ve kanunun 2 nci maddesine eklenmiştir. Diğer taraftan dekoratif taşların giderek önem kazanması ve bazı taşların parlatılmadan kullanımının yaygınlaşması nedeni ile kanundaki mermer tanımının yeniden düzenlenmesine ihtiyaç duyulmuş ve kesilip parlatılarak kullanma kistası kaldırılmış ve dekoratif taşlar da bu madde kapsamına alınmıştır. Bu değişiklik sonucunda mermer ve dekoratif taşların inşaat sektöründe kullanımı ile önemli gelişmeler beklenmektedir.

Seramik sektöründe düşük oranlı  $Al_2O_3$  ihtiva eden killerin kullanımının artması gözönüne alınarak  $Al_2O_3$  oranının kaldırılması zorunlu hale gelmiş ve tüm sektörlerin kil talebinin karşılanması amaçlanmıştır. Seramik sektöründe, döküm sanayinde ve diğer sanayi kollarında kullanılan kil alanları ile tuğla-kiremit sanayinde kullanılan kil alanlarının çakışması nedeniyle ortaya çıkan sorunları kaldırmak ve tuğla-kiremit sanayi için gerekli kil ihtiyacının karşılanmasında yaşanan güçlükleri ortadan kaldırmak amacıyla tuğla-kiremit kili tasarı kapsamına alınmıştır. Kuvars kumu yataklarındaki  $SiO_2$  oranının da % 80'e düşürülmesi zaruret haline gelmiştir.

Diğer taraftan değişik tarihlerde Bakanlar Kurulu Kararı ile Maden Kanunu kapsamına alınmış olan karbondioksit ( $CO_2$ ), turba, alçı taşı (jips, anhidrit), kalsit ile sanayinin önemli hammaddelelerinden olan sepiyolit ve huntit madde metnine ilave edilmiş ve 2 nci maddede bilimsel sınıflamalara uygun bir düzenleme getirilmiştir.

Madde 2. - Özellikle büyük ruhsat alanlarının küçük bir bölümünde madencilik yapılmakta, bazen geri kalan alanlardaki faaliyetler, ruhsat bölünemediği için rödovans karşılığı işletilmektedir. Bu maddede getirilen işletme ruhsatlarının bölünebilmesi ilkesi ile; büyük ruhsat alanlarında, faaliyetin sürdürüldüğü alanın dışında kalan alanlarda tespit edilmiş olan maden rezervinin en kısa sürede ekonomiye kazandırılması için daha çok yatırımcıya sektöre girmesi için alt yapı hazırlanması amaçlanmıştır. Ruhsatın bölünmesi ile aynı ruhsat alanı içinde daha çok madencilik faaliyeti söz konusu olacak, üretim artacak, madencilige bir ivme kazandırılacak ve madencilikte istihdam artırılabilecektir.

Madde 3. - Maden ruhsat sahalarında arama ve işletme faaliyetlerine başlanabilmesi için alın-

ması gerekli olan izinler, bu izinlerin alınmasında karşılaşılan güçlükler, madencilik faaliyetlerini olumsuz yönde etkilemektedir.

Bazı bakanlıklara ait mevzuat, madencilik faaliyetlerine birçok kısıtlama ve yasaklamalar getirmektedir. Bu durum yer altı kaynaklarımızın ülke ekonomisine kazandırılmasını engellemektedir. Bu olumsuzlukları gidermek için madencilik faaliyetlerinin hangi izinlere tâbi olacağıının, ilgili mevzuatın madencilığe ne şekilde uygulanacağı, bu çerçevede madencilik faaliyetlerinin çevre ve kaynak koruma ilkeleri çerçevesinde ne şekilde sürdürüleceği ve ortaya çıkacak olumsuzlukların nasıl halledileceği konularının ilgili bakanlıkların uygun görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelik ile çözümlenmesi amaçlanmıştır.

ÇED belgesi almış faaliyet sahibinin, diğer kurumlardan alması gerekli izinler için bu kurumlara, ruhsat sahibinin başvurusundan itibaren 15 günlük süre içinde işlemleri tamamlama zorunluluğu getirilmiştir. Bu düzenleme ile madencilik faaliyet sahibinin izinlerle ilgili bürokratik sorunlarının kısa sürede çözümlenmesi amaçlanmaktadır. Madencilikte faaliyetler arama ile başlamaktadır. Arama faaliyetlerinin günümüze değin ÇED prosedürü kapsamında değerlendirilmiş olmasının, sektöre yatırım yapacaklar için, yatırım kararında başlangıçta caydırıcı bir rol oynadığı belirlenmiştir. Arama faaliyetleri; prospeksiyon, jeolojik harita yapma, numune alma, jeofizik araştırma, sondaj, küçük yarma, kısa galeri gibi üretim yapılmayan, çevreye kalıcı bir kirlilik, atık, artık bırakmayan faaliyetlerden biri ya da birkaçını içermektedir. Arama faaliyetlerinde ruhsat sahibinin yasa gereği ne arayacağı belirli değildir. Bu faaliyetlerde sadece prospeksiyon, harita faaliyetler sonrası ulaşılan bulgulara göre yönlendirilmektedir. Bu nedenle başlangıçta, sonuçta ne yapılacağı belli olmayan bir arama faaliyetinin ÇED kapsamında değerlendirilmesi çevresel, bilimsel ve teknik hiçbir anlam ifade etmemektedir. Ayrıca madencilik açısından arama faaliyetinde süreklilik esas olduğundan ve arama yapılacak alanın geniş ve değişken olması nedeni ile belirli bir bölgede yoğunlaşması söz konusu değildir. Bazen büyük alanlar arama sonrası prospeksiyon sonrası değerli bulunmayıp terk edilebilmektedir. Bu nedenle üretim yapılmadan yürütülecek arama faaliyetleri ÇED prosedürü kapsamı dışına alınmıştır.

Çeşitli nedenler ileri sürülerek zaman zaman madencilik faaliyetlerinin durdurulması nedeniyle, madencilik yatırımları aksamakta, entegre tesisler tümüyle işletilemez hale gelmekte, bunun dışında, yeraltı işletmelerinde çökmeler, su basmaları ve başka nedenlerle yeraltı tesisleri kullanılamaz hale gelmekte açık işletmelerde ise heyelan sonucu toprak kayması ile maden ocağı tümüyle kapanmakta ve telafisi imkânsız zararlar meydana gelmektedir.

Bu tür olumsuzlukların önlenmesi bakımından, ruhsatlara dayalı olarak devletin gözetim ve denetimi altında yürütülmekte olan madencilik faaliyetinin, Bakanlığa verilmiş proje kapsamında yürütüldüğünün tespiti şartıyla Bakanlık dışındaki kurum ve kuruluşlar tarafından, can güvenliği hariç olmak üzere, çeşitli nedenler ileri sürülerek engellenmiş olması veya engellenme aşaması gelmesi hallerinde, ileri sürülen bu nedenlerin ortadan kaldırılmasında bilimsel ve teknik çözümlerin mevcut olması durumunda, madencilik faaliyetlerinin hiçbir kurum tarafından engellenemeyeceği hükmü getirilmiştir.

Kaynakların ekonomiye kazandırılması için ekonomik üstünlük ya da faaliyet sırası ile ilgili kararların bilimsel temellere dayanması gerekmektedir. Madencilik sektörü ve yer altı kaynaklarının aranması ve işletilmesi ile ilgili değerlendirmeler özel uzmanlık gerektiren hususlardır. Bu konuda uzman olmayan kişilerin gerçeği yansıtmayan görüş ve yorumları bazen kaynaklarımızın iş-

letilmesini engelleyici yanlış yönlendirmelere neden olmaktadır. Hatta maden işletmelerinde uygulanan yöntem itibarı ile yüzey topografyasında herhangi bir değişikliğin söz konusu olmadığı durumlarda bile kurumların mevzuatına şekli bir yaklaşımları nedeni ile madencilik faaliyetlerinde sorunlarla karşılaşmaktadır. Kanununda öngörülen Bilimsel ve Teknik Komisyon, madencilik faaliyetlerinin sürdürülmesi sırasında karşılaşılan sorunların, ilgili bakanlıkların ve TÜBİTAK'ın da katılımı ile ortak bir çalışma yaparak bilimsel ve teknik esaslar çerçevesinde çözümlenmesi, faaliyetlerin ülke ekonomisine katkısının sürekliliği ve en üst düzeye çıkarılması amaçlanmıştır.

Kanun kapsamına alınan maddelerin kapsamı genişletildiğinden, organize sanayi bölgelerini, yol, baraj, liman, vb. projeleri ve imar planlarının uygulanmasında bazı güçlüklerle karşılaşılabilir. Zira bu tesislerin yapılacağı alanlarda verilmiş ruhsatlar söz konusu olabilecektir. Bu gibi hallerde kamu yararı taşıyan yatırımların engellenmemesi bakımından maddede getirilen düzenleme ile gerektiğinde, maden ve mermer ruhsatlarının taksir edilebileceği öngörülmüştür. Bu gibi hallerde ruhsata konu madenin rezervi, işletme şekli, madenin bulunduğu alan, yapılmış madencilik yatırımlarının durumu ve bu madenin ülke ve bölge ekonomisindeki yeri, stratejik durumu ile gerçekleştirilmesi düşünülen yatırımın ekonomik ve toplumsal getirileri göz önüne alınarak karar verilebilir. Ruhsatların taksir edilmesi halinde ruhsat sahibinin yaptığı yatırım masraflarının tazmin edilmesi öngörülerek, ruhsat sahibinin zararlarının karşılanması amaçlanmıştır.

İzne tâbi yerlerde izinsiz çalışılmayacağı belirtilmiş, ancak çalışıldığı tespit edildiğinde faaliyetinin durdurulacağı ve yıllık ruhsat harcı kadar para cezasının uygulanacağı, bu fiilin tekrarı halinde ise cezanın ikiye katlanarak tatbik edileceği öngörülmüştür.

Madde 4. - Madencilik, sanayinin hammadde gereksinimini karşıladığından ülke ekonomisinin temelini oluşturur. Mevcut kaynakların en iyi şekilde kullanımı, kaynakların atıl durumda bırakılmaması ve bilinmeyen kaynakların belirlenerek üretilmesi ile ülke sanayisinin gelişmesine hız verilmesinin vazgeçilmezliği tartışılmaz bir gerçektir. Madencilik, döviz sağlama, katma değer yaratma, istihdam yaratma, hizmet ve yan sanayi sektörlerini teşvik etmesi, özellikle bölgesel kalkınmayı ön plana çıkarması açısından ülke ekonomisinde ayrı bir önemi ve yeri vardır.

Madencilik, yatırımcı için riskli ve yatırılan sermayenin geri dönüş sürecinin uzun olduğu hatta bazen geri dönmediği bir sektördür. Son derece riskli bir yatırım alanı olan madencilik diğer ülkelerde olduğu gibi desteğe ve teşvike ihtiyacı vardır.

Madencilik diğer sektörlerden ayıran özellikler kısaca şunlardır :

- Madencilik sektörü, sanayi başta olmak üzere, ekonominin diğer sektörlerinin temel hammadde gereksinimlerini sağlar.

- Madencilik sektörü, ekonomik kalkınmayı başlatan "öncü sektör" konumundadır.

- Madencilikte yer seçme şanssı yoktur.

- Madencilik her aşaması riskli, yatırımın geri dönüş süreci uzundur.

- Madencilik faaliyetlerinin kısa süreli de olsa durdurulması mümkün değildir, süreklilik gerektirir.

- Madencilik yapıldığı bölgeler sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan oldukça hızlı kalkınır. Madencilik faaliyetlerinin yol, su, elektrik, haberleşme gibi alt yapıya ihtiyacı vardır. Bu alt yapılar kalkınmanın temel unsurlarıdır.

- Madencilik, istihdam ağırlıklı bir sektör olup, genelde, kırsal kesimde faaliyet gösteren bir üretim dalıdır. Bu nitelikleriyle, göçü sınırlayıcı bir rol üstlenir.

Mevcut uygulamalarla madencilğin ülke ekonomisine katkısı sınırlı kalmıştır. Sanayinin itici gücü olan madencilik sektörü, katma değeri yüksek, kaynak oluşturan önemli bir sektör haline getirilmeli, madencilğimiz ülke kalkınmasında geri planda kalmaktan kurtarılmalıdır. Madencilik sektörünün desteklenmesi amacı ile bu madde düzenlenmiştir.

Madde 5. - 3213 sayılı Maden Kanununun 10 uncu maddesi ile getirilen müeyyideler ruhsat güvencesini ortadan kaldırarak yatırımı engellemekte ve madencilik sektörüne caydırıcı etki yapmaktadır. Uygulanan ceza hükümleri ilgili teknik elemanların üç yıl gibi uzun bir süre bu kanunla ilgili teknik konularda yetkilerinin kısıtlanması sonucunu doğurmaktadır.

Bu maddede yapılan değişiklik ile gerçek dışı, yanıltıcı kanun hükümlerin icraatını engelleyici haksız yere hak iktisabına yol açan beyanlarda bulunan teknik elemanın para cezası uygulanarak tekrâründe para cezasının iki katına çıkarılması, üçüncü tekrârında ise bir yıl süreyle, Genel Müdürlük nezdinde yapacağı beyanların geçersiz sayılması öngörülmüştür. Bu fiilleri işleyen ruhsat sahiplerine ise ruhsatın feshi yerine, her defasında katlanarak uygulanan para cezası ödeme yükümlülüğü getirilmiştir. Böylece hem teknik elemanlara ikaz sistemi getirilerek cezaları hafifletilmiş, ruhsatlarında bu maddeye dayalı iptalleri kaldırılarak ruhsat güvencesinin sağlanması amaçlanmıştır.

Madde 6. - Bu maddede getirilen değişiklik ile, uygulamada karşılaşılan ancak kanunda belirtilmeyen ve anlatım bozukluğu nedeniyle farklı yorumlara neden olan konular hakkında bazı hükümler getirilmiştir. Bu düzenleme ile Genel Müdürlükçe yapılan tetkikler sonucunda ruhsat sahibinin sahasında yaptığı üretimi beyan etmemesi durumunda yapılacak işlem ile ruhsatsız alanda kaçak maden üretimi tespit edildiğinde yapılacak işlemler ayrı belirtilmiştir. Böylece hem üretilen hammaddenin kayıt altına alınması sağlanmış, hem de kaçak üretimin önüne geçilerek sektörün ülke ekonomisine katkısının artırılması amaçlanmıştır.

Ayrıca madenin sevkiyat biçimindeki teknolojik gelişmeler dikkate alınarak sevkiyat ve kantar fişi kullanımı ile ilgili esaslar ile altın, gümüş, platin gibi kıymetli metallerin denetimi ve sevkiyatının çıkarılacak bir yönetmelikte belirtileceği hükmü getirilmiştir.

Madde 7. - Bu maddede yapılan düzenleme ile ruhsat alanlarının küçük olması halinde, yatırılacak teminatların yetersiz kalmaması için, yatırılacak teminatın, her bütçe yılında belirlenecek "taban teminat" miktarından az olmaması öngörülmüştür.

3213 sayılı Kanun ruhsat talebi için harç ve teminatların yatırılması şartı getirilmiş ise de bunların eksik veya hiç yatırılmaması durumunda yapılacak işlem belirtilmemiştir. Yapılan düzenleme ile bu eksikliklerin hangi süreler içinde tamamlanacağı düzenlenmiş ve belirtilen sürelerde harç ve teminatların yatırılmaması halinde uygulanacak müeyyideler aşamalı olarak gösterilmiştir.

Kanunun bu maddesinin üçüncü fıkrası ile ruhsatlarda iki kez yapılabilen alan değişikliği şartı kaldırılarak daha fazla alan değişikliği yapılmasına imkân sağlanmıştır. Buna bağlı olarak teminatların da güncelleştirileceği belirtilmiştir.

Diğer taraftan madencilik faaliyetlerinin mahallinde incelenmesi, kontrol ve denetimi için gerekli masraflar için yatırılacak yollukların yatırılma şekli ile yatırılmaması halinde bunlara uygulanacak yaptırımlar belirtilmiş ve madencilik faaliyetlerinin daha etkin bir şekilde yürütülmesi amaçlanmıştır.

Yine bu maddede irad kaydedilen teminatların nasıl tamamlanacağı belirtilmiştir. Ayrıca arama ve ön işletme safhalarında yapılan teminat iradı tamamlattırılmasının gerekmeyeceği hususu belirtilmiştir.

Bu Kanuna göre verilecek para cezalarına karşı itiraz etme süresi ve itiraz mercii, faaliyet sahibini cezaya yapacağı itirazın idarenin verdiği cezanın uygulanmasının durduramayacağı hususu belirtilmiştir.

Madde 8. - 3213 sayılı Maden Kanununun 14 üncü maddesine göre Devlet Hakkı ve diğer ödentilerin bilanço brüt kârı üzerinden alınması hükmü getirilmiştir. Bu sistem uygulamada takibi ve incelenmesindeki güçlükler nedeniyle bir çok sıkıntıya yol açmakta ve devletin gelirlerinde azalmalara sebep olmaktadır.

Mevcut sistemin yerine daha basit ve uygulaması kolay yeni bir sisteme geçilmesi gerekli görülmüştür. Getirilen bu yeni sistem ile Devlet hakkı ve diğer ödentiler istihraç edilen hammadde miktarına bağlı olarak yıllık toplam cevher satış tutarı üzerinden alınması öngörülmüştür.

Bilanço brüt kârı uygulamasında elde edilen devlet hakkı miktarı beklentilerin altında gerçekleşmiştir. Satış tutarı üzerinden devlet hakkı alınması uygulamasında zarar mefhumu ortadan kaldırıldığı için ruhsat sahiplerinin kâr ve zarara bağlı olmaksızın, yaptıkları üretim oranında devlet hakkı ödemeleri gerekecektir. Bu sistemin uygulanması ile devletin gelirlerinde önemli ölçüde artış sağlanacaktır.

Getirilen düzenlemede ayrıca yerel yönetimlerin gelirlerini artırmak için özel idare payı ödemesi düşüncesi ile Mahallî İdarelerin güçlenmesi amaçlanmıştır.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan yol, köprü, baraj ve vb. gibi yatırımlarda kullanılan hammaddeler için alınmış ruhsatlardan harç, teminat, devlet hakkı, özel idare payı ve belediye payı alınmayacağı hükmü getirilerek kamu yatırımlarının desteklenmesi sağlanmıştır.

Madde 9. - 3213 sayılı Maden Kanununda yer alan ihbar hakkının, uygulamada gerçekçi olmaması ve bu yönde de talep olmaması nedeniyle kaldırılması uygun görülmüştür. Bu maddeyle sadece buluculuk hakkının kalması yeterli bulunmuştur. Bu husus ile ilgili işlemlerin Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikte belirtileceği öngörülmüştür.

Madde 10. - Madenlerin yataklanma özellikleri ve ekonomik olarak işletilebilme şartları gözönüne alınarak her bir grup için en uygun büyüklükte ruhsat alanları belirlenmiştir. Ayrıca detaylı bir arama çalışmasına ihtiyaç duyulmayan madenler ile kaynak, göl, deniz suyundan elde edilen tuzlar ve mermer dayalı tuzlar ve mermer grubunda yer alan hammaddeler için maden ismi bildirilerek doğrudan işletme ruhsatı alma imkânı getirilmiştir. Diğer taraftan ruhsatların ne şekilde verileceği hususlarına açıklık getirilerek sektör ile ilgili faaliyet ve yatırımlara süreklilik ve hız kazandırılması amaçlanmıştır.

Madde 11. - Maden Kanununun yürürlük tarihinden günümüze kadar ihbar hakkı ile ilgili herhangi bir talep yapılmamış olup bu hükmün işlerliği kalmadığından ve ayrıca Kanunun 15 inci maddesinde yer alan ihbar hakkı kaldırıldığı için Kanunun bu maddesinde yer alan "ihbar hakkı" ifadesinin kaldırılmasına da gerek duyulmuş ve madde metni buna göre yeniden düzenlenmiştir.

Madde 12. - Bu maddede getirilen değişiklik ile 3213 sayılı Maden Kanununun 26 ncı maddesinde öngörülen altı aylık süre bir yıla çıkarılmış ve ruhsat feshi kaldırılmıştır. Böylece ruhsat ve yatırım güvencesi sağlanmıştır. Mevzuat gereği diğer kurumlardan alınması gerekli izinler için geçen süre bir yıllık süreden muaf tutularak bu nedene dayalı olan gecikmelere istisna getirilmiştir.

Yapılan bu yeni düzenleme ile işletme ruhsatının alınmasını müteakiben bir yıl içerisinde üretime geçilmeyen sahalarda projede belirtilen üretim miktarının % 10'u üzerinden Devlet Hakkı

ödeme hükmü getirilerek atıl durumda olan maden sahalarından da devlete gelir sağlanması amaçlanmış ve böylece maden sahalarında üretimin daha etkin ve sürekli yapılması hedeflenmiştir.

Madde 13. - Bu maddede yapılan değişiklikle işletme ruhsatı ile birlikte işletme izninin de bölünebilmesi ve devredilmesi hükmü getirilerek ruhsat sahibinin çalıştırmadığı atıl kalan madenlere de yeni ruhsat verilerek ülke ekonomisine kazandırılması amaçlanmıştır.

Madde 14. - Bu madde ile işletme ruhsatı alanlarındaki işletme izni dışında beş yıl içerisinde arama faaliyetleri yaparak yeni maden rezervlerinin bulunmaması halinde işletme izni dışındaki alanların taksir edilmesi hükmü getirilmiştir. Böylece büyük ruhsat alanlarının uzun süre atıl kalması önlenerek bu alanların aranması ve yeni maden sahalarının bulunması halinde bu hammaddelerin de ülke ekonomisine zamanında kazandırılması ve madencilikte işletme sayısının artırılması ve bu sayede de istihdam alanı yaratılarak ülkemize olan katma değer oranının artırılması amaçlanmıştır. Ayrıca bu hükmün bor tuzu ruhsat sahalarına uygulanamayacağı belirtilmiştir.

Madde 15. - 3213 sayılı Maden Kanununun 29 uncu maddesindeki anlatım bozukluğunu gidermek için yeni bir düzenleme yapılmış ve madde hükümleri daha anlaşılır hale getirilmiştir. Yeni düzenlemede Kanunda belirtilen vesaikin zamanında verilmemesi durumunda parasal cezalar getirilmiş ve ruhsat feshini öngören süre bir yıl uzatılmıştır. Ayrıca bu evrakların Mart ayı yerine Nisan ayı sonunda verilmesi hükmü getirilerek ruhsat sahiplerinin Maliye Bakanlığına verecekleri belgeler ile zaman açısından uyum sağlanmıştır. Diğer taraftan ruhsat sahasında üretimin hiç yapılmaması veya projede öngörülen üretim miktarının % 10'una ulaşılmaması hallerinde devlet hakkının, projede belirtilen üretim miktarının, % 10'u üzerinden alınacağı öngörülmüştür. Böylece ruhsat sahalarının atıl kalması önlenirken üretimin mümkün olduğu nispette sürekliliğinin sağlanması hedeflenmiştir. Ayrıca sahaların atıl kalmasından kaynaklanan devlet hakkı kaybının da önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Madde 16. - Maden sahalarının mücbir sebep olmaksızın uzun süreler atıl kalmasını önlemek amacıyla geçici tatil şartlarının ortadan kalkmasından sonra faaliyete geçilmemesi halinde projede belirtilen üretim miktarı üzerinden belirlenen oranın Devlet hakkı olarak ödenmesi öngörülmüştür.

Madde 17. -Doğal kaynakların başka yerlere taşınması mümkün olmayıp buldukları yerden çıkarılması zorunludur. İşletme ruhsatı safhasında, işletme faaliyetlerine geçilmesine bağlı olarak her türlü yeraltı ve yerüstü tesisleri için ihtiyaç duyulan gayrimenkullerin kamulaştırılmasına gidilerek gerçek veya tüzel kişilere ait gayrimenkullerde bulunan madenlerin atıl kalmaması ve ekonomiye kazandırılması sağlanmıştır. Anayasa Mahkemesince iptal edilen madde kamulaştırmayı ruhsat alanı ile sınırlamıştır. Bu durum uygulamada işletme ruhsatı sınırları dışında işletme ruhsat sahibinin yol ve benzeri ihtiyaçları ortaya çıktığında problemlere sebep olmuştur. Kamulaştırma; Bakanlığın gerekli incelemeleri yaparak maden işletmeciliğinin gerekliliğine ve kamu yararının bulunmasına bağlı olarak yapılacaktır.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanununa atıf yapılarak uygulanacak işlemlerin kanunî dayanağı gösterilmiştir.

Amaç dışı kullanımlar ve devirleri önlemek için Bakanlık tarafından kamulaştırma amacının tapu siciline işlenmesi sağlanarak Anayasada öngörülen mülkiyet hakkına dokunulmaması amaçlanmış, gerçek kamu yararı kararının varlığı koşulu ile kamulaştırma yapılması amaçlanmıştır.

Tasarıda yapılan düzenlemede gayrimenkule ihtiyaç kalmaması halinde eski sahibine bedelsiz iade ilkesi getirilmiş, gayrimenkulün eski sahibinin de iadeyi isteme hakkı düzenlenmiştir.



İfadeye ilişkin bildirim ve süreler açıkça gösterilerek bu hususta çıkacak ihtilafların önlenmesi amaçlanmıştır.

İfade bedeli konusunda çıkacak ihtilafların çözüm yeri ayrıca düzenlenerek bu hususta doğacak tereddütlerin giderilmesi sağlanmıştır.

Ayrıca, tebligatların noter aracılığıyla yapılacağı ilkesi getirilerek, uygulamada tebligatın yapılıp yapılmadığı konusundaki tereddütlerin ortadan kaldırılması ve bu sebeple açılacak davaların önlenmesi amaçlanmıştır.

Anayasanın 168 inci maddesine göre Devletin Hüküm ve tasarrufu altında olan madenleri işleten ruhsat sahipleri, diğer sektörlerden farklı ve daha fazla olarak Devlet Hakkı ödemektedir. Bu nedenle yine Devletin hüküm ve tasarrufu altında olan araziler üzerinde yapılacak madencilik faaliyetleri için kira ve ecrimisil gibi adlar altında arazi yüzey kirasının alınması madencilığe ağır yükler getirmektedir. Yapılan düzenleme ile bu gibi arazilerden herhangi bir bedel alınmaması öngörülmüştür.

Ayrıca bu Kanun ile kapsama dahil edilen ve diğer hammadelere göre daha yaygın olarak bulunan; kalker, kırılarak kullanılabilen taş, tuğla-kiremit kili, marn ve puzolanik kayalar için kamulaştırma yapılamayacağı öngörülmüştür.

Madde 18. - Bu madde ile MTA Genel Müdürlüğünün havza bazında yapacağı arama faaliyetlerini rahatlıkla sürdürebilmesi için gerektiğinde tüm ruhsat alanlarında da prospeksiyon dışında diğer arama faaliyetlerinde bulunabileceği hükmü getirilmiştir. Böylece MTA Genel Müdürlüğünün ülkemizin yeraltı kaynaklarını daha etkin arayabilmesine imkân sağlanmış olacaktır.

Madde 19. - Sınırları Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit edilen ve Türkiye Taşkömürü Kurumunun işletmeciliğine tahsis edilen alan; T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden Dairesi Başkanlığının 31.1.1986 tarih ve 179-A/MUD : 962-501-413 sayılı yazısında da ifade edildiği gibi 3213 sayılı Maden Kanunu Hükümlerine tâbi olmadığından bu Kanun hükümlerine göre intibak işlemlerine de tâbi tutulmamıştır.

Halen yürürlükte bulunan 3213 sayılı Maden Kanununun amacının, madenlerin aranması, işletilmesi, üzerinde hak sahibi olunması, bu hakların gözetimi, denetimi, devir edilmesi, terk ve iptal edilmesi ile ilgili esas ve usullerini düzenlemek olduğu gözönüne alındığında; yasaların verdiği görevleri yerine getirmek üzere kurulan Türkiye Taşkömürü Kurumunun yasalarda gelen kadim haklarının korunması ve arz ettiği nevi şahsına münhasır özellikler bakımından Maden Kanunu kapsamı dışında tutulduğu sonucu günümüze kadar benimsenmiştir.

Sınırları Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit edilen Taş kömürü Havzasındaki Madencilik faaliyetleri; 1940 yılından beri Maden Kanunu hükümlerine tâbi olmadan Türkiye Taş Kömürü Kurumu tarafından yürütülmüş ise de son günlerde anılan madencilik faaliyetlerinin Maden Kanununa tâbi olup, olmadığı hususunda ortaya çıkan tereddütleri gidermek amacıyla ek madde ile getirilen düzenlemeye ihtiyaç duyulmuştur.

Madde 20. - Geçici madde 12 ile mevcut işletme ruhsatlarına 14 üncü madde paralelinde bu Kanunun yayımlanmasından itibaren beş yıl içerisinde taksire mesnet teşkil edecek şekilde arama faaliyetlerinde bulunulması hükmü getirilmiştir. Ayrıca, arama çalışmaları sonucu terk edilen veya taksir edilen alanlarda daha sonra bulunacak bor tuzunun Eti Holding A.Ş. iade edileceği ve bu bor tuzu sahalarına buluculuk hakkı verilmeyeceği öngörülmüştür.

Geçici madde 13 ile bu Kanun kapsamına alınan maddelere ilişkin olarak daha önceden verilmiş taşocağı ruhsatı sahalarının bu Kanuna bir yıl içinde intibak yaptırma zorunluluğu getirilmiştir.

Geçici madde 14 ile bu Kanun yürürlüğünden önce verilmiş ve deneme amaçlı veya sürekli olarak devam eden madencilik faaliyetlerinin çevresel veya başka nedenlere dayandırılarak faaliyeti sürdürülemez duruma gelmesi halinde, bu Kanunun çerçeve 3 üncü maddesinin (3213 sayılı 7 nci maddesi) de belirtilen izinleri alması veya ilgili mevzuat gereği yerine getirilmesi gereken yükümlülükler için faaliyetler durdurulmadan 6 aylık bir süre verilmesi öngörülmüştür. Bu süre sonunda söz konusu yükümlülükler yerine getirilmemiş ise faaliyetin durdurulacağı belirtilmiştir. Böylece madenciliğin kendine özgü şartları nedeniyle faaliyetin sürekliliği sağlanmış olurken, faaliyet sahibine de belli bir süre içerisinde gerekli önlem ve yükümlülükleri yerine getirmesi zorunlu hale getirilmiş olmaktadır.

Geçici madde 15 ile bu Kanun ile ilgili olarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerin altı ay içinde çıkarılacağı belirtilmiştir.

Madde 21. - Yürürlükten kaldırılan madde belirtilmiştir.

Madde 22. - Madencilik faaliyetlerinde tehlikeli atık, kabul değeri aşan toz veya duman emisyonu ve ilgili mevzuatta belirtilen anlamda tesis ile işletme de söz konusu olmamaktadır. Madencilik faaliyetleri diğer sanayi faaliyetleri gibi düşünülmemelidir. Diğer sanayilerden farklı olarak geçici bir süre ile doğadan ödünç alınan arazi parçasından elde edilen değer, tüm dünyada olduğu şekilde teknik ve bilimsel yöntemler kullanılarak tüm çevre değerleri (atık, toz, duman emisyonu) dikkate alınarak ülkenin istifadesine sunulmaktadır.

Zeytinlikler ile ilgili Kanun ve Yönetmeliklerle getirilen yasaklamalar nedeniyle Akdeniz, Ege ve Marmara bölgelerinde ve Karadeniz bölgesinin bazı kesimlerinde madencilik faaliyetleri yapılamaz hale gelmiştir.

Bu maddede yapılan değişiklik ile taş, kum, çakıl, kireç ocağı dışındaki diğer madencilik faaliyetlerinin yapılabilmesine imkân getirilmiştir. Bu faaliyetlere bağlı olarak üretilen madenin satış değeri üzerinden "zeytincilik özel" hesabına % 0,1 pay ödenmesi öngörülerek zeytinlik sahaların iyileştirilmesine destek sağlanmıştır.

Madde 23. - Korunması gerekli taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarının tespitinin, Kültür Bakanlığının koordinatörlüğünde ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerinin alınarak daha sağlıklı yapılacağı hususu benimsenmiştir. Bu alanların belirlenmesinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının da görüşü de alınacağından madencilik faaliyetlerinin engellenmemesi böylece sağlanmış olacaktır.

Madde 24. - Kültür ve Tabiat Koruma Yüksek Kurulunun toplanma ve karar alma şekli ile ilgili düzenleme getirilmiştir.

Madde 25. - Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu üyeliğine icracı ve ilgili bakanlıkların ilgili genel müdürlüklerin de katılması bu bakanlıkların söz konusu bölgedeki yatırımlarının veya tasarruflarının daha sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi açısından gerekli görülmüştür. Uzman kuruluşların da katılımı ile Korunması gerekli alanların belirlenmesi daha bilimsel sonuçlar doğuracaktır. Ayrıca bu bölgelerdeki yatırımlar ve müktesep haklar korunabilmiş olacaktır.

Madde 26. - Koruma Kurullarında, madencilikle ilgili yeterince uzman kişi/kuruluşların bulunmaması nedeniyle önceden verilmiş maden ve petrol ruhsatlarına ait müktesep haklar korunmamakta

ve süregelen faaliyetler alınan kararlar ile engellenebilmektedir. Bu mahzurlu durumun ortadan kaldırılması için Koruma Kurullarında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgili diğer bakanlıkların da yer alması öngörülmüş olup bu uygulamanın yatırımların faydalı sonuçlar vereceği beklenmektedir.

Madde 27. - Madencilikte faaliyetler arama ile başlamaktadır. Maden İşleri Genel Müdürlüğünce her yıl yaklaşık 4 000 civarında arama ruhsatı verilmekte bunlardan ancak yaklaşık 300'ü işletme safhasına geçebilmektedir. Arama faaliyetlerinin günümüze değin ÇED prosedürü kapsamında değerlendirilmiş olmasının, sektöre yatırım yapacaklar için, yatırım kararında başlangıçta caydırıcı bir rol oynadığı görülmüştür. Arama faaliyetleri; prospeksiyon, jeolojik harita yapma, numune alma, jeofizik araştırma, sondaj, küçük çaplı yarma gibi sadece aramaya yönelik üretim yapılmayan, çevreye kalıcı bir kirlilik, atık, artık bırakmayan faaliyetlerden biri ya da birkaçını içermektedir. Arama faaliyetlerinde ruhsat sahibinin daha başlangıçta hangi madeni arayacağı dahi belli değildir. Bu faaliyetlerde ulaşılan bulgular saha ile ilgili bir değerlendirme imkânı vermektedir. Bu nedenle daha işin başında, sonuçta ne yapılacağı belli olmayan bir arama faaliyetinin ÇED kapsamında değerlendirilmesi çevresel, bilimsel ve teknik hiçbir anlam ifade etmemektedir. Ayrıca madencilik açısından arama faaliyetinde süreklilik esas olduğundan ve arama yapılacak alanının geniş ve değişken olması nedeni ile belirli bir bölgede yoğunlaşması söz konusu olamamaktadır. Çoğunlukla aramaya konu büyük alanlar, arama sonrasında maden açısında önemli bulunmayıp terk edilmektedir. Bu nedenle üretim yapılmadan yürütülecek arama faaliyetleri ÇED prosedürü kapsamı dışına alınmıştır.

Madde 28. - Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının uygun/olumlu görüşü alınmadan millî park, tabiat parkı, tabiat anıtının belirlenmesi bu alanlarda bir daha madencilik ve petrol faaliyetlerinin yapılamayacağı sonucunu doğurmaktadır. Bu nedenle yukarıda belirtilen alanlarda muhtemel maden kaynaklarımızın atıl kalmaması için, bu alanların tespitinden önce Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından da olumlu görüşünün alınması öngörülmüştür. Bu nedenle ilgili maddeye Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ilave edilmiştir.

Madde 29. - Karada, denizde ve göllerde oluşan maden ve petrol yataklarının kıyıya tekabül eden kesimlerinde de doğal kaynakların aranması ve işletilmesine imkân tanımak ve kıyılarda oluşan plaser maden yataklarının da işletilmesini sağlamak amacıyla bu düzenleme yapılmıştır. Ayrıca, petrol rezervuarlarının çok geniş alanlar kapsaması sualtı aramalarının karadaki verilerle değerlendirilebilmesi için kıyılarda da bu faaliyetler mutlaka belli kriterler çerçevesinde yürütülmelidir. Bu değişiklikler ile kıyı bölgelerinde olası kaynakların da ekonomiye kazandırılması sağlanmıştır.

Madde 30. - 4122 sayılı Kanun kapsamına giren alanlarda bulunan maden ve petrol kaynaklarının ekonomiye kazandırılması, devam eden yatırımların kesintiye uğramaması için, kanunda yer alan kısıtlama ve yasaklamaların kaldırılarak Orman Kanununun 16 ncı maddesine benzer şekilde bir düzenlemeye ihtiyaç duyulmuştur. Bu madde değişikliği ile bu tür arazilerde bulunabilecek yer altı kaynaklarının belli şartlarda gerekli tedbirleri alarak maden ve petrol faaliyetlerine imkân sağlanmıştır.

Madde 31. - 3213 sayılı Maden Kanunu ile 6326 sayılı Petrol Kanununa göre verilmiş ruhsatların, maden ve petrol rezervi mevcut ise yenilenmesi (uzatılması) kanun gereğidir. Bu Kanuna göre ağaçlandırma sahası ilan edilen yerlerdeki maden ve petrol kaynakları ruhsat sürelerinin bitimi halinde işletilememektedir. Bu kaynakların atıl durumda kalmaması ve yapılan yatırımların güvenliği ile ülke menfaati için petrol ve maden ruhsat süresi uzatılmış faaliyetlerin engellenmemesi için ilgili kanunun 15 inci maddesinde (e) bendinin önerildiği şekilde değiştirilerek belirsizliğin giderilmesi amaçlanmıştır.

Madde 32. - İşletme ruhsat aşamasında mera alanlarında çalışılması haline, "mera tahsis amacı değişikliğinin" yapılması öngörülmüştür. Ruhsat sahibinin, mera tahsis amacı değişikliği ile ilgili olarak müracaat ettiği tarihten itibaren üç ay içinde tahsis amacı değişikliğinin sonuçlanması hükmü getirilmiştir.

Meralarda üretim yapılmaksızın, maden arama faaliyetlerinin herhangi bir izne ve kısıtlamaya tabi olmadan yapılacağı hükmü getirilmiştir. Ancak mera alanlarında maden aramak amacıyla yol, yarma, kuyu, galeri, sondaj faaliyetleri sonucunda mera üzerinde meydana gelebilecek değişikliklerin eski haline getirilmesi öngörülmüş, bunun için, arama faaliyetine başlamadan önce, mera üzerinde oluşabilecek zararların karşılanacağına dair İl Mera Komisyonuna bir taahhütname verilmesi şartı getirilmiştir. Zararların giderilmemesi halinde taahhüt edilen bedelin Maliye Bakanlığınca "Mera Özel Hesabına" gelir kaydedileceği belirtilmiştir. Diğer taraftan arama faaliyetlerinin İl Mera Komisyonunun bilgisi dahilinde yürütüleceği hükmü getirilmiştir.

Madde 33. - Su havzalarında faaliyetlerinin ilgili bakanlıkların belirleyeceği kriterlere uyulmak kaydıyla madencilik faaliyetlerine müsaade edilmesi gerektiği hususu öngörülmüştür. Bu konuda çıkarılacak Yönetmelikte Çevre Bakanlığının bu konularla ilgili düzenlemelerin ötesinde herhangi bir kısıtlama ve yasaklama getirilemeyeceği öngörülmüştür.

Madde 34. - 2464 sayılı Belediye Gelirler Kanununun mükerrer 97 nci maddesinin (b) bendinde yer alan brüt bilanço kârının % 2'si oranında belediye payı alınır şeklindeki hükmü, Maden Kanununun 14 üncü maddesinde yapılan değişikliğe paralel olarak yıllık toplam satış tutarının % 0,2'si şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 35. - Devletin Genel Sanayi ve Enerji politikasına uygun olarak taşkömürü rezervlerin en iyi şekilde değerlendirmek ve ülkenin taşkömürü ihtiyacını karşılayarak yurt ekonomisine azami katkıda bulunmak için; 30.5.1940 tarih ve 3867 sayılı Kanuna istinaden çıkarılan 15.10.1940 tarih ve 2/14547 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Devletçe işlettirilmesi kararlaştırılan bütün ocaklar halen Türkiye Taşkömürü Kurumu tarafından işletilmektedir.

Ancak; Töşkümüğü havzasındaki kömür rezervleri verimlilik ve kârlılık esasına göre Türkiye Taşkömürü Kurumu tarafından işletilirken, Türkiye Taşkömürü Kurumunca işletilmesi ekonomik olmadığı için bidayetten beri işletilmeyen, bundan sonra da işletilmesi düşünülmeyen, toprak yüzeyine yakın mostra niteliğinde, süreklilik ve yeterli kalınlık ihtiva etmeyen, tektoniğı bozuk ve arızalı, kül oranı yüksek, coğrafi konumu itibariyle ulaşımı güç rezervlerin; millî ekonomiye kazandırılması için hukuku Türkiye Taşkömürü Kurumu uhdesinde kalmak kaydıyla ve üretilen her ton kömür karşılığı belli bir bedel alınarak ve rodövans sözleşmesi hükümlerine uygun hareket edilerek özel veya tüzel kişiler tarafından işletilmesine imkân sağlamak ve atıl olan bu rezervleri millî ekonomiye kazandırmak amacıyla bu düzenleme yapılmıştır.

Madde 36. - Yürürlük maddesidir.

Madde 37. - Yürütme maddesidir.

## TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maden Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim. Saygılarımla.

*Tacidar Seyhan*  
Adana

### GEREKÇE

3213 sayılı yasanın 49 uncu maddesi Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren özel sektöründe bor arayabileceği ve bulduğu bor madenini işletebileceği hükmünü içermektedir. Geçen zaman içerisinde bir bor sahası bulunamamış, ancak diğer taraftan bor tuzlarının önemi hızla artmış nihayetinde araştırmalar ve teknolojik gelişmelerle bor'un bir enerji ham maddesi olma potansiyeli ortaya çıkmıştır. Üçüncü şahıslar tarafından yeni bir bor yatağı bulunması halinde ülkenin bor politikası olumsuz etkilenecektir. Rafine ve uç ürünlere yönelen Eti Holding'in karşısına ham cevher üreten yerli ve yabancı firmaların çıkması, bu politikaları akamete uğratacaktır.

Bu bağlamda bor madenciliği ve sanayisi politikalarını olumsuz etkileyebilecek bu madde 3213 sayılı Kanundan çıkarılmalıdır.

Diğer taraftan doğal soda (Trona) ile Bor politikaları birlikte değerlendirilmelidir. Çünkü;

Trona deterjan sektöründe Bor madenimize ikâme bir madendir. Ülkemiz doğal soda (Trona) rezervlerinde önemli bir artış olmuştur. Mevcut rezervlerin deklâre edilen rakamların çok ötesine geçmesi kuvvetle muhtemeldir. Avrupa'da doğal soda (Trona) kaynağı bulunmamakta ve Soda küllü üretimi sentetik olarak yapılmaktadır. Trona'dan üretilen soda, küllü sentetik sodaya nazaran önemli maliyet avantajlarına sahiptir. Bu nedenledir ki Türkiye tek başına uygun politikalarla Avrupa soda küllü piyasasını ele geçirebilir. Avrupa'ya yakın tek doğal trona yatağının ülkemizde olması, hedef pazarın Avrupa olacağı gerçeği dikkate alındığında bor ve trona politikalarının sektörel ve piyasa bazında birlikte yürütülmesini zorunlu kılmaktadır. Aksi takdirde deterjan sektöründe kendi kendimize rakip olacak, bor ve trona fiyatlarının düşmesi neticesinde ülkemizin gelir kaybına uğraması söz konusu olacaktır.

İkinci olarak ülkemizin trona sahalarının bu konuda lider ABD firmasının eline geçmesi ülkemizdeki sentetik soda üretimini ve cam sanayiini çok ciddi olarak engelleme potansiyeline sahiptir. Katma değer yaratan ve bugüne kadar ülkemiz cam sanayiinin temelini oluşturan mevcut sentetik soda küllü üretim tesislerinin konunması için de bir politika oluşturulmalıdır. Aksi takdirde bu madenin yabancıların eline geçmiş olması ülke ekonomisini önemli bir gelir ve vergi kaynağından da mahrum edecektir. Soda küllü üretimi ve ihracatında ülkemiz cam üreticilerine satılan soda küllü fiyatı, cam firmalarımızın yurtdışı pazarlarda rekabet gücünü artırıcı fiyatlarda olması gerekmektedir.

Deterjan sektöründe bor madenlerimize, cam sektöründe sentetik sodaya ikâme olan Trona madeninden gelir elde edilirken çıkan sektörlerde anılan ürünlerden elde edilen gelir azalacak, dolayısıyla ülkemiz hak ettiği geliri elde edemeyecektir.

Bilindiği gibi ABD doğal soda ihracatını kontrol altına almak için ANSAC'ı kurmuştur. Bey-pazarı'nda yapılmakta olan yatırımdan başka, bir yabancı sermayeli şirket de Kazan'da 600 milyon ton doğal soda küllü rezervi olduğunu bildirmiştir. Doğal sodanın en çok tüketildiği Avrupa pazarına en yakın kaynak olması bu rezervleri stratejik hale getirmektedir. İhracatının kontrol altına alınması bu önemli kaynağın ülke menfaatine işletilmesi için zorunludur.

Diğer yandan, ham satışının engellenmesi halinde ara ve nihai ürünler ülkemizde üretileceğinden, yabancı sermayenin ülkemizde yatırım yapması sağlanmış olacaktır.

Bu nedenlerle soda küllü ihracatına ait usul ve esaslar, diğer kaynaklarımız ve ülkemizin çıkarları dikkate alınarak Bakanlar Kurulunca tespit edilmelidir.

ADANA MİLLETVEKİLİ TACİDAR SEYHAN'IN TEKLİFİ

**MADEN KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1. - 4.6.1985 tarihinde kabul edilen 3213 sayılı Maden Kanununun 49 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 49. - 2840 sayılı Yasa hükümleri saklıdır. Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce ve sonra bulunmuş ve bulunacak olan tüm bor tuzları 2840 sayılı Yasa hükümlerine tâbidir. Trona madenin ham olarak ihracatı yasak olup, soda küllü ihracatına ait usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

## Çevre Komisyonu Raporu

*Türkiye Büyük Millet Meclisi*

*Çevre Komisyonu*

*Esas No. : 1/360*

*20.6.2003*

*Karar No. : 16*

### TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca 7.3.2003 tarihinde, TBMM İçtüzüğü'nün 34'üncü maddesine göre Komisyonumuzun talebi üzerine tali olarak Komisyonumuza havale edilen 1/360 Esas Numaralı "Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun, 18.6.2003 tarihli 8'inci toplantısında, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Hilmi Güler, Çevre ve Orman Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığı temsilcilerinin de katılımıyla görüşülmüştür.

Tasarı, madencilik sektörünün son yıllarda içinde bulunduğu zor şartlar nedeniyle beklenen gelişmeyi gösterememesi, sektöre ilginin azalması ve yatırımların durma noktasına gelmesi gibi olumsuzlukları gidermek amacıyla hazırlanmıştır. Tasarı ile 3213 sayılı Maden Kanunu ve diğer bazı kanunlarda değişiklikler yapılmakta ve ülkemizdeki madenlerin aranması ve işletilmesine uygulama kolaylıkları getirilmektedir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanının Tasarı hakkında Komisyona bilgi vermesinden sonra, gerekçenin okunup okunmaması oylanmış, gerekçenin okunmasından sonra Tasarının tümü üzerindeki görüşmelere geçilmiştir.

Tümü üzerinde yapılan görüşmelerde, Komisyon üyelerimiz Tasarıyı çevre açısından değerlendirmişlerdir. Komisyonumuzun bazı üyeleri, madencilik sektörünün doğal, tarihi ve kültürel çevreyi tahrip etmemesi, çevrenin korunmasına yönelik önlemlerin alınması, Tasarının çevreyle ilgili anayasal ve uluslararası anlaşmalardan gelen yükümlülüklerle uygun olması, zeytinliklerin, ormanların, ağaçlandırma alanlarının, millî parkların, kıyıların, meraların, tarım alanlarının ve turizm bölgelerinin kayıtsız şartsız tahribine izin verilmemesi gerektiğini ifade etmişler, ancak bu Tasarıyla bu değerlerin korunmasının mümkün olmadığını, ekonomik değerler için ekolojik değerlerin feda edilmekte olduğunu belirtmişlerdir.

Komisyonumuzun bazı üyeleri de Tasarı metni iyi incelendiğinde, ekolojik dengeyle ilgili titiz davranıldığını, maden aramalarda ÇED istenmesinin müteşebbisi caydırıcı bir etki yaptığını, Tasarının bunu ortadan kaldırdığını ancak maden aramalarda yine de çevreye verilen zararların giderilmesi yönünde hükümler olduğunu, Tasarıyla maden kaynağına erişimde kolaylık ve o kaynağın rantabl bir şekilde ülke ekonomisine kazandırılması yanında ekolojik dengenin bozulmaması için de hassasiyet gösterildiğini ifade etmişlerdir.

Tümü üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasından sonra, Komisyonumuz Tasarıyı kendisini ilgilendiren yönleriyle görüşme kararı almıştır. Bu bağlamda, Tasarının 3, 17, 27, 28, 30 ve 32'nci maddelerinin ele alınarak görüşülmesi kararlaştırılmıştır. Bu doğrultuda anılan maddelerin ele alınıp görüşülmesi sonucunda;

1- Tasarının 3'üncü Maddesinin birinci fıkrasında yer alan "... ağaçlandırma alanları," ibaresinden sonra gelmek üzere "Millî Parklar Kanunu ve Kara Avcılığı Kanunu kapsamına giren alanlar ile Özel Çevre Koruma Bölgeleri" ibaresinin eklenmesi kararlaştırılmıştır.

2- Tasarının 3'üncü Maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "onbeş iş günü" ibaresinin "30 gün" olarak değiştirilmesi kararlaştırılmıştır.

3- Tasarının 17'nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İşletme ruhsatı safhasında işletme faaliyetleri için gerekli olan özel mülkiyete konu taşınmaz, taraflarca anlaşma sağlanamaması halinde, işletme ruhsatının talebi üzerine Bakanlıkça kamu yararı bulunduğuna karar verilmesi halinde kamulaştırılır"

4- Tasarının 17'nci maddesinin yedinci fıkrasının sonundaki "Orman Kanunu" ibaresinden sonra gelmek üzere, "Millî Parklar Kanunu, Millî Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanunu ile bu kanunlara göre çıkarılmış yönetmeliklerin" ibaresinin eklenmesi Komisyonumuz tarafından benimsenmiştir.

5- Tasarının 27'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesi kararlaştırılmıştır:

"Madde 27.- 9.8.1983 tarih ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 10'uncu maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Üretim yapılmadan yürütülecek petrol, jeotermal ve maden arama faaliyetleri, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) kapsamı dışındadır. Madenlerin işletilmesi hususunda ÇED uygulaması ile ilgili usul ve esaslar ilgili Bakanlıkların uygun görüşü alınarak Maden Kanununun 7'nci maddesine göre Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından yürütülür."

6- Tasarının 28'inci maddesinin Tasarı metninden çıkarılması kabul edilmiştir.

7- Tasarının 30'uncu maddesinin Tasarı metninden çıkarılması kabul edilmiştir.

8- Tasarının 32'nci maddesiyle 4342 sayılı Mera Kanununun 14'üncü maddesine eklenen ikinci fıkranın aşağıdaki şekilde değiştirilmesi Komisyonumuz tarafından kararlaştırılmıştır:

"Bu Kanuna tâbi yerlerde üretim olmaksızın maden ve petrol arama faaliyetleri herhangi bir izne ve kısıtlamaya tâbi olmadan yürütülür. Ancak, orman içi, orman kenarı ve orman üstü sınırı meralarla verilecek izinler için Çevre ve Orman Bakanlığının uygun görüşü alınır."

Raporumuz, havalesi gereği Esas Komisyon olan Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
<i>A. Münir Erkal</i>	<i>Zeynep Armağan Uslu</i>	<i>Fuat Geçen</i>
Malatya	İstanbul	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Boztaş</i>	<i>Yüksel Coşkunyürek</i>	<i>Metin Yılmaz</i>
Aydın	Bolu	Bolu
(Tümüne muhalifim)		
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Alp</i>	<i>Rasim Çakır</i>	<i>Nurettin Aktaş</i>
Burdur	Edirne	Gaziantep
Üye	Üye	Üye
<i>Canan Arıtman</i>	<i>Ali Rıza Bodur</i>	<i>Hanefi Mahçiçek</i>
İzmir	İzmir	Kahramanmaraş
(4. ve 5. maddeye muhalifim)	(3. ve 5. maddeye ve dolayısıyla tümüne muhalifim)	
Üye	Üye	Üye
<i>Halil Tiryaki</i>	<i>Veli Kaya</i>	<i>Muzaffer Baştopçu</i>
Kırıkkale	Kilis	Kocaeli
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Cumhur Yaka</i>	<i>Cahit Can</i>	<i>Cüneyt Karabıyık</i>
Muğla	Sinop	Van



## **Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu**

*Türkiye Büyük Millet Meclisi*

*Sanayi, Ticaret, Enerji,*

*5.6.2003*

*Tabii Kaynaklar, Bilgi ve*

*Teknoloji Komisyonu*

*Esas No. : 1/360*

*Karar No. : 22*

### **TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

“Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı” Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Dr. Mehmet Hilmi Güler, Maliye Bakanlığı, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve ilgili sivil toplum örgütleri temsilcilerinin katılımı ile 5.2.2003 tarihinde komisyonumuzda görüşmelerine başlanılmıştır.

Kanun tasarısı ile;

- Madencilik sektörünün önündeki yasal engellerin kaldırılarak, sektörün önünü açmak ve böylece madencilik teşvik etmek,
- Ruhsat iptalleri yerine maddi cezalar öngörülerek ruhsat ve yatırım güvencesini artırmak,
- Madencilik faaliyetlerinin tâbi olduğu izinlerin alınmasındaki bürokratik işlemleri azaltmak,
- Madencilik faaliyetlerine getirilen teşvikler ile sektöre ivme kazandırmak,
- Devlet hakkı ödemelerinde yeni bir düzenleme getirilerek devletin gelirlerini artırmak,
- Mahalli idarelerin maddi yönden güçlendirilmelerini sağlamak için madencilik faaliyetlerinin yapıldığı vilayetlerin özel idare müdürlüklerine, Devlet tarafından pay aktarmak,
- Tuğla-kiremit, çimento, kireç sanayilerinin hammaddelerini kanun kapsamına alarak sektöre güvence sağlamak amaçlanmıştır.

Kanun tasarısının geniş kapsamlı olması nedeniyle bir alt komisyon kurularak incelenmesinde yarar mütalaa edilmiştir. Kurulmuş olan alt komisyon defaten yaptığı toplantılarda kanun tasarısını detaylı bir şekilde inceleyerek gerekli gördüğü değişiklikleri yapmış ve hazırlamış olduğu tasarı metnini komisyona sunmuştur.

Komisyonun 14.5.2003 ve 28.5.2003 tarihlerinde yaptığı toplantılarda alt komisyonun hazırlamış olduğu metin esas alınarak görüşmelerin yapılması karar altına alınmıştır.

Kanun tasarısının 1 inci maddesi, Taşocakları Nizamnamesi kapsamındaki maddeler Maden Kanunu kapsamına alınarak yatırımcıya “ruhsat güvencesi” sağlanması, ruhsatlarda gruplandırma getirilerek birbirinden bağımsız işletilebilecek madenlerin atıl kalmasını önlemek amacıyla değiştirilmiştir.

Kanun tasarısının 2 nci maddesi ruhsat spekülasyonuna neden olacağı gerekçesiyle bu madde tasarıdan çıkartılmıştır. Bu maddenin yerine gelmek üzere 3213 sayılı Kanunda tanımları düzenleyen 3 üncü maddeye yeni tanımlar eklenerek kanun tasarısının 2 nci maddesi olarak kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının 3 üncü maddesi madencilik faaliyetleri için gerekli izinlerin alınmasında karşılaşılan sorunların aşılması için ilgili bakanlıkların görüşü alınarak Bakanlıkça bir yönetmelik hazırlanması, izinlerin alınmasındaki bürokratik işlemlerin azaltılması için bu izinlerin Bakanlıkça çıkarılacak Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği çerçevesinde Bakanlığın koordinatörlüğünde 3 ay içinde sonuçlandırılması amacıyla yeniden düzenlenmiştir.

Kanun tasarısının 4 üncü maddesi; madenin bulunduğu bölgeye bakılmaksızın tüm teşviklerden en üst düzeyde yararlanma, ürettiği madeni kendi tesislerinde sanayi mamulü hale getirenlere Devlet hakkından % 50 indirim, yurt içi arama faaliyetleri ve AR-GE çalışmaları için yapılan harcamaların gelir ve kurumlar vergisi matrahından düşülmesi yönünde yeniden düzenlenmiştir.

Kanun tasarısının 5 inci maddesinde ruhsat sahiplerine uygulanan ve tekerrürü halinde ruhsatın iptalini gerektiren cezaî uygulamalar yerine, parasal cezalar getirilerek madencilik faaliyet sahiplerine ve sektöre yeni yatırım yapacaklara “ruhsat güvencesi” sağlanmıştır.

Kanun tasarısının; 6 ncı maddesinde kaçak madencilik faaliyetleri ile ilgili uygulanacak müeyyideler daha açık olarak belirtilmiş, sevk ve kantar fişi kullanımı yeniden düzenlenmiş, bu madde ile ilgili olarak uygulamada karşılaşılan belirsizliklere netlik kazandırılmış, kaçak madencilik faaliyetlerine caydırıcı ve uygulanabilir cezalar getirilmiştir.

Kanun tasarısının 7 nci maddesinde teminatlar yeniden düzenlenmiş, kanun gereği yatırılması gerekli ruhsat harç ve teminatlarının yatırılması ve eksik olanların tamamlanması ve parasal cezaların tahsili ile ilgili düzenleme yapılmış, uygulamada karşılaşılan sorunlar çözülmüş, ruhsat iptallerine yol açan ödeme süreleri uzatılarak “ruhsat güvencesi” sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Kanun tasarısının 8 inci madesinde Devlet Hakkı ödemelerine uygulanabilir ve takibi kolay bir sistem getirilmiş. Özel idarelere madencilik faaliyetlerinden mali destek sağlanarak yerel yönetimlerin mali açıdan güçlenmesini sağlayıcı hükümler getirilmiştir.

Kanun tasarısının 9 uncu maddesinde “Nisan” ayı olarak belirtilen buluculuk hakkının ödeme tarihi “Haziran” olarak değiştirilmiştir.

Kanun tasarısının 10 uncu maddesinde maden ruhsatlarının gruplara göre ruhsat alanları belirlenmiş, 1. grup ruhsatların valiliklerce verilmesi öngörülmüş, valiliklerce verilecek ruhsatlarda mülkiyet izni aranmış ve bu ruhsat alanları 20-50 hektarla sınırlandırılmış, mermer, dekoratif taş, dolomit, kalsit ve diğer benzeri kayaçların yer aldığı, 2. grup ruhsatlarda 100 hektar, göl, deniz, kaynak suyundan elde edilecek tuzlar ve gazların yer aldığı, 3. grup ruhsatlarda 500 hektar, diğer madenlerde de 500 - 2000 hektar alan sınırlaması getirilerek madde metni yeniden düzenlenmiştir.

Kanun tasarısının 11 inci maddesi tasarıdan çıkartılmıştır.

3213 sayılı Maden Kanununun 17 nci maddesinde yer alan, faaliyet raporlarının verilme süre ve sayıları, bürokratik işlemlerin azaltılması amacıyla, yeniden düzenlenmiş ve tasarının yeni 11 inci maddesi olarak kabul edilmiştir.

3213 sayılı Kanununun 24 üncü maddesindeki işletme ruhsatı ve izninin verilme şekli değiştirilmiş, 3213 sayılı Maden Kanununun 25 inci maddesinde ruhsat temditleri için altı ay öncesinden müracaat etme şartı getirilmiş, tasarının 12 nci maddesinde işletmeye alma süresi bir yıla çıkartılmış, yine tasarının 14 üncü maddesinde görünür rezerv alanları dışında kalan alanların beş yıl içinde araştırılarak işletme iznine dahil edilmesi, geri kalan alanın taksir edilmesi hükmü getirilerek maddeler birleştirilmiş ve tasarının 12 nci maddesi olarak kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının 13 üncü maddesi tasarıdan çıkarılmıştır.

Tasarının 15 inci maddesinde Mart ayında verilmesi gerekli belgelerin Nisan ayında verilmesi, evrakların verilmemesi durumunda ruhsat iptali yerine teminat irat cezası uygulaması getirilmiş, ayrıca madencilik faaliyetlerinin çevre ve ocak güvenliği göz önüne alınarak sürdürülmesi yönünde değişiklikler yapılarak tasarının yeni 13 üncü maddesi olarak kabul edilmiştir.

3213 sayılı Maden Kanununun 30 uncu maddesinde açık arttırma şeklinde olan ihale sistemi değiştirilerek kapalı zarf usulü getirilmiş ve tasarının yeni 14 üncü maddesi olarak kabul edilmiştir.

3213 sayılı Maden Kanununun 31 inci maddesinde maden üretiminin bir maden mühendisi nezaretinde yapılacağı, bir mühendisin en fazla 3 sahada nezaretçi olarak görevlendirilebileceği hükmü getirilerek tasarının yeni 15 inci maddesi olarak kabul edilmiştir.

3213 sayılı Maden Kanununun 32 nci maddesinde terk veya iptal edilen sahalarda gerekli emniyet tedbirlerinin alınacağı, sahaların son durumunu gösterir teknik belgelerin Genel Müdürlüğe verileceği, madencilik faaliyeti sona eren sahalarda ruhsat sahiplerinin en geç altı ay içerisinde faaliyet alanını çevreyle uyumlu hale getirmesi zorunluluğu getirilerek tasarının yeni 16 ncı maddesi olarak kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının 21 inci maddesinde kaldırılan hükümlerde yer alan 3213 sayılı Maden Kanununun 35 inci maddesinde; madencilik faaliyetlerinin kontrol ve denetimi için yapılacak masrafların ruhsat sahiplerinden alınması yerine, özel denetim hesabından karşılanması, Bakanlık adına ruhsat sahalarında denetim yapan personele, denetim elemanlarının yararlandığı özlük haklarından yararlandırılması yönünde değişiklik yapılarak 17 inci maddesi olarak kabul edilmiştir.

3213 sayılı Maden Kanununun 36 ncı maddesinde İşletme ruhsatının sona ermesi halinde üretilmiş ve stoktaki cevherin ruhsat sahipleri tarafından altı ay içerisinde nakledilebilmesine imkân sağlayacak şekilde değişiklik yapılarak tasarının yeni 18 inci maddesi olarak kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının 16 ncı maddesi geçici tatilin başlangıcının müracaat tarihi olarak kabul edileceği, mücbir sebebin ortadan kalkmasından itibaren faaliyette bulunulmaması halinde Devlet hakkına dayalı parasal müeyyidelerden Ereğli kömür havzasındaki taşkömürü ile 2840 sayılı Kanun kapsamındaki bor, uranyum ve toryum sahaları bu müeyyideden muaf tutulması yönünde değişiklik yapılarak, tasarının 19 uncu maddesi olarak kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının 17 inci maddesinde madencilik faaliyetleri için hazine adına kamulaştırılan gayrimenkullerin madencilik faaliyeti için ruhsat sahiplerine tahsis edileceği şeklinde değişiklik yapılarak tasarının 20 inci maddesi olarak kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının 18 inci maddesi Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü elemanlarının arazi harcırahlarının iki kat olarak verilmesi şeklinde düzenlenerek tasarının 21 inci maddesi olarak kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının 19 uncu ve 35 inci maddeleri birleştirilerek; Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürü ve diğer madenlere ilişkin faaliyetlerin 3213 sayılı Maden Kanununa tabi olarak yürütüleceği, TTK Genel Müdürlüğünün havzadaki tüm madenleri işletebileceği gibi işlet-tirebileceği, TTK'nın kanunla gelen haklarının saklı tutulacağı ve hak düşürücü hükümlerinin uygulanmayacağı yönünde Ek Madde-1 olarak yeniden düzenlenerek tasarının 22 nci maddesi olarak kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının 20 inci maddesinde yer alan;

Geçici Madde 12'de Kanunun yayımından itibaren altı ay içerisinde arama ruhsatı müracaatlarının kabul edilmeyeceği, bu süre sonunda yapılan müracaatların kabul edilmeyeceği, bu süre sonunda yapılan müracaatların aynı anda yapılmış kabul edilerek hak sahipliğinin kura ile belirleneceği, Eti holdinge ait bor tuzu sahalarının taksir edilerek ihale yolu ile aramalara açılacağı, bu alanlarda bulunacak bor madenlerinin bu kanun hükümlerine tabi olacağı, bu kanunun getirdiği haklardan eski ruhsat sahiplerinin ruhsat sahasında ekonomik bir cevher varlığı ortaya koyarak işletme yapmaları halinde yararlanacağı şeklinde değiştirilerek kabul edilmiş,

Geçici 13 üncü madde bu kanunun yayımından önce verilmiş taşocaklarının valiliğe yapacağı belirtilerek kabul edilmiş,

Geçici 14 üncü madde tasarıdan çıkarılmış, 3213 sayılı Kanuna göre uygulanmış her türlü yaptırımın, bu kanunun yayımından sonra tekerrür veya mesnet teşkil etmeyeceği şeklinde bir düzenleme getirilerek yeni geçici 14 üncü madde olarak kabul edilmiş,

Ruhsat sahipleri tarafından yatırılan yolluk avanslarının Özel Denetim Hesabına aktarılacağı şeklinde düzenleme yapılarak Geçici Madde 15 olarak kabul edilmiştir.

Valilikler gerekli donanım ile teçhiz edilene kadar I. grup dışındaki madenler için ruhsat müracaatlarının Genel Müdürlüğe yapılacağı yönünde yapılan düzenleme Geçici 16 ncı madde olarak kabul edilmiş,

Tasarının Geçici 15 inci maddesi daha anlaşılır hale getirilerek geçici 17 nci madde olarak kabul edilmiş,

Tasarının 20 nci maddesinde yapılan bu değişiklikler 23 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Kanun tasarısına yürürlükten kaldırılan hükümleri düzenleyen yeni 24 üncü madde ilave edilmiştir.

Kanun tasarısının 22 nci maddesinde zeytinlik sahalarda maden üretim faaliyetlerine ilişkin usul ve esaslar Tarım ve Köyüşleri Bakanlığının uygun görüşü alınarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelik ile belirleneceği, zeytinlik alanlardan çıkarılan cevherin satış bedeli üzerinden % 0,2 pay alınarak zeytincilik özel hesabına aktarılacağı belirtilerek, tasarının 25 inci maddesi olarak kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının 23 üncü maddesindeki "Kültür Bakanlığı" ibaresi "Kültür ve Turizm Bakanlığı" şeklinde değiştirilerek tasarının 26 ncı maddesi olarak kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının 24 ve 26 ncı maddeleri tasarıdan çıkarılmıştır.

Tasarının 25 inci maddesindeki "Çevre Koruma Genel Müdürü" ibaresi "Doğa ve Millî Parklar Genel Müdürü" şeklinde değiştirilerek tasarının 27 nci maddesi olarak kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının 27 nci maddesinde; madenlerin işletilmesi ile ilgili hususlar Maden Kanununun 7 nci maddesine göre yürütüleceği belirtilerek tasarının 28 inci maddesi olarak kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının 28 inci maddesinde bakanlıkların ismi yeniden düzenlenerek 29 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının 29 uncu maddesi 30 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının; 30 uncu maddesi daha anlaşılır hale getirilerek 31 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının 31 inci maddesinde, ruhsat süresinin uzatılması halinde de bu süre bitimine kadar bu sahalar hakkında ormansız alan statüsünün uygulanacağı belirtilerek tasarının 32 nci maddesi olarak kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının 32 nci maddesinde madencilik faaliyetleri için zaruri olan alanlardaki tahsis amacı değişikliği Maden Kanununun 7 nci maddesinde belirtilen hükümlere göre yürütüleceği yönünde düzenleme yapılarak tasarının 33 üncü maddesi olarak kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının 33 üncü maddesinde, Havzaların korunması için gereken tedbirlerin bir yönetmelik ile belirleneceği, bu yönetmelikte Maden Kanununun 7 nci maddesinde belirtilen ileri kısıtlamalar getirilemeyeceği belirtilerek tasarının 34 üncü maddesi olarak kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının 34 üncü maddesinde Devlet hakkının hazineye ödenmesi sırasında belediye payının ilgili belediyeye ödeneceği belirtilerek tasarının 35 inci maddesi olarak kabul edilmiştir.

Tasarının 36 ve 37 nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

İş bu Raporumuz, gereği yapılmak üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Soner Aksoy</i>	<i>Ahmet Büyükkaklaşlar</i>	<i>Hasan Ali Çelik</i>
Kütahya	Konya	Sakarya
Kâtip	Üye	Üye
<i>Fatma Şahin</i>	<i>Tacidar Seyhan</i>	<i>Mustafa Sayar</i>
Gaziantep	Adana	Amasya
	(Tasarıya muhalefet ediyorum.	(Muhalefet şerhimiz ektedir)
	Şerhimiz ektedir)	
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Rıza Acar</i>	<i>Ahmet Edip Uğur</i>	<i>Şemsettin Murat</i>
Aydın	Balıkesir	Elazığ
Üye	Üye	Üye
<i>Talip Kaban</i>	<i>Mehmet Ali Arıkan</i>	<i>Vezir Akdemir</i>
Erzincan	Eskişehir	İzmir
	(Muhalefet şerhimiz ektedir)	(Muhalefet şerhimiz ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>İsmail Katmerci</i>	<i>Mustafa Elitaş</i>	<i>Hasan Angı</i>
İzmir	Kayseri	Konya
Üye	Üye	Üye
<i>Nuri Çilingir</i>	<i>Vahit Çekmez</i>	<i>Şükrü Ünal</i>
Manisa	Mersin	Osmaniye
Üye	Üye	Üye
<i>İbrahim Çakmak</i>	<i>A. Yekta Haydaroğlu</i>	<i>Fazlı Erdoğan</i>
Tokat	Van	Zonguldak

#### MADEN KANUNU VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TASARISI HAKKINDA MUHALEFET ŞERHİ

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda görüşülmesi tamamlanan yasa tasarısına aşağıda sıraladığımız nedenlerden dolayı muhalefet ettiğimizi bildiririz.

3213 sayılı Maden Kanunu üzerinde yapılan değişiklikler Türkiye’de bu alanda yeni bir kargaşa yaratacağı gibi, doğal zenginliklerimizin ve yeraltı kaynaklarımızın en verimli biçimde değerlendirilmesinin önünü tıkayacaktır. Tasarının birçok maddesi birbiri ile çelişkili anlam ve içerik taşımaktadır. Neyi, kimi desteklediği belli değildir. Dünyanın her yerinde Maden Arama İşletme Faaliyetleri, bu kaynaklara bağlı sanayilerin gelişmesi ile birlikte ele alınırken, bu tasarıda sadece madenin çıkarılması hedeflenmiş; çevre, doğa, turizm, kıyı ve sürdürülebilir kalkınma anlayışından uzak düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemeler bir yandan Maden gelirlerimizi kısıtlı düzeyde tutacak, diğer yandan ülke ekonomisine ciddi katkılarda bulunan birçok sektörün zarar görmesine neden olacaktır.

Tasarıda madencilik faaliyetlerinde ÇED uygulamasının nasıl yapılacağı belirsiz bir konuma getirilmiştir. Tasarının 3 üncü Kanunun 7 nci maddesinde, bürokrasiyi azaltmak adına tüm hukuksal kurumlar devre dışı bırakılarak devlet yatırımlarıyla (köprü, baraj, yol vs. gibi) maden alanlarının çakışması sonucunda ortaya çıkabilecek problemlerin çözümü bir kurula devredilmiş, bu kurul mevcut hukuk düzenini yok sayan, Hukuk Devleti İlkesine aykırı bir mahkeme rolü üstlenmiştir.

Tasarının 10 uncu Maden Kanununun 16 ncı maddesinde son fıkrada 2840 sayılı Tabii Bor Tuzu, Toryum ve Uranyum sahaları arama ruhsatları açısından alan sınırlamasına tâbi değildir denilerek halen arama izni alma hakkı olan özel teşebbüsün sınırlama olmaksızın çok büyük alanları kapatabilmesinin önu açılmıştır. Aynı maddede Eti Holding'in 5 yıl içerisinde rezervlerini belirlemesi, kalan alanları aramaya açması istenmiş, özel sektöre tanınan uzatma haklarında Eti Holding yoksun bırakılmıştır. Yine bu madde içerisinde jeolojik istif itibarı ile rezervi belirlenen alanlarda bir başka gruba ruhsat verilmez iken rezervi belirlenmeyen alanlarda özel sektöre arama ruhsatı alınmış ise bunların Bor, Toryum ve Trona dışında bulmuş olduğu diğer madenlerin çıkarılmasına jeolojik istife bakılmaksızın izin verilerek bu alanlardaki Bor, Toryum ve Trona'ların zarar görmesinin önu açılmıştır.

Tasarının 20 nci, Kanunun Geçici 12 nci maddesine göre, Eti Holding'in taksir ettiği alanlarda bulunan Borların söz konusu kamu kurumuna iade edilmesini belirten cümle çıkarılarak bu alanlardaki Borların özel sektör tarafından çıkarılmasının önu açılmış ve bu Borlar çıkartıldığında müktesep hak oluşacağı gözden kaçırılmıştır. Şu anda ihracatı Bakanlar Kurulu Kararına bağlı olan Borların oluşacak müktesep haktan dolayı ihracatına izin verilerek zorunda kalınacağı dikkatlerden kaçırılmış, dolayısı ile Eti Holding'e bağlı Bor Tekeli kırılmıştır.

Dünyanın her tarafında hâkim olan el emeği madencilikinden hiç söz edilmemiştir. Ayrıca tasarının 22, 23, 27, 28, 29, 30, 31, 32 nci maddeleriyle zeytinliklerin, ormanların, ağaçlandırma alanlarının, ulusal parkların, kıyıların, meraların, tarım alanlarının, içme ve kullanma suyu barajlarının, koruma alanlarının, tarihsel ve doğal SİT alanlarının turizm bölgeleriyle birlikte kayıtsız, koşulsuz madencilğe açılması düzenlenerek:

- . 2872 sayılı Çevre Kanunu
- . 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu
- . 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu
- . 6831 sayılı Orman Kanunu
- . 3621 sayılı Kıyı Kanunu
- . 4122 sayılı Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Kanunu
- . 4342 sayılı Mera Kanunu
- . 3573 sayılı Zeytinciliğin Korunması Hakkında Kanun üzerinde değişiklikler yapılarak Anayasamızın
- . 5, 11, 17, 43 sayılı Kıyılardan Yararlanma
- . 44 sayılı Toprağın Korunması
- . 45 sayılı Tarım Alanları ve Meraların Korunması
- . 56 sayılı Sağlık ve Çevre Hakkı
- . 63 sayılı Tarih, Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması
- . 169 sayılı Ormanların Korunması

maddelerine aykırılık teşkil etmekte, ayrıca Anayasamızın 2 nci maddesindeki Hukuk Devleti ilkesine uygun olmadığı görülmektedir.

Yasanın tümü ele alınıp irdelendiğinde ucuz ve bol maden üretimi yapmak adına, yerli ve yabancı istismarın önu açıldığı gibi bunun bedeli olarak da bütün ekolojik, kültürel, tarihi zenginliklerimiz yok edilme tehlikesi ile karşı karşıya bırakılmaktadır.

Bu gerekçelerle Cumhuriyet Halk Partisi Partisi olarak yeraltı kaynaklarımızın çıkarılması adına yerüstü zenginliklerimizin feda edilmesine izin vermemek, bu kanunun toplum yararı gözetilerek düzenlenmesini sağlamak ve Hukuk Devleti İlkesinden ödün vermemek amacı ile yukarıda saydığımız nedenlerden dolayı muhalefet ettiğimizi bildirir, bilgilerinize arz ederiz.

*Mehmet Ali Arıkan*

Eskişehir

*Mustafa Sayar*

Amasya

*Tacidar Seyhan*

Adana

*Vezir Akdemir*

İzmir

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ  
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN  
3213 SAYILI MADEN KANUNU VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK  
YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TASARISI

MADDE 1. - 04.06.1985 tarih ve 3213 sayılı Maden Kanununun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madenler

Madde 2. - Yer kabuğundan tabii olarak çıkarılan, ekonomik değeri olup, ticaret konusu yapılabilen, petrol, jeotermal ve su kaynakları dışında kalan her türlü madde bu Kanuna göre madendir.

Madenler aşağıda sıralanan gruplara göre ruhsatlandırılır.

I. Grup madenler

(a)- Kum ve çakıl (% 75 den az SiO<sub>2</sub> ihtiva eden )

(b)- Tuğla-kiremit kili, çimento kili, marn ve puzolanik kayaç (tras)

II. Grup madenler

Mermer, dekoratif taşlar, dolomit, kalsit, kalker, bazalt, granit, andezit ve benzeri taşlar,

III. Grup madenler

Deniz, göl, kaynak suyundan elde edilecek eriyik halde bulunan tuzlar, Karbondioksit (CO<sub>2</sub>) gazı (jeotermal, doğal gaz ve petrollü alanlar hariç),

IV. Grup madenler

(a) Endüstriyel hammaddeler, kıymetli taşlar

(b) Metal madenleri, enerji hammaddeleri

Bu gruba dahil olan madenler, yönetmelikte belirtilir.

Yeni bulunan bir madenin grubunu belirlemeye Bakanlık yetkilidir.

Bu Kanuna göre verilen ruhsatlar başka bir amaçla kullanılamaz.

MADDE 2. - Maden Kanununun 3 üncü maddesinden "ihbar, ön işletme ruhsatı, bilanço, bilanço brüt kârı" tanımları yürürlükten kaldırılarak, "İlgili daire" tanımı yerine gelmek üzere "Genel Müdürlük" tanımı getirilmiş ve "teminat" tanımı değiştirilip, madde metnine aşağıdaki tanımlar eklenmiştir.

"Teminat; Madencilik faaliyetlerinde kanun hükümlerine ve tekniğe uygun çalışmayı temin amacı ile alınan nakit para, süre yönünden sınırsız banka ve özel finans kurumu teminat mektubu, Devlet bono ve tahvil olarak alınan geçici ödemeyi,

Genel Müdürlük : Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğünü,

Alan değeri: Ruhsat alanının, birim alan değeri ile çarpılmasıyla bulunan değerini,

Özel Denetim Hesabı: Kanun hükümlerine göre yapılacak tetkikler için Genel Müdürlük tarafından kullanılmak üzere, irad kaydedilecek teminatlardan ve Bakanlıkça belirlenecek diğer kaynaklardan oluşturulacak bir özel hesabı,

Teknik Belge: Maden arama ve işletme faaliyetleri ile Kanunda belirtilen diğer işler için ilgili mühendis ve diğer teknik elemanlar tarafından hazırlanan imalat haritası, işletme projesi, jeolojik, jeofizik, hidrojeolojik etüd, harita, kesitler, raporlar ve bunun gibi teknik içerikli belgeyi,

Satış Bilgi Formu: Şekli yönetmelikte gösterildiği gibi hazırlanan, yıllık üretim miktarı, satış tutarı, toplam gelir ve tahakkuk eden Devlet hakkı gibi mali durumu gösteren belgeyi,

Faaliyet Bilgi Formu: Yıllık işletme faaliyetine ilişkin üretim, satış, stok vb. bilgileri içeren şekli ve muhtevası yönetmelikle gösterilecek olan belgeyi,

İfade eder."

MADDE 3. - Maden Kanununun 7 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.  
Madencilik faaliyetlerinde izinler

Madde 7. - Orman, milli parklar, ağaçlandırma, tarım, mera, sit alanları, su havzaları, karasuları ve turizm bölgelerinde madencilik faaliyetlerinin hangi şartlara göre yürütüleceği ilgili bakanlıkların görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

Ruhsat sahibi, yönetmelikte belirlenen kriterler doğrultusunda faaliyette bulunmak zorundadır. İlgili bakanlıkların mevzuatı gereği yapacakları kontrol ve denetimlerde faaliyet izni verilmesine ilişkin kriterlere uygun çalışılmadığının tespiti halinde, mevzuat çerçevesinde yapılacak işlemler Genel Müdürlüğe bildirilir.

İmar alanları içinde kalan madencilik faaliyetleri, ilgili yerel merciden izin alınarak yapılır. Ruhsat alındıktan sonra belediye imar sınırları içine alınan maden sahalarına bu hüküm uygulanmaz.

Askeri yasak bölgelerde madencilik faaliyetleri ilgili kurumun iznine tâbidir.

Kamu hizmeti veya umumun yararına ayrılmış yerlere ve bu tür tesislere 60 metre mesafede madencilik faaliyetleri Bakanlığın, binalara 60 metre, özel mülkiyete konu araziye 20 metre mesafede ise mülk sahibinin iznine bağlıdır. Bu mesafeler, ihtiyaç halinde madencilik faaliyetlerinin boyutu, emniyet tedbirleri ve arazinin yapısı dikkate alınarak Bakanlıkça arttırılabilir. Mesafeler yatay olarak hesaplanır.

Maden sahalarındaki işletme faaliyetleri, bir bütün olarak Maden Kanunu ve bu Kanuna dayalı olarak çıkarılacak yönetmelik hükümlerine göre düzenlenir.

Madencilik faaliyetlerinin izne tâbi olduğu yerlerde alınması gerekli izinlerle ilgili işlemler, Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülür. Bu yönetmelikte faaliyetlerin tâbi olacağı usul ve esaslar ile izinler ayrı ayrı belirtilir. Madencilik faaliyetleri ile ilgili çevresel etki değerlendirme ve faaliyet için gerekli diğer izinler ilgili bakanlıkların mevzuatına da uygun olarak Bakanlık tarafından en geç 3 ay içinde sonuçlandırılır. Bakanlık ve diğer bakanlıkların mevzuatının gerektirdiği maddi yükümlülükler ruhsat sahibi tarafından karşılanır.

Arama faaliyetleri bu Kanunda sayılanlar dışında herhangi bir izne tâbi değildir.

Maden işletme faaliyeti ile şehirlerarası yol, havaalanı, liman ve baraj gibi kamu yatırımlarının birbirlerini engellemesi, kamu kurum ve kuruluşlarının uygulamalarından dolayı maden işletme faaliyetinin yapılamaz hale gelmesi, kamu ve özel yatırım için başka alternatif alanların bulunamaması durumunda, Bakanlık Müsteşarı başkanlığında ilgili tarafların ve konunun uzmanı kişilerin katılımıyla bir kurul oluşturulur. Madencilik faaliyeti ve yatırımla ilgili karar bu kurul tarafından verilir.

Kurul üyelerinin, sayısı, teşkili, çalışma usulü, karar alma şekli ile diğer hususlar yönetmelikte düzenlenir.

Kamu yatırımları nedeniyle kurul kararı ile faaliyeti kısıtlanan maden işletmecisinin yatırım giderleri lehine karar verilen tarafça tazmin edilir.

Madencilik faaliyetleri veya bu faaliyetlere bağlı tesis yapılması için verilmiş izinler, bu Kanunda sayılan haller dışında ruhsat hukuku devam ettiği sürece geçerlidir.

Bu madde hükümlerine aykırı faaliyette bulunulduğunda 13 üncü maddeye göre ruhsat teminatı irad kaydedilerek bu alandaki faaliyet durdurulur. Bu maddede belirtilen hükümlere aykırı faaliyetlerin tekrarı 13 üncü maddedeki tekerrürle ilgili işlemler yapılır. Beş yıl içinde üçüncü kez bu maddenin ihlali halinde teminatın tamamı irad kaydedilerek ruhsat iptal edilir.

MADDE 4. - Maden Kanununun 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Maden teşvik tedbirleri

Madde 9. - Madencilik yatırımları, bulunduğu bölgeye bakılmaksızın Devletin uyguladığı tüm teşviklerden en üst seviyede yararlandırılır.



Ürettiği madeni kendi tesisinde sınai mamul haline getirenlerden, bu tesislerde üretimde değerlendirilen maden miktarı için Devlet hakkının % 50'si alınmaz.

Yurtiçinde gerçekleştirilen arama faaliyetleri ile yurtiçinde yapılmak kaydıyla araştırma-geliştirme çalışmaları için yapılan tüm harcamalar, gelir ve kurumlar vergisi matrahından düşülür.

MADDE 5. - Maden Kanununun 10 uncu maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, dördüncü fıkradan sonra gelmek üzere bir fıkra eklenmiştir.

"Beyanlardaki hata ve noksanlıklar, idarenin tespiti ve sorumluların uyarılmasından itibaren iki ay içerisinde düzeltilir. Bu sürede gerekli düzeltmenin yapılmaması halinde teminat irad kaydedilir. Gerçek dışı, yanıltıcı beyanda bulunmak suretiyle Kanun hükümlerinin uygulanmasını engelleyen ve haksız surette hak iktisabına sebep olan teknik elemanlar uyarılır. Bu uyarıdan sonra aynı veya sorumlu olduğu diğer ruhsatlarla ilgili olarak fiilin tekrarı halinde, teknik elemanın Maden Kanunu gereğince yapacağı beyanlar bir yıl süreyle geçersiz sayılır. Fiilin her tekrarında hak mahrumiyeti uygulamasına devam edilir. Meslek mensubuna uygulanan uyarı ve hak mahrumiyeti, bağlı bulunduğu meslek teşekkülüne bildirilir.

Gerçek dışı ve yanıltıcı beyanda bulunmak suretiyle Kanun hükümlerinin uygulanmasını engelleyen, haksız surette hak iktisap eden ruhsat sahiplerinin teminatları irad kaydedilerek iki katına çıkarılır. Bu fıkranın ikinci kez ihlali halinde bir önceki ceza katlanarak uygulanır. Beş yıl içinde maddenin üçüncü kez ihlal edilmesi halinde teminat irad kaydedilerek ruhsat iptal edilir.

Bu maddede belirtilen şekilde iktisap edilen haklar geri alınır."

MADDE 6. - Maden Kanununun 12 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. Üretim ve sevkiyat

Madde 12. - Ruhsat sahibi tarafından sevk irsaliyesi olmaksızın sevk edilen madene mülki idare amirliklerince el konularak, düzenlenen tutanak Bakanlığa gönderilir. Bu durumda söz konusu ruhsat sahibinin teminatı irad kaydedilerek dört katına çıkarılır. El konulan maden için, Bakanlık tarafından alınması gereken Devlet hakkının on katı idari para cezası verilir.

Denetim ve kontrol sonucunda, yaptığı üretim ve sevkiyatı usulüne uygun şekilde Bakanlığa bildirmeyerek, Devlet hakkını ödemediği tespit edilen maden ruhsat sahiplerinin teminatları irad kaydedilip, dört katına çıkarılarak Bakanlık tarafından, ödenmesi gereken Devlet hakkının on katı idari para cezası verilir.

Üretim ve satış hakkı olmayan kişiler tarafından maden çıkarıldığı tespit edildiğinde, yakalanan madene mülki idare amirliklerince el konularak, bu kişilere madenin Devlet hakkına esas bedelinin iki katı para cezası ile birlikte altı aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir. Kasten yapılanlar hariç, bilmeden sınır ihlali şeklinde ruhsat sahipleri tarafından yapılan üretimler için sadece para cezası uygulanır. Bu fıkraya göre maden üreten ve/veya sevk edenler, adli takibat yapılmak üzere ilgili makamlara bildirilir. Tekerrürü halinde Türk Ceza Kanunu hükümleri saklıdır.

Birinci ve üçüncü fıkralara göre el konulan madenler, mülki idare amirliklerince satılarak bedeli özel idareye aktarılır.

Ticarî amaç taşımayan kendi zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak üzere köy muhtarının yazılı izni ile üretilip sevk edilen yapı hammaddeleri için bu madde hükmü uygulanmaz.

Konveyör ve boru hattı gibi sevkiyatın şekli, ocak ve tesis mesafesi, nakil güzergâhının durumu, cevherin tüvanan, konsantré, yarı mamul ve mamul olarak taşınması göz önüne alınarak sevk irsaliyesi kullanımı ile altın, gümüş, platin gibi kıymetli metallerin entegre tesislerinde ve zenginleştirme tesisleri ile bu tesislerden elde edilen ürünlerin sevk irsaliyesi kullanımı ve denetimi ile ilgili hususlar yönetmelikle belirlenir.

MADDE 7. - Maden Kanununun 13 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Harç, teminat, cezalar ve diğer yaptırımlar

Madde 13. - Ruhsat teminatları, hesaplanacak alan değeriyle taban teminatı toplamından oluşur.

Taban teminat, ruhsat aşamasına ve ruhsat süresine bağlı olarak belirlenen yıllık ruhsat harcı kadardır.

Birim alan değeri, ruhsat alanlarına ve ruhsat aşamasına bağlı olarak arama ruhsatlarında hektar başına her yıl bütçe kanunu ile ilan edilen yıllık ruhsat harcının % 0,2'si, işletme ruhsatlarında da % 0,3'ü dür.

Teminatlar, süre yönünden sınırsız banka ve özel finans kurumu teminat mektubu, Devlet bono ve tahvili olarak da verilebilir.

Ruhsat alanlarının sınırları hak sahiplerinin müracaatı ile küçültülebilir veya birleştirilebilir. Birleştirme sonucunda ortaya çıkan alan Kanunla belirlenmiş azami alanın üstüne çıkamaz ve teminat güncel hale getirilir. Küçültme işlemleriyle ilgili ayrıca harç ve teminat alınmaz.

Bakanlıkça verilen para cezaları ve tahakkuk eden Devlet hakları ile ruhsat harçları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmek üzere ilgili vergi dairesine bildirilir.

İrad kaydedilerek tamamlanması istenilen teminatların ruhsat sahibi tarafından üç ay içinde yatırılması gerekir. Bu süre içinde yatırılmamış ise ikinci bir üç aylık süre verilir. Bu süre sonunda da istenilen teminat yatırılmaz ise yeni bir üç aylık süre verilir. Bu sürede de yatırılmazsa ruhsat iptal edilir.

Bu Kanuna göre irad kaydedilen ve süresi içinde yatırılmayan teminatların her defasında ikiye katlanarak, güncel teminat üzerinden yatırılması gerekir."

Teminatlar, Bakanlığın belirlediği bankada açılacak özel denetim hesabına yatırılır. Teminat iade ve irad işlemleri Genel Müdürlük tarafından bu hesaptan yapılır.

MADDE 8. - Maden Kanununun 14 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Devlet hakkı ve özel idare payı

Madde 14. - Ruhsat sahalarından üretilen madenlerden alınacak Devlet hakkı, yıllık toplam ocak başı satış tutarının % 2 sidir. Bu oran, I. Grup madenlerden % 4 olarak alınır. Devlet hakkının yarısı özel idare payı olarak ruhsatın bulunduğu ilin özel idaresine, yarısı da Hazine hesabına ruhsat sahibince yatırılır.

Devlet hakkına esas ocak başı satış fiyatı her yıl liste halinde I. grup madenler için valiliklerce, diğer grup madenler içinde Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelik çerçevesinde ilan edilir. Ruhsat sahibi tarafından beyan edilen Devlet hakkına esas birim satış bedeli Bakanlık tarafından ilan edilen listedeki fiyattan aşağı olamaz. Ancak hesaplamalarda, varsa uluslararası borsalarda kote edilen fiyatlar dikkate alınır.

Devlet hakkı oranlarının, madenin cinsi, üretildiği bölge ve benzeri kriterler gözetilerek % 25 ine indirilmesine Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yol, köprü, baraj, liman gibi yapıların inşasında kullanılan yapı hammadde ruhsatlarından harç, teminat, Devlet hakkı ve özel idare payı alınmaz.

Devlet hakkı ve özel idare payı, her yıl Haziran ayının son günü mesai bitimine kadar ruhsat sahibi tarafından yatırılır.

MADDE 9. - Maden Kanununun 15 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

#### Buluculuk hakkı

Madde 15. - Ruhsat sahibi, arama ve/veya işletme ruhsatı süresince hazırlanan teknik raporlar ile görünür rezerv olarak bildirdiği madenlerin bulucusu sayılır. Bu hakkı talep eden ruhsat sahibine buluculuk belgesi verilir.

Buluculuk hakkı, yıllık ocak başı satış tutarının % 0,2 sidir. Tahakkuk eden buluculuk hakkı her yıl Haziran ayı sonuna kadar ruhsat sahibince hak sahibine ödenir.

MADDE 10. - Maden Kanununun 16 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

#### İlk müracaat ve ruhsatlandırma

Madde 16. - Madenler arama ruhsatı ile aranır. Müracaatlarda öncelik hakkı esastır.

I. grup madenler aramalara konu edilmez. Bu madenler için Valilikçe ruhsat verilecek alanlar belirlenerek, Genel Müdürlüğün de uygun görüşü alınıp, bu Kanunun 30 uncu maddesine göre ihale edilerek doğrudan işletme ruhsatı verilir. Özel mülkiyete tabi alanlar ihale edilemez. Bu alanlar mülkiyet sahibinin talebi halinde belirlenecek taban ihale bedeli karşılığında mülkiyet sahibi adına ruhsatlandırılır. Bu madenlerin ihale bedeli İl Özel İdarelerinin hesabına yatırılır. Bu ruhsat alanları (a) bendi madenler için 20, (b) bendi madenler için de 50 hektarı geçemez. Bu sahalarda yapılacak faaliyetler Maden Kanunu hükümlerine tabi olup, uygulamalara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikte belirtilir.

II. grup madenler için 100, III. grup madenler için 500, IV. grup (a) bendi madenler için 500, (b) bendi madenler için ise 2000 hektarı geçmeyecek şekilde arama ruhsat müracaatı yapılır.

Müracaatlar, 1/25.000 ölçekli topografik harita koordinatları esas alınarak tespit edilen noktalarla sınırlandırılmış alanlar için Genel Müdürlük veya valiliklere yapılır. Talep edilen alanın uygun olan kısmına, on beş gün içinde harç ve teminatın yatırılması halinde ruhsat verilir. Aksi takdirde müracaat yapılmamış kabul edilerek bu alanlar başka bir işleme gerek kalmaksızın müracaatlara açık hale getirilir.

Müracaatların değerlendirilmesi sonucunda, ayrı alanların oluşması halinde, bu alanlardan her birine ayrı ruhsat verilir. Ruhsatı alınmayan alanlar başka bir işleme gerek kalmaksızın müracaatlara açık hale getirilir.

Ruhsatlar, sicile kaydedildiği tarihte yürürlüğe girer. Bir grup için verilen ruhsat, diğer gruptaki madenler için hak sağlamaz.

Ayrı grupların birbirini üzerine verilebilmesine ilişkin esas ve usuller yönetmelikle belirlenir.

2840 sayılı Kanuna tabi bor tuzu, toryum ve uranyum sahaları arama ruhsatları açısından alan sınırlandırmasına tabi değildir. Bu madenlerin rezervleri bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren beş yıl içerisinde belirlenir ve belirlenen alanlar üzerine gelecek tarzda bir başkasına ruhsat verilemez. Rezervi belirlenmeyen alanlarda diğer şahısların müracaat ve madencilik faaliyet hakları saklıdır.

MADDE 11. - Maden Kanununun 17 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

#### Arama faaliyeti

Madde 17. - Arama ruhsat süresi üç yıldır. Bu süre, IV. grup madenler için iki yıl uzatılabilir.

Üç yıl süreli ruhsatlar için iki, beş yıl süreli ruhsatlar için üç yıllık süre sonuna kadar yapılan çalışmalarını belgeleyen arama faaliyet raporu verilir. Ayrıca, arama ruhsatı süresi sonunda tüm arama dönemindeki çalışmalarını içeren bir arama faaliyet raporu verilir.

Yukarıda belirtilen sürelerde faaliyet raporları verilmeyen arama ruhsatlarının teminatı irad kaydedilir.

Birinci fıkrada belirtilen süreler sonuna kadar hazırlanan işletme projesi ile birlikte işletme ruhsatı talebinde bulunulmayan arama ruhsatları iptal edilerek teminatı iade edilir.

Arama döneminde teknolojik araştırma, geliştirme, pilot çalışmalar ve pazar araştırmaları yapmak üzere Genel Müdürlükçe izin verilerek maden üretimi ve satışı yapılabilir. Bu fıkraya aykırı üretim ve satış yapanlar hakkında 12 inci maddeye göre işlem yapılır.

Arama döneminde yapılan üretim faaliyetleri bir maden mühendisi nezaretinde yürütülür.

MADDE 12.- Maden kanununun 24 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İşletme ruhsatı ve madenin işletilmesi

Madde 24. - Arama ruhsat süresi sonuna kadar işletme projesi ile birlikte işletme ruhsatı müracaatında bulunulması halinde işletme ruhsatı hakkı doğar. Proje ve talep harcı olmadan yapılan müracaatlar kabul edilmez.

İşletme ruhsatı alınabilmesi için, arama ruhsatı süresinde gerektiğinde sondaj, yarma, galeri ve diğer teknik faaliyetler sonucunda elde edilen verilerle tespit edilmiş işletmeye elverişli madenlerin görünür rezerv bilgileriyle birlikte maden yatak sınırlarını da gösterir işletme projesinin ve faaliyet sonrası işletme alanının çevreyle uyumlu hale getirilmesine dair projelerin Genel Müdürlüğe verilmesi gerekir. Rezerv bilgilerini içeren raporlar en az bir maden ve bir jeoloji mühendisince, İşletme projesi maden mühendisi tarafından hazırlanır. Projelerdeki eksiklikler, yapılan bildirimden itibaren üç ay içinde tamamlanır. Eksikliklerini verilen sürede tamamlamayanların teminatları iki katına çıkarılır ve süre üç ay daha uzatılır. Bu süre sonunda eksikliklerini tamamlamayanların talepleri kabul edilmez.

İşletme ruhsat süresi; I. grup madenler için on yıl, diğer grup madenler için projesine göre belirlenir. Sürenin bitiminden altı ay önce yeni bir projeye uzatma talebinde bulunulması zorunludur. Aksi takdirde ruhsat süresi uzatılmaz. Toplam ruhsat süresi altmış yılı geçemez. Altmış yıldan sonraki sürenin uzatılmasına Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Arama ruhsat süresi içinde görünür rezervi ortaya çıkarılan alana işletme izni verilir. İşletme ruhsatı; işletme iznini ve mümkün ve/veya muhtemel rezerv olarak tespit edilen maden zuhurlarını kapsayacak alan için verilir. Arama ruhsatının diğer kısımları taksir edilerek 30 uncu maddeye göre aramalara açılır. İşletme ruhsatına bağlanan mümkün ve/veya muhtemel rezerv alanlarının beş yıl içinde yapılacak faaliyetler ile görünür rezerv haline getirilememesi halinde bu alanlar taksir edilerek işletme ruhsat sınırı işletme izin sınırına indirilir.

III. grup madenlerde, projede üretilmesi öngörülen madenler için gerekli su miktarı ve gaz debisi esas alınır. Bu grup madenler, rezervuar, beslenme alanı ve havzanın tabii dengesini bozmayacak, kapasitesini aşmayacak ve işletme tesislerini kapsayacak şekilde ruhsatlandırılır.

Görünür rezervi belirlenen alanlar üzerine, bu madenler ile jeolojik oluşum ve istif itibarıyla aynı alana gelecek tarzda bir başkasına hiçbir grup ruhsat verilemez.

Aynı alanda ayrı veya aynı gruplara ait ruhsat faaliyetlerinin çakışmasından dolayı, ruhsat sahipleri arasında uyumsuzluk çıkması veya kendi aralarında mutabakat sağlayamamaları halinde, Bakanlık, projeler üzerinde ve/veya yerinde inceleme yapar. İnceleme sonucunda bu alanda, ayrı ayrı çalışma imkanının tespiti halinde, çalışma esasları Bakanlıkça belirlenir. Bu mümkün değilse işletme ruhsatının yürürlük tarihi esas alınarak konu çözümlenir

Kanunun 7 nci maddesine göre faaliyet izninin verildiği tarihten itibaren bir yıl içinde ruhsat sahibi madeni işletmeye almak zorundadır. Bu sürede işletmeye alınmayan ruhsat sahalarında,

çalışılmayan her yıl için, projede belirtilen üretim miktarının % 10'u üzerinden Devlet hakkı alınır. Ancak kamu kurumlarınca işletilen bor tuzu ve Ereğli Kömür Havzasındaki taş kömürleri ruhsatı için bu hüküm uygulanmaz.

Beş yıllık sürede üç yıldan fazla üretim yapılmayan ruhsatlar, teminatları irad kaydedilerek iptal edilir

Ereğli Kömür Havzasındaki taş kömürleri ve 2840 sayılı Kanunda sayılan bor tuzu, toryum ve uranyum madenleri için bu maddede yazılı süreler uygulanmaz.

MADDE 13. - Maden Kanununun 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İşletme faaliyeti

Madde 29. - İşletme faaliyeti proje ve kanunun ilgili hükümlerine göre yürütülür.

Proje değişikliğinin ve/veya projelendirilip işletilmek istenilen yeni madenler için, uygulamaya geçmeden önce Genel Müdürlük onayının alınması zorunludur. Aksi takdirde 10 uncu maddeye göre işlem yapılır.

Ruhsat sahibi, her yıl Nisan ayı sonuna kadar bir önceki takvim yılı içinde gerçekleştirdiği faaliyetlerle ilgili teknik belgeleri, satış bilgi formunu, faaliyet bilgi formunu ve varsa arama faaliyet raporunu Bakanlığa vermek zorundadır.

Bu belgelerin zamanında verilmemesi halinde işletme ruhsat teminatı irad kaydedilerek 13 üncü madde hükümleri uygulanır.

İşletme projesine uyulmayarak çevre ve ocak güvenliğini tehlikeye düşürecek ve işletilebilir madenin zayıfına yol açacak faaliyetlerin tespiti halinde, gerekli tedbirlerin alınması için ruhsat sahibine altı aylık süre verilir.

Mücbir sebepler dışında bu süre içinde istenilen tedbirlerin alınmaması halinde üretim faaliyeti durdurularak teminat irad kaydedilip, beş katına çıkarılır ve altı aylık yeni bir süre daha verilir. Bu süreler sonunda da istenilen tedbirlerin alınmaması halinde 10 uncu madde hükümlerine göre işlem yapılır.

Sahada üretim yapılmaması veya projede belirtilen yıllık üretim miktarının %10 undan az olması halinde, Devlet hakkı projede belirtilen üretim miktarının % 10 u üzerinden ödenir.

MADDE 14. - Maden Kanununun 30 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İhale

Madde 30. - I. grup madenler ilgili valiliklerce ihale edilerek ruhsatlandırılır.

Diğer gruplarda yer alan ruhsatların, herhangi bir sebeple hükümden düşmesi, terk edilmesi veya taksir edilmesi durumunda bu alanlar ihale yolu ile aramalara açılır.

İhale edilecek alanlar, Resmi Gazetede yayımlandıktan sonra Bakanlık ve ilgili valiliklerde iki ay süre ile ilan edilir. İsteklilerin kapalı teklif usulü ile bu alanlar karşılığında ödeyecekleri bedeli, İlan süresinin son günü akşamına kadar ihaleye açılan I. grup madenler için ilgili valiliğe, diğer grup madenler için ise Genel Müdürlüğe bildirmeleri gerekir.

İstekli, verdiği teklifinin % 10 u miktarındaki teminatı teklifiyle birlikte vermek zorundadır. İhale bedelini süresi içinde yatırmayanların teminatı irad kaydedilir.

İlan süresi içinde istekli olmaması halinde alan başka bir işleme gerek kalmadan aramalara açık hale getirilir.

Ruhsat alanları arasında, II. grup madenlerde 20 metre, IV. grup madenlerde 50 metreye kadar boş kalan alanlara ruhsat verilmez. Bu alanlar, mücavir ruhsat sahipleri arasında ihale edilir. Bu alan, ihaleyi kazananın ruhsatına eklenir.

Aynı alanda ve aynı grupta yer alan mevcut işletme ruhsat sahalarında, Kanun kapsamına yeni alınan bir maden bulunması halinde, çakışmalı alandaki maden hakkı bu ruhsat sahipleri arasında ihale edilerek ruhsatlandırılır.

İhalenin usul ve esasları yönetmelikte belirtilir.

Sahaların ihalesinden elde edilen gelirler özel denetim hesabına aktarılır.

MADDE 15. - Maden Kanununun 31 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Maden üretimine teknik nezaret

Madde 31. - Arama ve işletme ruhsat alanlarından maden istihracı, istihdam edilen bir maden mühendisi nezaretinde yapılır. Üretim çalışmalarına mühendis bizzat nezaret eder. Ruhsat alanlarında nezaretçi olarak görevlendirilecek mühendisin nitelikleri, işletmenin özellikleri dikkate alınarak nezaret edilecek sahaların sayısı 3 ü geçmemek üzere yönetmelikte belirtilir. Mühendis ruhsatın fenni nezaretçiliğini de üstlenebilir.

MADDE 16. - Maden Kanununun 32 nci maddesi, başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Hükümden düşme ve alınacak tedbirler

Madde 32. - Ruhsat sahibi sahasında gerekli emniyet tedbirlerini almak kaydıyla ve sahanın son durumunu gösterir imalat planı ve maden jeoloji haritasını Genel Müdürlüğe vermek suretiyle terk talebinde bulunabilir.

Herhangi bir nedenle hükümden düşmüş ruhsatın sahibi de, gerekli emniyet tedbirlerini almak ve sahanın son durumunu gösterir teknik belgeleri Genel Müdürlüğe vermek zorundadır.

Ruhsat sahibi yukarıda belirtilen tedbirleri en geç altı ay içerisinde almak ve işletme faaliyetinde bulunulan alanı projesi doğrultusunda çevreye uyumlu hale getirmek zorundadır.

Mücbir sebepler dışında bu süre içerisinde yukarıdaki tedbirleri almayan ruhsat sahibine üç aylık ek bir süre verilir. Verilen bu sürede de gerekli tedbirler alınmamış ise bu tedbirler valilik tarafından yerine getirilerek yapılan masraflar ruhsat sahibinden 6183 sayılı Kanuna göre tahsil edilir.

MADDE 17. - Maden Kanununun 35 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İnceleme masraflarının karşılanması

Madde 35. - Madencilik faaliyetlerinin kontrol ve denetimi için yapılacak masraflar, Özel Denetim Hesabından karşılanır. Yapılacak ödemeler her yılbaşı Bakanlıkça belirlenir. Yapılan ödemeler harcırah kanunu hükümlerine tabi değildir. Yapılacak ödemelerde damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz.

Bakanlık adına ruhsat sahalarında denetim yapan personel, denetim elemanlarının yararlandığı özlük haklarından yararlandırılır.

Bu Kanuna göre yapılan teminat iratları, Genel Müdürlükçe bankalardan birisinde açılacak "Özel Denetim Hesabına" aktarılır. Özel Denetim Hesabına, mevduatlara uygulanan faiz oranları işletilir.

Özel Denetim Hesabının tasarrufu Genel Müdürlüğün yetkisindedir.

MADDE 18. - Maden Kanununun 36 ncı maddesinin 2 nci fıkrası kaldırılarak 3 üncü ve son fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İşletme ruhsatının herhangi bir sebeple sona ermesi halinde, sahadan üretilmiş madenlerin ruhsat sahibince nakledilmesi için altı aylık süre verilir. Bu süre içerisinde nakledilmeyen madenler, pasa, bakiye yığınları, cürüflar ve arama ruhsatı döneminde çıkarılan madenler, valilik tarafından ihale edilerek satılır. Satıştan sağlanan gelir özel idareye aktarılır.

Birinci fıkraya aykırı hareket edenlerin teminatları irad kaydedilir."

MADDE 19. - Maden Kanununun 37 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Mücbir sebeplerle geçici tatil

Madde 37. - Mücbir sebep veya beklenmeyen haller dolayısıyla işletme ruhsat sahalalarında faaliyetin geçici olarak tatiline ruhsat sahibinin müracaatı üzerine Genel Müdürlükçe karar verilebilir.

İşletme ruhsat sahalalarında faaliyetin geçici olarak durdurulması halinde Kanunda belirtilen süreye ilişkin kısıtlayıcı hükümler işlemez. Ruhsat sahibince müracaat tarihi geçici tatilin başlama tarihi olarak kabul edilir.

Geçici tatil gerektiren durumun ortadan kalkmasından itibaren altı ay içinde ruhsat sahibi faaliyete geçmek zorundadır.

Üçüncü fıkraya aykırı hareket edenlerin teminatı irad kaydedilerek altı ay içinde faaliyete geçmesi tebliğ edilir. Verilen bu süre içerisinde faaliyete geçilmemesi halinde işletme projesinde beyan edilen üretim miktarının % 10'u üzerinden Devlet hakkı alınır.

Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürleri ve 2840 sayılı Kanunda sayılan bor tuzu, toryum ve uranyum madenleri için bu madde hükümleri uygulanmaz

MADDE 20. - Maden Kanununun 46 ncı maddesinin Anayasa Mahkemesince iptal edilen son fıkrasının yerine gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"İşletme ruhsatı safhasında işletme faaliyetleri için gerekli olan özel mülkiyete konu taşınmaz, taraflarca anlaşma sağlanamaması halinde, işletme ruhsatı sahibinin talebi üzerine Bakanlıkça kamu yararı bulunduğuna karar verilmesi halinde kamulaştırılır.

Kamulaştırma işlemleri 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre yapılır. Bu husustaki masraflar ve kamulaştırma bedeli işletme ruhsatı sahibi tarafından ödenir.

I. grup madenler için bu madde hükümleri uygulanmaz.

Kamulaştırılan taşınmaz, tapuya Hazine adına tescil edilip ruhsat hukuku devam ettiği sürece madencilik faaliyetlerinde kullanılmak üzere ruhsat sahibi adına tahsis edilir.

Kamulaştırılan taşınmazın, maden işletme faaliyetleri için lüzum kalmadığının Bakanlıkça tespiti halinde, rayiç bedeli ödenmek kaydıyla kamulaştırılan yerin eski sahibine iade edileceği hususu, ruhsat sahibi ve taşınmazın eski sahibine tebliğ edilir. Eski sahibinin taşınmazı altı ay içerisinde almak istememesi durumunda taşınmaz Hazineye kalır.

Tapu siciline konulan şerhler Bakanlığın müracaatı üzerine ayrıca mahkeme kararına gerek kalmadan silinir.

Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufundaki yerlerde yapılan madencilik faaliyetleri için, kira ve eciri misil bedeli alınmaz."

MADDE 21. - Maden Kanununun 47 nci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü hizmetleri ile ilgili haklar

Madde 47. - Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü herhangi bir ruhsat veya izne gerek kalmadan madencilik yapılabilecek bütün sahalarda, kurumun yürüttüğü bir projeye bağlı olarak arama faaliyetlerinde bulunabilir. Üçüncü kişilere ait ruhsatlı alanlarda yaptıkları arama faaliyetleri sonucunda bulunduğu madenler ile ilgili hiçbir hak talebinde bulunamaz. İşletme ruhsat sınırları içerisindeki arama faaliyetleri ruhsat sahibinden izin alınarak yapılır.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, ruhsatlı alanlarda yaptığı çalışmalar sonucu elde ettiği bilgi ve belgeleri, bir rapor halinde Genel Müdürlüğe ve talebi halinde ruhsat sahibine verir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü bu Kanun hükümlerine göre arama ruhsatı olarak bulunduğu madenler için 15 inci maddeye göre buluculuk hakkını kazanır. Buluculuk hakkı tesis edilen bu ruhsatlar, arama ruhsat süresi sonuna kadar Genel Müdürlüğe devredilir. Genel Müdürlük tarafından 30 uncu madde hükümlerine göre ihale edilir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından arama ve araştırma faaliyetlerinde görevlendirilen personele, 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine tâbi olmaksızın, her yıl Bütçe Kanunu ile belirlenen gündelik harcırah miktarının iki katı gündelik harcırah ödenir. 6245 sayılı Kanun gereği ödenmesi gereken miktarın üzerindeki fark Kurumun ücretli işlerinden sağladığı gelirlerden karşılanır.

MADDE 22. - Maden Kanununun Ek Madde-1'i aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ek Madde 1. - 3867 sayılı Kanun ile devletçe işlettirilmesi kararlaştırılan Ereğli Kömür Havzasındaki madencilik faaliyetleri bu Kanun hükümlerine tâbidir. Ruhsat süresi bu kanunla getirilen süre sınırlamasına tâbi değildir

Sınırları Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenen Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürlerini işletmeye ve hukuku uhdesinde kalmak şartıyla işletirmeye ilgili kamu kuruluşu yetkilidir.

Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürü için yürütülecek faaliyetler bu Kanunun 7 nci maddesinde belirtilen hükümler ile bu Kanunun hak düşürücü ve mali hükümlerine tâbi değildir. Teminat ve devlet hakkından muafır. Ancak taşkömüründen özel idare payı, diğer madenler için yürütülen faaliyetlerden de devlet hakkı ve özel idare payı alınır.

3303 sayılı Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanun ile maden işletmeciliğine tanınan haklar, Ereğli Kömür Havzası içerisindeki taşkömürü madenciliği için geçerlidir.

Ereğli Kömür Havzasının imtiyaz alanının Bakanlar Kurulu kararıyla küçültülmesi sonucu serbest kalan alanlar, koordinatları Genel Müdürlükçe belirlenerek Kanunun 30 uncu maddesine göre ihale edilir.

MADDE 23. - Maden Kanununa aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 12. - Bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay süre ile arama ruhsat müracaatları kabul edilmez. Kanunun 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen ruhsatların alınması bu kısıtlamaya tâbi değildir. Bu süre sonunda ilk hafta yapılan müracaatlar aynı anda yapılmış kabul edilir ve öncelik sıralaması kura ile belirlenir. Bu hafta içerisinde yapılan müracaatlarda, işletme ruhsat harcının 5 katı ilk müracaat harcı alınır.

Bu Kanunun yayımı tarihinden önce verilmiş işletme ruhsat sahalarında, Kanunun yayımından itibaren beş yıl içerisinde ruhsat sahipleri sahalarındaki madenlerin görünür rezerv alanlarını belirleyerek Genel Müdürlüğe bildirmek zorundadır. Verilen sürede bu bildirim yapılmazsa, Genel Müdürlük tarafından belirlenecek alanlara göre işletme ruhsatları yeniden düzenlenir ve bu işlemlere itiraz edilemez.

Bor tuzu ruhsatlarını işletmekle görevli kamu kurumu, sahalarında yapılacak arama çalışmalarından sonra terk edilen veya taksir edilen alanlar, sicil kayıtlarına işlenerek Kanunun ilgili maddelerine göre ihale edilir. Daha sonra bu alanlarda bulunacak bor tuzları bu kanun hükümlerine tâbidir.

Bu Kanunun yayımından önce verilmiş ruhsatların sahipleri, sahalarında varlığını ortaya koydukları madenleri ekonomik olarak işletmeleri halinde, bu kanunla kapsama dahil edilen aynı gruba ait madenlerin işletme hakkını da kanunun yayım tarihinden itibaren beş yıl içerisinde talep edebilirler.

Bu Kanunun yayımından önce verilmiş ruhsatların bu kanuna intibaklarının nasıl yapılacağı yönetmelikle belirlenir.

GEÇİCİ MADDE 13. - Valilikler tarafından bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde il sınırları içindeki taşocakları ruhsatları ve ruhsata hak kazanmış olan müracaatlar, hak sahibi, sınır koordinatları, cinsi, süresi, ruhsat alanı, mülkiyet durumu ve benzeri bilgilerle birlikte Genel Müdürlüğe bildirilir.



Taşocakları Nizamnamesine göre verilmiş ruhsatlar ve Kanunun yayımlandığı tarihte eksiksiz olarak evrakı tamamlanarak ilgili valiliğe taşocağı ruhsatı müracaatında bulunmuş olan hak sahipleri bu müracaatlarını resmi belge ile belgelemek şartıyla, I. grup ruhsatlar için ilgili valiliğe diğer madenler için Genel Müdürlüğe altı ay içerisinde işletme projesi vererek Kanuna intibak yaptırmak zorundadırlar.

Altı aylık süre içinde usulüne uygun intibak talebinde bulunulmayan haklar hükümsüz kalır.

Süresinde intibakı yapılmayarak hükümden düşen özel mülkiyet dışındaki ruhsat alanları 30 uncu maddeye göre ihale edilir. Bu alanların ihalesinden elde edilecek gelir ilgili özel idareye aktarılır.

GEÇİCİ MADDE 14. - Maden Kanununa göre daha önce uygulanmış bulunan veya uygulanması gereken her türlü yaptırım, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra uygulanacak olanlar için tekerrür veya mesnet teşkil etmez.

GEÇİCİ MADDE 15. - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar ruhsat sahipleri tarafından yatırılan yolluk avansları özel denetim hesabına aktarılır.

GEÇİCİ MADDE 16. - Valilikler gerekli donanım ve elemanla teçhiz edilinceye kadar I. grup dışındaki ruhsat müracaatları Genel Müdürlüğe yapılır.

GEÇİCİ MADDE 17. - Bu Kanunun yayımından itibaren altı ay içinde, ilgili kuruluşların da görüşü alınarak, Maden Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik Bakanlıkça çıkarılır.

MADDE 24. - Yürürlükten kaldırılan hükümler

"6.6.1901 tarihli Taşocakları Nizamnamesi yürürlükten kaldırılmıştır.

3213 sayılı Maden Kanununun 18 inci maddesinin ikinci cümlesi, 19 uncu, 20 nci, 21 inci, 22 nci, 23 üncü, 25 inci, 26 ncı ve 28 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

3213 sayılı Maden Kanunundaki "ön işletme ruhsatı" ile ilgili hükümler yürürlükten kaldırılmıştır."

MADDE 25. - 26.1.1939 tarih ve 3573 sayılı Zeytinciliğin İslahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanunun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi ve Yürürlükten Kaldırılması Hakkındaki Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Yeraltı servet ve kaynaklarının işletilmesine yönelik faaliyetler bu uygulamadan muaftır.

Zeytinlik sahalarda yürütülecek maden üretim faaliyetlerine ilişkin usul ve esaslar Tarım ve Köyişleri Bakanlığının görüşü alınarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Zeytinlik sahası içinde madencilik faaliyeti yürüten gerçek ve tüzel kişiler tarafından, bu alandan çıkarmış oldukları madenin satış bedelinin binde ikisi (% 0,2) zeytinciliğin geliştirilmesi, ıslahı ve teşvikinde kullanılmak üzere, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının bütçesinde açılacak olan Zeytincilik Özel Hesabına aktarılır."

MADDE 26. - 21.7.1983 tarih ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Korunması gerekli taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarının tespiti, Kültür ve Turizm Bakanlığının koordinatörlüğünde ilgili ve faaliyetleri etkilenen kurum ve kuruluşların uygun görüşü alınarak yapılır."

MADDE 27. - Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 53 üncü maddesinin (9) numaralı bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiştir.

"(10) Maden İşleri Genel Müdürü veya Yardımcısı

(11) Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürü veya Yardımcısı

(12) Tarımsal Üretimi Geliştirme Genel Müdürü veya Yardımcısı

(13) Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürü veya Yardımcısı"

MADDE 28. - 9.8.1983 tarih ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Petrol, jeotermal ve maden arama faaliyetleri, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) kapsamı dışındadır.

Madenlerin işletilmesi ile ilgili hususlar Maden Kanununun 7 nci maddesine göre yürütülür."

MADDE 29. - 09.8.1983 tarih ve 2873 sayılı Millî Parklar Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan ".... İmar ve İskân Bakanlığı,....." ibaresi, "Bayındırlık ve İskân, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Çevre ve Orman, Tarım ve Köyişleri Bakanlıkları" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 30. - 4.4.1990 tarih ve 3621 sayılı Kıyı Kanununun 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendine "yetiştirme tesisleri" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile maden, petrol ve jeotermal kaynak ve işletme tesisleri" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 31. - 23.7.1995 tarih ve 4122 sayılı Millî Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü ve Seferberlik Kanununun 13 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Bu Kanun kapsamında izin verilen alanlarda petrol ve maden arama ve işletme faaliyetleri, bu alanlarda yapılan masrafların ruhsat sahibince tazmin edilmesi şartıyla ve Orman Kanununun 16 ncı maddesine göre yapılır."

MADDE 32. - Millî Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü ve Seferberlik Kanununun 15 inci maddesinin (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu Kanun hükmüne göre tahsis edilen sahada halen petrol ve madencilik faaliyeti yapılmakta ise bu faaliyetin, izin süresinin bitimine kadar, ruhsat süresinin uzatılması halinde de bu süre bitimine kadar bu sahalarda ormansız alan statüsü uygulanır."

MADDE 33. - 25.2.1998 tarih ve 4342 sayılı Mera Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Ancak madencilik faaliyetleri için zaruri olan alanlarda tahsis amacı değişikliği, 3213 sayılı Maden Kanununun 7 nci maddesinde belirtilen hükümlere göre yapılır. Maden arama faaliyetleri tahsis amacı değişikliğine gerek kalmaksızın yürütülür."

MADDE 34. - 20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kanalizasyon şebekesine verilmesi sakıncalı maddeler ile içme suyu alınan havzaların korunması için gereken tedbir ve düzenlemeler ilgili bakanlıklardan uygun görüş alınarak Bakanlıkça hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir. Bu yönetmelik ile maden işletmeleri için Maden Kanununun 7 nci maddesinde düzenlenenlerden ileri kısıtlamalar getirilemez"

MADDE 35.- 26.5.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun mükerrer 97 nci maddesinin (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"b) Belediye sınırları içinde faaliyet gösteren maden işletmelerince, 3213 sayılı Maden Kanununun 14 üncü maddesinde yer alan paylara ilaveten yıllık satış tutarının % 0, 2'si nispetinde belediye payı ayrılır.

Bu pay, Devlet hakkının Hazineye ödenmesi sırasında ruhsat sahibi tarafından ilgili belediyeye ödenir."

MADDE 36. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 37. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

## Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

*Türkiye Büyük Millet Meclisi*

*Plan ve Bütçe Komisyonu*

*Esas No. : 1/360, 2/128*

*5.5.2004*

*Karar No. : 81*

### TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 21 inci dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan, Dönemin sona ermesi üzerine hükümsüz sayılan, 22 nci dönemde İçtüzüğün 77 nci maddesi uyarınca yenilendiği 58 inci Hükümet tarafından 7.1.2003 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bildirilen ve Başkanlıkça 13.1.2003 tarihinde tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna, esas komisyon olarak Komisyonumuza, 7.3.2003 tarihinde ise İçtüzüğün 34 üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca Çevre Komisyonuna havale edilen "Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 24.6.2003 tarihinde yaptığı 51 inci birleşimde Hükümeti temsilen Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Hilmi GÜLER ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Tarım ve Köyşeri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Eti Holding A.Ş. ile TÜBİTAK temsilcilerinin de katılımlarıyla incelenip, görüşülmüştür.

Bilindiği gibi; maden mevzuatının bazı olumsuzlukları ile madencilik dışındaki diğer mevzuattan kaynaklanan, çevresel endişeler, madencilige getirilen kısıtlama ve yasaklamalar, ağır ve çok süre alan bürokratik işlemler sonucunda madencilüğümüz beklenen gelişmeyi gösterememiş, sektöre olan ilgi azalmış ve yatırımlar durma noktasına gelmiştir.

Tasarı ile;

- Ülkemizde önemli bir potansiyeli ve büyüme eğilimi olan bu sektörün gelişmesine katkı sağlamak amacıyla çimento, inşaat ve kireç sanayi hammaddeleri ile tuğla-kiremit sanayi hammaddeleri Maden Kanunu kapsamına alınmakta,

- Devletin madencilikten sağladığı gelirleri daha düzenli takip etmek ve işlemleri basitleştirmek amacıyla Devlet hakkının tahsiline ilişkin bilanço sistemi değiştirilerek, üretilen cevherin satış tutarı üzerinden Devlet hakkı ödenmesi ilkesi getirilmekte,

- Maden Kanununun kamulaştırmaya ilişkin hükmünün Anayasa Mahkemesince iptalinden sonra ortaya çıkan hukuki boşluğun giderilmesi için, Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesine uygun olarak, kamulaştırılan gayrimenkullerin madencilik faaliyetinin sona ermesi durumunda eski sahiplerine bedelsiz iadesi hükmü getirilmekte,

- Madenlerin aranıp, işletilmesi için uygulama kolaylıkları sağlanmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının geneli üzerindeki görüşmelere geçilmeden verilen bir önerge ile Komisyonumuz portföyünde bulunan, Adana Milletvekili Tacidar Seyhan'ın (2/128) esas numaralı "Maden Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi", Tasarı ile ilgili görülmesi nedeniyle, İçtüzüğün 35 inci maddesi uyarınca birleştirilerek görüşülmesi ve görüşmelere Tasarının esas alınması kabul edilmiştir.

Komisyonumuzda Tasarı ve Teklifin geneli üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Madenlerden yararlanmamızı sağlayacak hükümlerin yanısıra, madencilğin kendi kuralları içerisinde yürütülmesini sağlayacak düzenlemelerin bu konudaki olumsuzlukların giderilmesi açısından önemli bir adım olduğu,

- Yabancı sermayeyi ülkemize çekme konusunda; hukuki güvenlik, idari istikrar ve bürokrasinin çok önemli olduğu, bu açıdan Tasarının önemli düzenlemeleri içerdiği,

- Maden kaynaklarımızı araştırmak ve arama faaliyetlerinde bulunmak üzere kurulmuş olan Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün faaliyetlerinin etkinleştirilmesinin ve bu konudaki eksikliklerin giderilmesinin yararlı olacağı,

- Gayrisafi Millî Hasıla içinde %1.1 olan madencilik sektörünün payının artırılmasını amaçlayan düzenlemelerin desteklenmesi gerektiği,

- Çevrenin çok önemli ve çağdaş bir kavram olduğu, çevreye olan duyarlılık göz ardı edilmeden yer altı kaynaklarımızın değerlendirilebilmesi için bu çalışmalarda çevre mevzuatının da dikkate alınmasında yarar olduğu,

- Özellikle altın madenlerinin ekonomiye kazandırılmasının büyük önem taşıdığı,

- Çimento, inşaat ve kireç sanayi hammaddeleri ile tuğla-kiremit sanayi hammaddelerinin Maden Kanunu kapsamına alınmasının inşaatla ilgili faaliyet gösterenleri, özellikle küçük esnafı bürokratik açıdan olumsuz etkileyebileceği,

- Ülkemizin dünya bor rezervlerinin yaklaşık %60-70 ine sahip olduğu, bor tuzlarının aranması, işletilmesi ve pazarlanması hususlarında 2840 sayılı Yasanın özü ile çelişkili maddelerin düzeltilerek günün ihtiyaçlarına uygun hale getirilmesi gerektiği,

- Bor tuzlarının Devletçe aranıp, rafine edilerek sanayi hammaddesi haline getirilmesinin, ülke kalkınmasına bu madenin hammadde olarak ihraç edilmesinden daha fazla katkı sağlayacağı,

- Bor üretim alanlarında dünyada söz sahibi olabilmek için Eti-Bor Genel Müdürlüğünün yeniden yapılandırılmasına ihtiyaç olduğu,

- Tasarıda tarımın korunmasını düzenleyen hükümlere de yer verilmesi gerektiği,

- Beş yıllık vergi muafiyetinin uzun bir süre olduğu, vergi konusunun yeniden ele alınmasında yarar olacağı,

İfade edilmiştir.

Hükümet adına yapılan açıklamalarda ise;

- Gelişmiş ülkelerde madencilğin kalkınmada önemli bir yeri olduğu, Cumhuriyetin ilk yıllarında % 20'lik katkıya karşın bugün itibarıyla bu katkının % 1'ler civarında olduğu, bu oranının en kısa zamanda artırılmasının amaçlandığı, ayrıca madencilğin kırsal alanda çarpan etkisiyle istihdam yarattığı, böylece göçü önlediği ve bu yerlerin kalkınmasına da yardımcı olduğu,

- Ülkemizin jeolojik yapısı nedeniyle maden çeşitliliği açısından dünyanın sayılı ülkelerinden olduğu, bor ve bazı endüstriyel hammaddeler dışında genelde saha bazında küçük rezervlere sahip olmamız nedeniyle madencilik sektöründe küçük ve orta boy işletmelerin söz konusu olduğu, bunların yönlendirilmesi, teknik, teknolojik ve finansal olarak desteklenmesinin önem arz ettiği,

- Türkiye'de 50 civarında farklı maden ve mineralden yılda yaklaşık 2.2 milyar dolar değerinde 150 milyon ton maden üretimi yapıldığı, bu miktarın dünyadaki maden üretiminin yaklaşık % 2'si olduğu, değer olarak ise %0,5' i civarında olduğu, bu duruma madencilikte uç ürünlere ulaşım yeterli katma değer yaratılmayışının yanında, yapı malzemeleri üretiminin daha ağırlıklı olmasının yol açtığı,

- Katma değeri yüksek uç ürünlere ağırlık verilmesinin zorunlu olduğu, böylece önemli kazançlar elde edilebileceği,

- Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün kuruluşundan bu güne yaptığı çalışmalarla, tespit ettiği rezervler üzerine kurulan işletmeler ve tesislerin halen madencilüğümüzde önemli bir yer tuttuğu,

- 2000 yılında maden ihracatımızın petrol ve doğalgaz hariç 570 milyon dolar, ithalatımızın ise 1 milyar dolar civarında gerçekleştiği, ihracatımızda en önemli kalemlerin %80 ile bor ve mermer olduğu, ithalatımızda ise ilk üç sırayı kömür, demir ve fosfatın oluşturduğu,

- Madencilik sektörünün yeniden yapılanması ve topyekün elden geçirilmesi amacıyla madencilik ile ilgili kamu kuruluşları olan MTA, Eti Holding, Maden İşleri Genel Müdürlüğü ve özel sektör temsilcilerinden oluşan bir komisyonun, sektörün sorunlarının çözüm yollarının belirlenmesi ve sektörün yeniden yapılandırılması konusunda kapsamlı çalışmalar yaptıkları,

- Bu güne kadar teşvik tedbirlerinden yeterince yararlandırılmayan madencilik sektörüne; rezerv, tüketim payı, nakliye tutarında % 5 vergi indirimi, ihraç şartı aranmaksızın T.C. Devlet Demir Yolları nakliye indirimi, işe başlama tarihinden itibaren beş yıl gelir ve kurumlar vergisi muafiyeti ve sonraki yıllarda belli oranlarda vergi muafiyeti, yer altı madencilik faaliyetlerinin SSK primleri ile teşviki, AR-GE çalışmalarının teşviki, elektrik fiyatlarının en düşük seviyede uygulanması gibi teşviklerin getirilmesi suretiyle, sektörün yatırımcısına cazip hale getirildiği,

- Tuğla kiremit ve kireç üreticilerinin bu doğrultuda talepleri olduğu için Kanun kapsamına alındıkları; moloz, kum çakıl türlerinin kapsam dışında bırakıldığı, böylece üreticilerin yapacakları yatırımlarda belirli güvencelerin sağlanmış olduğu,

- Madenciler için Maden Kanunundan kaynaklanan birçok engelin bulunduğu, Tasarıyla bu sorunların çözülmesinin amaçlandığı,

- Maden alanlarının doğal şartlara bağımlı olduğu ve seçme şansının olmadığı, bu durumun göz önünde bulundurularak en optimal çözümün sağlanmasının amaçlandığı,

- Siyanürün yerinde ve denetimli kullanılmasıyla olumsuz etkilerin giderilebildiği,

Belirtmiştir.

Bu görüşmeleri takiben Tasarı ve Teklif ile gerekçeleri Komisyonumuzca benimsenerek konunun daha ayrıntılı bir şekilde incelenerek değerlendirilmesi amacıyla bir alt komisyon kurulmasına karar verilmiştir.

Alt komisyonumuz; çeşitli tarihlerde ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile madencilik sektöründe faaliyet gösteren kuruluşlar ve konuyla ilgili sivil toplum örgütlerinin temsilcilerinin katılımlarıyla yaptığı toplantılarda, konuyu bütün yönleri ile ayrıntılı bir şekilde değerlendirerek çalışmalarını bir rapor ve metin halinde Komisyonumuza sunmuştur.

Bu defa Komisyonumuz 25.2.2004 tarihinde, Hükümeti temsilen Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Hilmi GÜLER ile ilgili kurum ve kuruluş temsilcilerinin katılımlarıyla yaptığı 33 üncü birleşimde görüşmelere başlamıştır. Ancak, verilen çok sayıda değişiklik önergelerinin incelenebil-

mesi ve buna uygun düzenlemelerin yapılabilmesini teminen alt komisyon metni üç üyeden oluşan yeni bir alt komisyona havale edilmiştir. Alt komisyonun, 25.2.2004 ve 26.2.2004 tarihlerinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerinin de katılımıyla yapmış olduğu toplantılar neticesinde, tali komisyon olan Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Çevre Komisyonunun rapor ve metinleri ile alt komisyon metni ve verilen değişiklik önermeleri de dikkate alınarak maddeler üzerinde gerekli değişiklikler yapılmış ve alt komisyon çalışmalarını bir rapor ve metin halinde Komisyonumuza sunmuştur.

Bu defa Komisyonumuzun 4.3.2004, 13.4.2004, 20.4.2004 ve 27.4.2004 tarihlerinde, Hükümeti temsilen Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Hilmi GÜLER ile ilgili kurum ve kuruluş temsilcilerinin katılımlarıyla yaptığı 35, 37, 40 ve 42 nci birleşimlerde, alt komisyon tarafından hazırlanan metin esas alınmak suretiyle maddeler üzerinde görüşmeler yapılmıştır.

Alt komisyon metninin;

- 1 inci maddesi; maddede maden gruplarının ve bu gruplar içerisinde hangi madenlerin yer aldığı belirtilmesi nedeniyle, yeni bir maden grubunun tespitinin ve gruplar arasında yapılacak değişikliklerin de kanunla belirlenmesi gerektiği, bu düzenlemelerin yönetmeliğe bırakılmayacağı gerekçesiyle, yalnızca madenlerin özellikleri ile gruplarda yer almayan bir madenin grubunun tespitine ilişkin esas ve usullerin yönetmelikle belirlenmesine yönelik olarak verilen bir önerge doğrultusunda üçüncü fıkranın değiştirilmesi suretiyle,

- 2 nci maddesi ; tanımların uygun yerlere işlenmesini sağlamak amacıyla maddenin yeniden düzenlenmesi; "İhtisaslaşmış Devlet Kurumu" tanımında yer alan, hukuki statüleri ve isimleri değişen kurumların tanımda yeni durumlarına uygun olarak ifade edilmesini ve hukuki varlıkları sona eren kurumların tanımdan çıkarılmasını sağlamak amacıyla bu tanımın değiştirilmesi ve 4 üncü maddede yapılan değişikliklerle paralellik sağlamak amacıyla uygulama olanağı kalmayan "küçük ölçekli işletmeler" tanımının madde metninden çıkarılması suretiyle,

- 3 üncü maddesi; imla hatalarının düzeltilmesi amacıyla redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

- 4 üncü maddesi; birinci fıkrada yer alan ", uluslararası taahhütlerimize aykırı olmamak kaydıyla," ibaresinin mevzuatımız açısından uygun olmadığı ve Bakanlar Kurulunun karar alırken bütün hususları gözeteceği gerekçesiyle fıkra metninden çıkarılması; üçüncü fıkranın, küçük ölçekli işletmelere ilişkin genel kabul görmüş bir tanım olmadığı, ayrıca yatırımın ve gelişmenin teşvik edilmesi gerektiği, oysa düzenlemenin suiistimallere yol açabileceği ve büyümenin önünü tıkayabileceği gerekçesiyle verilen bir önerge doğrultusunda madde metninden çıkarılması suretiyle,

- 5 inci maddesi ikinci fıkrada yer alan; " Bu uyarıdan sonra aynı veya sorumlu olduğu diğer ruhsatlarla ilgili olarak fiilin tekrarı halinde, teknik elemanın" ibaresinin, Kanunda öngörülen müeyyidenin uygulanmasının engellenmesine ve suiistimallere yol açabileceği ve haksız surette hak iktisabının önlenmesi amacıyla verilen bir önergeyle fıkra metninden çıkarılması ve maddenin redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

- 6 ncı maddesi; verilen bir önergeyle maddenin yeniden düzenlenerek üçüncü fıkrada öngörülen cezanın kaçakçılık fiilini caydırıcı etki yapacak nitelikte olmadığından cezanın etkinliğini artırmak için fıkradaki Devlet hakkı tutarının on katı yerine cevherin ocak başı satış tutarının üç katı idari para cezası hükmünün getirilmesi ve el konulan madenin saklanması, ihale edilmesi gibi hususların idareye ekstra yük getireceği gerekçesiyle bu hususun fıkradan çıkarılması; beşinci fıkranın, kaçakçılık fiili ile ilgili müeyyide artırıldığı için bu fıkradaki cezaya gerek kalmadığı ve fik-

ranın uygulamada yanlış anlamalara yol açabileceği gerekçesiyle madde metninden çıkarılması; altıncı fıkranın, ruhsat veya işletme izni almadan üretim yapanlara yönelik olarak daha ağır ceza uygulamak amacıyla ocak başı satış bedelinin beş katı idari para cezasının öngörülmesi; son fıkraya, anlatıma açıklık kazandırmak amacıyla, " Ticari amaç taşımayan" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve köylülerin" ibaresinin eklenmesi ve maddenin redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

- 7 nci maddesi; birinci fıkranın, yıllık ruhsat harcını belirleme konusunda Bakanlar Kuruluna sınırsız bir yetki tanınmasının Anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle bu yetkinin, % 50'si oranında artırmaya ve eksiltmeye, şeklinde sınırlandırılması suretiyle,

- 8 inci maddesi; birinci fıkrada Devlet ormanlarında beş hektara kadar izin verilen alanlarda madencilik faaliyetlerinden Devlet hakkını % 30 fazla olarak alınmasının ve fazla alınan bu bedelin Orman Genel Müdürlüğü'nün ilgili hesabına aktarılmasının öngörüldüğü, üçüncü fıkrada ise beş hektar alanın üzerinde verilen izinlerde orman mevzuatı hükümlerine göre fon bedelleri hariç diğer bedellerin tamamının alınmasının öngörüldüğü, bu nedenle ödemelerin mükerrer olmaması için verilen bir önergeyle beş hektardan büyük alanlardaki madencilik faaliyetlerinden, birinci fıkrada öngörülen fazladan % 30 Devlet hakkının ödenmemesini düzenleyen bir hükmün üçüncü fıkranın sonuna ilave edilmesi; altıncı fıkranın, anlatımın teknik olarak daha iyi ifade edilebilmesi amacıyla redaksiyona tabi tutulması, dokuzuncu fıkrasına, uygulamada izin verilecek kurumlar konusunda ihtilaf çıkmaması; amacıyla "Bakanlıkça" ibaresinden sonra gelmek üzere "ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına" ibaresinin eklenmesi suretiyle,

- 9 uncu maddesi; maden aramalarının teşvik edilerek yeni bulunacak maden yataklarının sayısının artırılması amacıyla verilen bir önergeyle son fıkradaki buluculuk hakkı için % 0,2 olarak ödenmesi öngörülen tutarın % 1 olarak değiştirilmesi suretiyle,

- 10 uncu maddesi; beş ve on birinci fıkraların anlatıma açıklık kazandırmak amacıyla redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

- 11 inci maddesi; üçüncü fıkrasının, arama faaliyet raporlarını faaliyet döneminde gerçekleştirilen çalışmalara bağlı olarak hazırlayacak mühendislik disiplinlerinin belirlenmesi amacıyla verilen bir önergeyle yeniden düzenlenmesi suretiyle,

- 12 ve 13 üncü maddeleri aynen,

- 14 üncü maddesi; dördüncü fıkrası, mülga 6309 sayılı Maden Kanunu ile verilmiş olan ve 3213 sayılı mer'i Maden Kanunu uyarınca intibakları yapılarak yine bu Kanun uyarınca ruhsat hukukları devam eden çakışmalı işletme ruhsat sahalarının hukuki durumlarına açıklık kazandırmak amacıyla redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

- 15 ve 16 ncı maddeleri aynen,

- 17 nci maddesi; Devlet personel rejimi reformu konusunda yoğun bir şekilde devam eden çalışmaların sonuçlandırılmasına az bir zaman kala bazı personel için ek ödeme getirilmesinin, personel reformunun gecikmesine neden olabileceği, kamuoyunun Acil Eylem Planına olan güven ve inancını zayıflatacağı ve diğer kamu personelinin farklı beklenti ve taleplerine yol açabileceği gerekçesiyle verilen bir önergeyle ek ödemeye ilişkin, birinci fıkradaki hükmün ve ikinci fıkranın madde metninden çıkarılması; uygulamada sorun çıkmaması amacıyla birinci fıkranın yeniden düzenlenmesi suretiyle,

- 18 inci maddesi; maddede bütünlük sağlamak amacıyla maddenin yeniden düzenlenmesi suretiyle

- 19 uncu maddesi; son fıkrada yer alan , " bu madde hükümleri uygulanmaz" ibaresinin yanlış anlamaya neden olmaması ve anlatıma açıklık kazandırmak amacıyla "bu maddede yer alan süre kısıtlamaları uygulanmaz." şeklinde redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

- 20 nci maddesi; Kanunda yapılan değişiklikler doğrultusunda "ön işletme" ye ilişkin hükümlerin hükümsüz kalması nedeniyle madde çerçevesine bu ibarelerin madde metninden çıkarılmasına yönelik bir hükmün eklenmesi, madde çerçevesinin, kanun tekniğine uygunluğun sağlanması amacıyla yeniden düzenlenmesi ve ikinci fıkranın redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

- 21 inci maddesi; birinci fıkrada, verilen bir önergeyle Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından başka kişi yada kuruluşlara ait ruhsatlı alanlardaki arama faaliyetleri sonucunda, ruhsata konu olan maden grubu dışında, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün ruhsatına sahip olduğu diğer grup madenlerin bulunması durumunda, bu grup madenlerin Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından ihale edilmesi; üçüncü fıkranın anlatımına açıklık kazandırmak amacıyla yeniden düzenlenmesi; dördüncü fıkranın harcırahın görev mahalli dışında görevlendirilen personele verilmesinin ve ödenmesi öngörülen bu harcırahın, Harcırah Kanununun 50 nci maddesi dışında Harcırah Kanununun genel hükümlerine tabi olmasını, bu personele 50 nci maddeye göre ayrıca bir ödeme yapılmayacağını ve söz konusu ödeme tutarının yarısının Kuruluşun ücretli işlerinden sağladığı gelirlerden karşılanacağı şeklinde yeniden düzenlenmesi suretiyle,

- 22 nci maddesi aynen,

- 23 üncü maddesi; Ereğli Kömür Havzasında yer alan havzaların ruhsatlandırılarak ERDEMİR veya özel sektör eliyle işletilebilmesini sağlamak amacıyla verilen bir önergeyle üçüncü fıkrada yer alan, "işletmeye" ibaresinden sonra gelmek üzere, "devretmeye" ibaresinin eklenmesi suretiyle,

- 24 üncü maddesi; bu maddeyle düzenlenen,

• Ek 2 nci maddesi, aynen

• Ek 3 üncü maddesi, hava kirliliğinin yalnızca ısınma amaçlı yakıtlardan değil sanayi amaçlı kullanılan yakıtlar, petrokok ve motorlu araçlardan da kaynaklandığı, bu konuda düzenleme ve denetleme yetkisinin Çevre ve Orman Bakanlığında bulunduğu ve bu görevlerin de bu Bakanlık tarafından yürütülmesi gerektiği gerekçesiyle verilen bir önergeyle madde metninden çıkarılması ve yapılan bu değişiklik doğrultusunda diğer ek maddelerin numaralarının teselsül ettirilmesi suretiyle,

• Ek 4 üncü maddesi, kömürün ve petrokokun kullanım esnasında çevreye olumsuz etkilerinin olmaması için kömür ve petrokokun ithali ile ilgili usul ve esasların Çevre ve Orman Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca müştereken düzenlenmesini ve diğer madenler ve petrokok ithalatından Bakanlar Kurulu kararıyla % 2'ye kadar ek ödeme alınabilmesini sağlamaya dönük olarak verilen bir önergeyle değiştirilmesi suretiyle ek 3 üncü madde olarak,

• Ek 5 inci maddesi, yazım hatalarının giderilmesi amacıyla redaksiyona tabi tutulması suretiyle ek 4 üncü madde olarak,

• Ek 6 ncı maddesi, kadroların amacına uygun olarak kullanılmasını teminen amacıyla Maden İşleri Genel Müdürlüğünde kullanılması yönünde düzenleme yapılması suretiyle,

- 25 inci maddesi; anlatıma açıklık kazandırmak amacıyla redaksiyona tabi tutulması suretiyle,



- 26 ve 27 nci maddeleri aynen,

- 28 inci maddesi; birinci fıkrada yer alan "jeotermal" ibaresinin anlamının muğlak olması nedeniyle "jeotermal kaynak" şeklinde değiştirilmesi suretiyle,

- 29 uncu maddesi; milli parkların belirlenmesinde 2873 sayılı Milli Parklar Kanununun 3 üncü maddesi gereğince Milli Savunma Bakanlığının olumlu görüşü yanında, önceden verilmiş maden, petrol ve doğalgaz ruhsatları dikkate alınarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının; turizm bölge, alan ve merkezleri dikkate alınarak Kültür ve Turizm Bakanlığının görüşlerinin, gerektiğinde de diğer bakanlıkların görüşlerinin alınacağı yönünde verilen bir önergeyle yeniden düzenlenmesi suretiyle,

- 30 uncu maddesi, madde çerçevesinde yer alan Kanun isminin düzeltilmesi amacıyla redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

- 31 inci maddesi; redaksiyona tabi tutulmak suretiyle,

- 32 nci maddesi; düzenlemenin, Komisyonumuz gündeminde yer alan ve ilgili mevzuatta değişiklik öngören bir Tasarıda bulunması nedeniyle metinden çıkarılması ve maddelerin teselsül ettirilmesi suretiyle,

- 33 üncü maddesi; kanalizasyon şebekesine verilmesi sakıncalı maddeler ile içme suyu alınan havzaların korunması için alınması gereken tedbirlerin ve yapılması gereken düzenlemelerin ülke genelinde uygulanmakta olan 2872 sayılı Çevre Kanununa dayanılarak çıkarılan Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde yapılmasına imkan tanınmasına yönelik olarak verilen bir önergeyle yeniden düzenlenmesi suretiyle 32 nci madde olarak,

- 34 üncü maddesi; 33 üncü madde olarak aynen,

- 35 inci maddesi, Devlet ormanları üzerindeki madencilik faaliyetlerinin bedeli karşılığında ve Kanunun 7 nci maddesi kapsamında belirli kurallar içinde yapılabilmesi ve madencilik faaliyetleri için gerekli yol, enerji, su, haberleşme ve altyapı tesislerine fon bedelleri hariç olmak üzere orman mevzuatı hükümlerine göre bedeli alınarak izin verilmesini sağlamaya yönelik olarak verilen bir önergeyle yeniden düzenlenmesi suretiyle 34 üncü madde olarak,

- 36 ve 37 nci maddeleri; 35 ve 36 ncı maddeler olarak aynen,

- Maden Kanununun 3 üncü maddesinde yer alan "ilgili daire" tanımının bu Kanunla "Maden İşleri Genel Müdürlüğü" olarak değiştirilmiş olması nedeniyle diğer maddelerde yer alan "ilgili daire" ibarelerinin de Maden İşleri Genel Müdürlüğünü ifade etmesini sağlayacak şekilde değiştirilmesini öngören bir maddenin metne 37 nci madde olarak eklenmesi suretiyle,

- 38 inci madde; (c) bendinin redaksiyona tabi tutulması ve bendin sonunda yer alan "ile 36 ncı maddesinin ikinci fıkrası" ibaresinin 36 ncı maddenin yeniden düzenlenmesi nedeniyle metinden çıkarılması; (d) bendinin, "ön işletme" ibaresinin yürürlükten kalkmış olması nedeniyle bu ibarenin ve bu ibareyle birlikte kullanılan bağlaçların, geçtikleri maddelerdeki anlam bütünlüğü bozmayacak şekilde yürürlükten kalktığı maddeler itibariyle açıkça belirtilmesi ve maddenin kanun yazım tekniğine uygun olarak yeniden düzenlenmesi suretiyle,

- Geçici 1 inci maddesi; Kanundaki bütünlüğün korunması, ifade birliğinin sağlanması, anlatıma ve Maden Kanuna yapılan atıflara açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

- Geçici 2 nci maddesi; verilen bir önergeyle 6 ncı fıkrasına çimento ve kireç fabrikası yanı sıra asfalt üretim tesisine de sahip olan taşocağı ruhsat sahiplerinin fıkrada yer alan hükümden yararlanmasını sağlamak amacıyla "asfalt üretim tesisi" ibaresinin fıkraya eklenmesi, fıkranın yanlış yorumlanmasını önlemek amacıyla fabrika veya tesislerden her üçüne birden değil yalnızca birine sahip olanların bu haklardan yararlanabileceği yönünde anlaşılmasını sağlamaya dönük olarak redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

- Geçici 3 ve 4 üncü maddeleri aynen,

- Geçici 5 inci maddesi; anlatıma açıklık kazandırmak amacıyla "halinde," ibaresinden sonra gelmek üzere, "projenin niteliğine göre" ibaresinin eklenmesi, "uzatılır." ibaresinin "uzatılabilir." şeklinde redaksiyona tabi tutulması ve Devlet hakkının % 3'ten % 4'e çıkarılması suretiyle,

- Geçici 6 ncı maddesi; kapsamdaki tuzlarla ilgili ihalelerin, Tekel Yönetim Kurulunca onaylanma süresi bitmeden önce tuzlaların Maden Kanunu kapsamına alınmaları nedeniyle, usulüne uygun yapılp tebliğ edildiği halde, süresinden önce statü değişikliğinden ihalelerin iptalinin hak mağduriyetine sebebiyet vereceği gerekçesiyle mağduriyete yol açmamak amacıyla hakkaniyet açısından ihalelerin onaylanmış sayılması yönünde verilen bir önergeyle yeniden düzenlenmesi suretiyle,

- Geçici 7 ve 8 inci maddeleri aynen,

- Yürürlük ve yürütmeye ilişkin 39 ve 40 ıncı maddeler 38 ve 39 uncu maddeler olarak aynen, Kabul edilmiştir.

Ayrıca, metnin tamamı başlığı ile birlikte yazım hatalarının giderilmesi ve kanun tekniğine uygunluğunun sağlanması amacıyla redaksiyona tabi tutulmuştur.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Sait Açba</i>	<i>M. Altan Karapaşaoğlu</i>	<i>Sabahattin Yıldız</i>
Afyon	Bursa	Muş
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mehmet Sekmen</i>	<i>Mahmut Göksu</i>	<i>Mehmet Melik Özmen</i>
İstanbul	Adıyaman	Ağrı
Üye	Üye	Üye
<i>Ruhi Açıkgöz</i>	<i>Mehmet Zekai Özcan</i>	<i>Yakup Kepenek</i>
Aksaray	Ankara	Ankara
		(Karşı oy yazımız ektedir.)
Üye	Üye	Üye
<i>Osman Kaptan</i>	<i>Mehmet Mesut Özakcan</i>	<i>Ali Osman Sali</i>
Antalya	Aydın	Balıkesir
(Karşı oy yazımız ektedir.)	(Ayrışik oy yazısı ektedir.)	
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Kemal Deveciler</i>	<i>Aziz Akgül</i>	<i>Ömer Abuşoğlu</i>
Balıkesir	Diyarbakır	Gaziantep
(Muhalefet şerhi ektedir.)		

Üye <i>Nurettin Canikli</i> Giresun	Üye <i>Mustafa Zeydan</i> Hakkâri	Üye <i>M. Emin Murat Bilgiç</i> Isparta
Üye <i>Nazım Ekren</i> İstanbul	Üye Alaattin Büyükkaya İstanbul	Üye <i>Birgen Keleş</i> İstanbul (Karşı oy yazım ektedir.)
Üye <i>Ali Kemal Kumkumoğlu</i> İstanbul (Karşı oy yazım ektedir.)	Üye <i>Kemal Kılıçdaroğlu</i> İstanbul (Ayrışık oyum ektedir.)	Üye <i>M. Mustafa Açıkalın</i> İstanbul
Üye <i>Mehmet Ceylan</i> Karabük	Üye <i>Y. Selahattin Beyribey</i> Kars	Üye <i>Taner Yıldız</i> Kayseri
Üye <i>Mustafa Ünalı</i> Konya	Üye <i>Ali Er</i> Mersin	Üye <i>Gürol Ergin</i> Muğla (Ayrışık oy yazım eklidir.)
Üye <i>Kazım Türkmen</i> Ordu (Karşı oy. ek.)	Üye <i>Abdülkadir Kart</i> Rize	Üye <i>Erol Aslan Cebeci</i> Sakarya
Üye <i>Musa Uzunkaya</i> Samsun	Üye <i>Enis Tütüncü</i> Tekirdağ (Karşı oy yazısı ektedir.)	Üye <i>Faruk Nafiz Özak</i> Trabzon
	Üye <i>Mehmet Akif Hamzaçebi</i> Trabzon (Ayrışık oy yazısı ektedir.)	Üye <i>Osman Coşkunoglu</i> Uşak (Ayrışık oy yazısı ektedir.)

### KARŞI OY YAZISI

Tasarının aşağıdaki düzenlemelerine katılmıyoruz.

Geçici 1 inci maddede bor tuzu ruhsat sahalarının rezervi (görünüm+muhtemel) bu kanun yürürlük tarihinden itibaren 5 yıl içerisinde ilgili kamu kuruluşu tarafından belirlenir ve bu alanlar üzerine aynı grup ruhsat verilemez hükmü yer almaktadır. Ancak 5 yıllık süre Eti Holding A.Ş.'nin ruhsat alanlarındaki rezervi belirlemesi açısından yeterli değildir. Eti Holding A.Ş.'nin uhdesindeki 17.000 km<sup>2</sup>'lik alanın 13.000 km<sup>2</sup>'sinde henüz rezerv tespiti yapılmamış olduğu dikkate alınırsa süre yeterli olmayabilecektir.

Tasarının çerçeve 23 üncü maddesinde yer alan ek 1 inci maddenin üçüncü fıkrasına göre sınırları Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürlerini işletmeye ve hukuku uhdesinde kalmak şartı ile işletirmeye veya devretmeye Türkiye Taşkömürü Kurumu yetkilidir.

Madde ile adı geçen kuruma verilmesi öngörülen yetkinin kullanılması sonucunda kurum çalışanları ve onların özlük hakları olumsuz etkilenebilecektir. Bu olumsuzlukları giderecek düzenlemelerin Tasarıya dahil edilmemiş olması önemli bir eksikliklerdir.

*M. Akif Hamzaçebi*

Trabzon

*Gürol Ergin*

Muğla

*Kemal Kılıçdaroğlu*

İstanbul

*Yakup Kepenek*

Ankara

*Osman Kaptan*

Antalya

*Ali Kemal Kumkumoğlu*

İstanbul

*Osman Coşkunoglu*

Uşak

*Ali Kemal Deveciler*

Balıkesir

*M. Mesut Özalkan*

Aydın

*Enis Tütüncü*

Tekirdağ

*Kazım Türkmen*

Ordu

### KARŞI OY YAZISI

Maden Kanununda aynı grup ruhsatlar birbiri üzerine verilemez denildikten sonra "kazanılmış haklar korunmak kaydıyla" ayrı gruplar için birbiri üzerine ruhsat verilmesi yönetmeliğe bırakılmıştır. Bu doğru değildir. Eti Holding A.Ş.'nin elinde bulunan ruhsatlar üzerine verilmiş ruhsatlar olması sakıncalı durumlar yaratabilir. Bor, toryum ve uranyum sahaları böyle bir düzenlemenin dışında tutulmalıdır.

Tasarıda, Maden Kanununun yürürlük tarihinden sonra bulunacak bor tuzlarının aranması ve işletilmesi 2840 sayılı Kanuna tâbi tutulmuştur. Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce bulunan bor tuzları da 2840 sayılı Yasa hükümlerine tâbi olmalıdır.

Geçici 1 inci maddede yer alan bor tuzu ruhsat sahalarının rezervi (görünüm+muhtemel) bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren 5 yıl içerisinde ilgili kamu kuruluşu tarafından belirlenir ve bu alanlar üzerine aynı grup ruhsat verilemez denilmektedir. Ne var ki Eti Holding A.Ş.'nin 5 yıl içerisinde elindeki rezervleri belirlemesi gerçekçi değildir. Eti Holding A.Ş.'nin uhdesindeki 17.000 km<sup>2</sup>'lik alanın 13.000 km<sup>2</sup>'sinde henüz rezerv tespiti yapılmamıştır. Böyle bir aramanın maliyeti kaynak sorunu nedeniyle 5 yıl içinde karşılanamaz.

*Birgen Keleş*

İstanbul

**HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN**  
**MADEN KANUNU VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN**  
**KANUN TASARISI**

MADDE 1. - 4.6.1985 tarih ve 3213 sayılı Maden Kanununun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madenler

Madde 2. - Tabiatı element (basit), bileşik (mürekkep) veya karışım (mahlut) halde bulunan, aşağıda yazılı maddeler bu Kanuna göre maden sayılır.

Mermer, dolomit, kalsit, kalker (çimento, kireç, inşaat ve diğer sanayilerde kullanılan), kesilerek, kırılarak veya dekoratif olarak kullanılabilen her türlü taş.

Kaolen, dikit, nakrit, halloysit, endellit, anaksit, bentonit, montmorillonit, baydilit, nontronit, saponit, hektorit, illit, vermikülit, allofan, imalogit, klorit, sepiyolit, paligorskit (atapuljit), loglinit ve bunların karışımı killer, tuğla-kiremit sanayiinde kullanılan killer, refrakter killer, marn, alçıtaşı (jips, anhidrit), alünit (şap), halit, sodyum, potasyum, lityum, kalsiyum, magnezyum, klor, nitrat, iyot, flor, brom ve diğer tuzlar, bor tuzları (kolemanit, uleksit, borasit, tinkal, pandermite ve bünyesinde en az % 10 B<sub>2</sub>O<sub>3</sub> bulunan diğer bor mineralleri), stronsiyum tuzları (selestin, stronsiyanit), barit, wollastonit, talk, steattit, pirofillit, diatomit, olivin, dunit, sillimanit, andaluzit, dumortiorit, disten (kyanit), fosfat, apatit, asbest (amyant), manyezit, huntit, trona (tabii soda), zeolit, pomza, pekştayn, perlit, obsidyen, puzolanik kayalar, grafit, kükürt, flüorit, kriyolit, zımpara taşı, korundum, diyasporit, kuvars, kuvarsit ve bileşiminde en az % 80 SiO<sub>2</sub> ihtiva eden kuvars kumu, feldispat (feldispat ve feldispatoid grubu mineraller), mika (biyotit, muskovit, serisit, lepidolit, flogopit), nefelinli siyenit, kalsedon (sileks, çört).

Elmas, safir, yakut, beril, zümrüt, mordanit, akuvamarin, heliodor, aleksandirit, agat, oniks, sardoniks, jasp, karnolin, heliotrop, kantaşı, krizopras, opal (ırız opal, kırmızı opal, siyah opal, ağaç opal), kuvars kristalleri (ametist, sitrin, neceftaşı, (dağ kristali), dumanlı kuvars, kedigözü, avanturin, venüstaşı, gül kuvars), turmalin (rubellit, vardelit, indigolit), zirkon, hafniyum, topaz, aytaşı, turkuaz (firuze), spodümen, kehribar, lazurit (lapislazuli), oltutaşı, diopsit, amozonit, lületaşı, labrodorit, epidot (zeosit, tanzonit), spinel, jadeit, yeşim veya jad, rodonit, rodokrozit, granat minarelleri (spesartin, grosüllar hessanit, dermontoit, uvarovit, pirop, almandin), diaspor kristalleri, kemerreri.

Altın, gümüş, platin, bakır, kurşun, çinko, demir, pirit, manganez, krom, civa, antimuan kalay, vanadyum, arsenik, molibden, tungsten (wolframit, şelit), kobalt, nikel, kadmiyum, bizmut, titan (ilmenit, rutil), alüminyum (boksit, gipsit, böhmit), nadir toprak elementleri (seryum grubu, yitriyum grubu) ve nadir toprak mineralleri (bastnazit, monazit, ksenotim, serit, oyksenit, samarskit, fergusonit), sezyum, rubidyum, berilyum, indiyum, galyum, talyum, zirkonyum, hafniyum, germanyum, niobyum, tantalum, selenyum, tellurium, renyum.

Turba, linyit, taşkömürü, antrasit, asfaltit, bitümlü şist, bitümlü şeyl, radyoaktif mineraller (uranyum, toryum, radyum).

Metan gazı (kömür, turba ve bataklık kökenli), karbondioksit gazı (petrol ve jeotermal kökenli olanlar hariç).

Yukarıdaki madenleri ihtiva eden ve bu madenlerin elde edilmesinde kullanılan gaz ve sular.

Burada zikredilmemiş bir madde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile bu Kanun hükümlerine tâbi tutulur.

Yürürlükte olan taşocağı ruhsatı sahasında işletmeye elverişli olan maddenin rezerv durumu da dikkate alınarak sanayiinin hammaddesi veya ihraç konusu olduğunun, ruhsat sahibince belgelenmesi halinde bu madde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile Maden Kanunu kapsamına alınabilir."

MADDE 2.- Maden Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Hakların bölünmesi, devir ve intikali

Madenlerin üzerinde tesis olunan ilk müracaat, arama ruhsatı, ön işletme ruhsatı hisselerine bölünemez. Her biri bir bütün halinde işleme tâbi tutulur. İşletme ruhsatları ve buluculuk hakları, ruhsat sınırları içinde rezerv kaybına neden olmayacak şekilde ekonomik olarak ayrı işletilmesinin imkân dahilinde olması halinde, bölünerek ayrı ruhsatlara bağlanabilir. Ruhsatın bölünme talebi, ruhsat sahibince Genel Müdürlüğe ayrı işletme projeleri verilerek, harç ve teminatları yatırılarak yapılır. Bölünme işlemine Bakanlıkça yapılan inceleme sonunda karar verilir."

MADDE 3.- Maden Kanununun 7 nci maddesinin başlığı ile üçüncü ve beşinci fıkraları değiştirilerek beşinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Madencilik faaliyetlerinde izinler ve faaliyet serbestliği

Orman, ağaçlandırma alanları, millî parklar, tarım alanları, mera alanları, sulak alanlar, su havzaları, karasularında, sit alanları ve turizm bölgelerinde madencilik faaliyetlerinin hangi kriterlere göre yürütüleceği ilgili bakanlıkların uygun görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir.

Askerî yasak bölgelerde madencilik faaliyetleri ilgili kurumun iznine tâbidir.

Binalara ufken 60 metre, avlu, bağ ve bahçelere 20 metre mesafede maden aranması ve işletilmesi mülk sahibinin iznine bağlıdır.

Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) yönetmeliğine göre Çevresel Etkileri Önemsizdir kararı veya ÇED olumlu kararı alan maden işletmelerine faaliyet sahiplerinin başvurusu üzerine onbeş iş günü içinde ilgili kurumlarca, mevzuatın öngördüğü usuller çerçevesinde gerekli izin, onay ve ruhsatlar verilir. Faaliyet sahiplerine gerekli yükümlülükleri yerine getirmesi için verilen süre ile Gayri Sıhhi Müessese (GSM) ruhsatı için deneme izni gerektiren tesislere verilecek en fazla bir yıllık süre bu süreye dahil değildir. Ancak, üretim yapılmadan yürütülecek arama faaliyetleri ÇED'e tâbi değildir.

Verilmiş ruhsatlara dayalı olarak Devletin gözetim ve denetimi altında yürütülen madencilik faaliyeti, yürütülmekte olan faaliyetin niteliğinin gerektirdiği bilimsel ve teknik çözümlere riayet edilmesi koşuluyla engellenemez.

Madenlerin işletilmesi, zenginleştirilmesi, entegre tesislerin kurulması ve çalıştırılmasının herhangi bir evresinde kurumlar arası mevzuat ve uygulamalarda ortaya çıkan sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirmek üzere Bakanlığın teklifi ile Başbakanlıkça bir Bilimsel ve Teknik Komisyon oluşturulur. Bu Komisyon; Başbakanlık Müsteşarı veya Müsteşar Yardımcısı başkanlığında, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından belirlenecek konu ile ilgili en fazla beş kişi, sorunun ilgili olduğu kurum veya kuruluşlar ile Maden İşleri Genel

Müdürünün katılımı ile en fazla dokuz kişiden oluşur. Komisyon, Başbakanlık Müsteşarı veya Müsteşar Yardımcısının yazılı çağrısı üzerine salt çoğunluk ile toplanır, kararlar salt çoğunlukla alınır. Komisyon kararını Başbakanlığa sunar, Başbakanlığın kararı doğrultusunda işlemler yürütülür.

Bilimsel ve Teknik Komisyonun çalışma esas ve usulleri Başbakanlıkça çıkarılacak yönetmelikte belirtilir.

Maden ve mermer ruhsat sahalarında; imara ilişkin yapılacak düzenlemeler, organize sanayi bölgesi, yol, baraj, liman ve diğer kamu yararı taşıyan yatırımlar ile umumun istifadesine yönelik olarak yapılacak kamu ve özel yatırımların söz konusu olduğu hallerde, maden ve mermer ruhsatları kamu yararı gözetilerek Bakanlıkça taksir edilebilir. Bu durumda ruhsat sahibinin yatırım masrafları tazmin edilir.

Bu madde hükmüne tâbi yerlerde izinsiz madencilik faaliyetinde bulunulduğunun tespiti halinde, işletme ruhsat harcı kadar idarî para cezası verilir ve izinsiz alandaki faaliyeti durdurulur. Tekrarında bu ceza bir önceki cezanın iki katı olarak alınır. Uygulanan para cezası 13 üncü madde hükümlerine göre tahsil edilir."

MADDE 4.- Maden Kanununun 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Maden teşvik tedbirleri

Madde 9.- Madencilik yatırımları, işletmenin bulunduğu bölgeye bakılmaksızın kalkınmada öncelikli yörelere sağlanan tüm teşviklerden yararlandırılır.

Bu Kanuna tâbi madenlerin aranması, işletilmesi ile ilgili faaliyetler, gerçek ve tüzel kişilere ait yatırımlar ile bu madenleri girdi olarak kullanılan entegre veya bağımsız maden zenginleştirme yatırımlarına ayrıca aşağıdaki teşvikler uygulanır.

a) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren her yıl ilgili madencilik faaliyetlerinden elde ettikleri yıllık hâsılâtın % 5'i vergiye esas matrahlardan rezerv tüketim payı olarak indirilir. Ancak, çimento, kireç, inşaat hammaddelerine ilişkin ruhsatlar bu haklardan yararlandırılmaz.

b) Madenlerin limanlara veya bunları işleyen tesislere naklinde, taşıma tutarının % 5'i kadarki vergiye esas kârından indirilir. Ancak, çimento, kireç, inşaat hammaddelerine ilişkin ruhsatlar bu indirimden yararlandırılmaz.

c) Gelir ve kurumlar vergisine tâbi maden işletmecilerinin, bu faaliyetleri ile ilgili işyerlerinde elde ettikleri kazançları yatırım dönemi dahil işletmeye geçiş tarihinden itibaren beş vergilendirme dönemi gelir ve kurumlar vergisinden muaf tutulur.

Bu kazançlar hakkında; 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 25 inci maddesinin ikinci fıkrası ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin (6) numaralı bendinin (b) alt bendi hükümleri uygulanmaz.

(c) bendinde belirtilen gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin beş vergilendirme dönemi sonunda, bu işyerlerinden elde ettikleri kazançları üzerinden hesaplanan gelir ve kurumlar vergisinden aşağıda belirtilen oranlarda indirim yapılır:

50'den az işçi çalıştıranlarda % 30,

50-200 arası işçi çalıştıranlarda % 40,

201 ve daha yukarı işçi çalıştıranlarda % 60.

Bu fıkra kapsamına giren kazançlar üzerinden, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin (6) numaralı bendinin (b) alt bendine göre teklif edilecek gelir vergisi için de yukarıda belirtilen oranlarda indirim yapılır.

d) Yeraltı madencilik faaliyetlerini yürüten gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen ay başından itibaren, çalıştırdıkları ya da işe yeni aldıkları işçiler için, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 72 nci ve 73 üncü maddeleri uyarınca prime esas kazançları üzerinden tahakkuk ettirilecek primlerin işveren hissesi Devlet Hakkından mahsup edilir.

e) Madencilik sektöründe kullanılan elektrik fiyatlarına en düşük tarife uygulanır.

f) Ruhsat sahalarında yapılacak Araştırma ve Geliştirme (AR-GE) çalışmaları teşvik edilir.

Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlığın ilgili bakanlıklarla müştereken çıkaracağı yönetmelikle belirlenir."

MADDE 5.- Maden Kanununun 10 uncu maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş dördüncü fıkradan sonra gelmek üzere bir fıkra eklenmiştir.

"Beyanlardaki hata ve noksanlıklar gerekçe bildirilmek sureti ile verildikleri tarihten itibaren iki ay içerisinde düzeltilebilir. Ancak gerçek dışı, yanıltıcı beyanda bulunan, bu Kanun hükümlerinin icraatını engelleyen, haksız surette hak iktisap eden veya hak iktisabına sebep olan teknik elemanlara bu durumun tespit edildiği tarihteki işletme ruhsat harç bedeline eşit para cezası uygulanarak uyarılır. Aynı veya sorumlu olduğu diğer ruhsatlarla ilgili olarak, benzeri fiilin tekrarı halinde, işletme ruhsatı harç bedelinin iki katı kadar para cezası uygulanır. Yukarıda belirtilen cezaların Bakanlıkça verilen sürede yatırılmaması veya bu fıkrada yer alan fiilin üçüncü defa tekrarında söz konusu teknik elemanın bu Kanun nezdinde yapacağı beyanlar bir yıl süreyle geçersiz sayılır.

Gerçek dışı, yanıltıcı beyanda bulunan, Kanun hükümlerinin icraatını engelleyen, haksız surette hak iktisap eden veya hak iktisabına sebep olan ruhsat sahiplerine ise bu durumun belirlendiği tarihteki işletme ruhsat harcının iki katı, bu fiillerin tekrarı halinde, bir önceki uygulanan para cezasının iki katı ceza uygulanır. Bu cezalar 13 üncü madde hükümlerine göre tahsil edilerek bütçeye irat kaydedilir.

Bu maddenin uygulanmasına dair usul ve esaslar, Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir."

MADDE 6.- Maden Kanununun 12 nci maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilerek bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"İnceleme, kontrol ve denetimler sonucunda maden hakkı olmayan kişiler tarafından çıkarılan madenlere geçici olarak el konularak bunlar hakkında birinci ve ikinci fıkra hükümleri uygulanır. Ancak müsadere imkânı ortadan kalkmış madenlerde ise fiilin tespit edildiği tarihteki maden bedelinin iki katı tutarında para cezası uygulanmasına hükmolunur. Bu şekilde maden çıkarılması Devlet malına karşı işlenmiş fiil sayılır.

Bakanlıkça yapılan inceleme, kontrol ve denetimler esnasında üretim miktarının noksan ve hatalı olarak bildirildiğinin veya sevk fişi, kantar fişi ve fatura bilgileri arasındaki uyumsuzluğun tespiti durumunda, beyan edilmeyen veya eksik beyan edilen miktarın tespit tarihinin bir yıl öncesine ait bilançosunda bildirilen satış bedeli üzerinden, bilanço verilmemiş ise tespit edilecek rayiç bedeli üzerinden Devlet Hakkı on katı olarak alınır.



Bant konveyör ve boru hattı gibi sevkiyatın şekli, ocak ve tesis mesafesi, nakil güzergâhının durumu, cevherin tüvanan, konsantre, yarı mamul, mamul olarak taşınması göz önüne alınarak sevk ve kantar fişi kullanımı ile altın, gümüş, platin gibi kıymetli metallerin entegre tesislerinde elde edilen ürünlerinin denetimi ile ilgili hususlar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir."

MADDE 7.- Maden Kanununun 13 üncü maddesinin başlığı ile birlikte ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Harç, teminat, yolluk, cezalar ve yaptırımlar

Teminatlar, ruhsat alanlarına ve ruhsat aşamasına bağlı olarak hektar başına olmak üzere her bütçe yılında günün ekonomik şartlarına göre tespit edilir. Ancak bu miktar her bütçe yılında belirlenecek taban teminat miktarından az olamaz.

Ön işletme, işletme, temdit taleplerinde harç ve teminatlar talep ile birlikte yatırılır. Harç ve teminatların yatırılmaması veya eksik yatırılması halinde, ruhsat sahibinden, tebliğ tarihinden itibaren iki ay içinde harç ve teminat noksanlıklarının tamamlanması istenir. Verilen sürede noksanlıkların tamamlanmaması halinde ruhsatın proje talebinden önceki döneme ait ruhsat teminatı bütçeye irat kaydedilerek üç aylık süre verilir. Bu süre sonunda bütün noksanlıkların tamamlanmaması halinde teminat iki katına çıkarılarak tekrar üç aylık süre verilir. Bu süre sonunda da tüm noksanlıkların tamamlanmaması halinde ruhsat iptal edilir.

Ruhsat alanlarının sınırları hak sahiplerinin müracaatı ile değiştirilebilir. Aynı şahsa ait bitişik sahalar talep üzerine tek ruhsat altında birleştirilebilir. Birleştirme işlemlerinde teminatlar güncel hale getirilerek alınır.

Madencilik faaliyetleri ve beyanların mahallinde incelenmesi, kontrol ve denetimi için yapılacak masraflar ruhsat sahibinden alınır. Bakanlığın gerekli gördüğü acil hallerde bu masraflar özel tertip hesabından karşılanır. Personele ödenecek gündelik miktarı günün koşulları da dikkate alınarak her yıl Bakanlıkça gün karşılığı (TL) olarak belirlenir. İnceleme, kontrol ve denetim için gerekli masraf tutarı, ruhsat sahibi tarafından, bankaların birinde açılacak hesaba, tebliğ tarihinden itibaren en geç iki ay içinde yatırılır. Aksi takdirde yıllık işletme ruhsat harcı kadar para cezası uygulanır. Masraf avansının ve para cezasının birlikte yatırılması zorunludur.

İnceleme, kontrol ve denetime katılan personele yapılan ödemeler Harcırah Kanunu hükümlerine tâbi değildir. Bu ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz.

Bu Kanun hükümlerine göre verilen para cezalarının tamamlanması için iki ay süre verilir. Bu cezaların verilen sürede tamamlanmaması halinde ruhsat teminatı bütçeye irat kaydedilir. İrat kaydedilen teminatın ve para cezalarının tamamlanması için üç aylık süre verilir. Bu süre sonunda para cezası ve irat kaydedilen teminat tamamlanmaz ise, teminat iki katına çıkarılarak üç aylık bir süre daha verilir. Bu süre sonunda da para cezaları ve irat kaydedilen teminat tamamlanmaz ise ruhsat iptal edilir.

Kanuna göre irat kaydedilen teminatların tamamlanması için üç aylık süre verilir. Bu süre sonunda irat kaydedilen teminat tamamlanmaz ise teminat iki katına çıkarılarak üç aylık bir süre daha verilir. Bu süre sonunda irat kaydedilen teminat tamamlanmaz ise ruhsat iptal edilir. Ancak Kanunun 17 nci ve 20 nci maddeleri gereği yapılan teminat iratlarında tamamlatma işlemi uygulanmaz.

Bu Kanuna göre para cezaları Bakanlıkça verilir. İdarî cezalara karşı bu cezanın tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili İdare Mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, Bakanlıkça verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz zaruret görülmeyen hallerde, evrak üzerinde inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır. İtiraz üzerine verilen cezalar kesindir.

Para cezaları, ödenmeyen Devlet Hakkı ve özel idare payı, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun hükümlerine göre tahsil edilir."

MADDE 8.- Maden Kanununun 14 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Devlet Hakkı ve özel idare payı

Madde 14.- Ruhsat sahalarından üretilen madenlerden alınacak Devlet Hakkı, yıllık toplam satış tutarı üzerinden % 0,2 - 2 arasında değişen oranlarda alınır. Bu oran, madenin türü, yeri, tüvanan, konsantre, yarı mamul, mamul olarak satış şekli ve kendi fabrikasında girdi olarak kullanılma durumu göz önüne alınarak yönetmelikle belirlenir. Ayrıca ruhsat sahalarından üretilen madenlerden yıllık toplam satış tutarı üzerinden % 0,2 oranında özel idare payı alınır.

Çimento, inşaat, kireç, tuğla-kiremit hammaddeleri ile tuz ve 36 ncı maddeye göre yapılan üretimlerde toplam satış tutarının % 2'si Devlet Hakkı %1'i özel idare payı olarak ayrılır. Bu üretim faaliyetlerinin Hazinesin özel mülkiyetindeki yerlerde yapılması halinde, Devlet Hakkı iki kat olarak alınır.

Bu bedel her yıl Nisan ayı son günü akşamına kadar işletmenin bağlı bulunduğu vergi dairesine yatırılır.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yol, köprü, baraj, liman gibi yapıların inşasında kullanılan hammaddeler için alınmış ruhsatlardan harç, teminat, Devlet Hakkı, Özel İdare Payı ve Belediye Payı alınmaz."

MADDE 9.- Maden Kanununun 15 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Buluculuk hakkı

Madde 15.- Ruhsat sahibi, arama, ön işletme ve işletme ruhsat dönemlerinde faaliyet raporu ile zuhurunu bildirdiği madenlerin de bulucusu sayılır.

Buluculuk hakkı, yıllık satış tutarının % 0,2'si olarak her yıl Nisan ayı sonuna kadar ilgili Daireye yatırılır.

Aynı yılın son günü akşamına kadar buluculuk hakkı ile ilgili alacaklar, hak sahibince mücbir bir sebebe dayanmaksızın alınmadığı takdirde bütçeye irat kaydedilir.

Buluculuk hakkı ile ilgili işlemler Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir."

MADDE 10.- Maden Kanununun 16 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Madenler arama ruhsatı ile aranır. Kanunun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan madenler için doğrudan işletme ruhsat talebinde de bulunulabilir. Bu fıkrada yer alan maden müracaatlarında madenin isminin belirtilmesi gereklidir. Bu ruhsat müracaatları 250 hektarı geçemez. Bu fıkralarda yer alan madenler için arama ruhsatı alınması halinde doğrudan işletme ruhsatı talebinde bulunulması zorunludur."

"2 nci maddenin ikinci fıkrasında yer alan mermer, kalsit, dolomit, kalker, dekoratif taş hammaddeleri için mermer ruhsatı düzenlenir ve bu ruhsatlar maden ruhsatları üzerine verilebilir.

Tuğla-kiremit sanayiinde kullanılan killer için tuğla-kiremit kili ruhsatı alınması zorunludur. Bu ruhsatlar için 50 hektarı geçmeyecek şekilde ruhsat talebinde bulunulur. Bu müracaatlara Tarım ve Köyişleri Bakanlığının uygun görüşü alınarak işletme ruhsatı verilir. Bu ruhsatlar, maden arama ve ön işletme ruhsatları üzerine verilebilir, ancak maden ruhsatına ait işletme izni sınırları dahilinde verilemez.

Bu Kanunun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan madenler dışındaki diğer madenler için (tuğla-kiremit kili hariç) doğrudan arama ruhsatı müracaatında bulunulur. Bu ruhsat müracaatları 4.000 hektarı geçemez. Bu hüküm Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak müracaatlar için geçerlidir.

Deniz, göl ve kaynak suyundan elde edilecek tuzlara ilişkin ruhsatlar için doğrudan işletme ruhsat talebinde bulunulur. Bu ruhsatlar kullanılacak suyun miktarına göre verilir.

Bu ruhsatların verilmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir."

**MADDE 11.- Maden Kanununun 18 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.**

"Madde 18.- Arama ruhsat sahibi, arama faaliyetinin teknik gereklerini yerine getirebilmek için çevresindeki ruhsat sahalarında, saha veya işletmeye zarar vermeyecek şekilde prospeksiyon yapabilir."

**MADDE 12.- Maden Kanununun 26 ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir ve ikinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.**

"İlk işletme izni, 24 üncü maddeye göre işletme projesinin ilgili daireye verilmesi üzerine işletme ruhsatı ile birlikte verilir. Bu iznin verildiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde ruhsat sahibi madeni işletmeye almak zorundadır. Ancak Kanunun 7 nci maddesi kapsamında alınması zorunlu izinler için, ruhsatın alındığı tarih itibarı ile bir yıl içerisinde ruhsat sahibi tarafından gerekli yerlere başvurulmuş ancak alınması zorunlu izinlerin alınmamış olması ve bu durumun belgelenecek ve ilgili dairece de uygunluğunun tespiti halinde bir yıllık süre göz önüne alınmaz.

Bir yıl içinde işletmeye geçmeyen ruhsat sahalarında, çalışılmayan her yıl için projede belirtilen üretim miktarına dayalı olarak belirlenecek satış tutarının % 10' u üzerinden Devlet Hakkı alınır. Ancak bor tuzu işletme izinlerinin işletmeye alınmaması halinde bu bedel ödenmez."

**MADDE 13.- Maden Kanununun 27 nci maddesi, başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.**

"İşletme ruhsatının devri

Madde 27.- İşletme ruhsatları ve işletme izinleri bu Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen esaslar dahilinde bölünebilir ve devredilebilir."

**MADDE 14.- Maden Kanununun 28 inci maddesine ikinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.**

"İşletme ruhsatının verildiği tarihten itibaren beş yıl içinde, işletme izni dışındaki ruhsat alanında, işletmeye uygun maden varlığı belirlenerek yeni bir proje ile işletme izin talebinde bulunulmaması halinde, ruhsatın mevcut işletme izin sınırları dışında kalan kısmı re'sen taksir edilir.

Eti Holding Anonim Şirketinin bor tuzu ile ilgili ruhsat alanlarında, beş yıllık kısıtlayıcı süre uygulanmaz. 2840 sayılı Kanun hükümleri saklıdır.

Kanunun 37 nci maddesinde belirtilen hükümler bu maddeye uygulanmaz."

MADDE 15.- Maden Kanununun 29 uncu maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve dördüncü fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"İşletme süresince ruhsat sahibi her yıl Nisan ayı sonuna kadar işletme izni için işletme faaliyet raporunu, imalat haritasını, satış miktarını gösteren mali belgeleri, arama faaliyet raporunu ve bir sonraki yıl için üretim programı ile faaliyet nedeni ile bozulan çevrenin iyileştirme planını ilgili Daireye vermek zorundadır.

Yukarıdaki fıkroda belirtilen belgelerin zamanında verilmemesi halinde ruhsat teminatı Bütçeye irat kaydedilir. Bu belgelerin bir sonraki yılın Nisan ayı sonuna kadar tamamlanmaması durumunda işletme ruhsat teminatı Bütçeye irat kaydedilir ve teminatı iki katına çıkartılır. Takip eden yılın Nisan ayı sonuna kadar bütün noksanlıklar tamamlanmamış ise teminatı Bütçeye irat kaydedilir ve teminatı dört katına çıkartılır. Bir sonraki yılın Nisan ayı sonuna kadar da tüm belgelerin tamamlanmaması halinde teminat Bütçeye irat kaydedilerek ruhsat iptal edilir.

Sahada üretim söz konusu değilse, imalat haritasının, arama faaliyetinde bulunulmamış ise, arama faaliyet raporunun verilmesi zorunlu değildir.

Arama ve ön işletme ruhsatı döneminde sahada üretim yapılmış ise bu maddede belirtilen belgelerin verilmesi zorunludur.

Mücvir ruhsat alanlarında veya üst üste verilmiş ruhsat sahalarında yapılan işletme faaliyetlerinde ruhsat sahipleri kendi aralarında mutabakat sağlayarak rezerv kaybına neden olmadan işletme faaliyetlerinde bulunmakla yükümlüdürler. Tarafların anlaşamaması halinde uygulanacak her türlü yöntem Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Sahada üretim yapılmaması veya üretim miktarının projede belirtilen yıllık üretim miktarının % 10'undan az olması halinde de Devlet Hakkı projede belirtilen üretim miktarının % 10'u üzerinden ödenir. Ancak bu miktar üç yıl içinde yapılan üretimlerden mahsup edilir."

MADDE 16.- Maden Kanununun 37 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İkinci fıkraya aykırı hareket edenlerin teminatı Bütçeye irat kaydedilir ve altı ay içerisinde faaliyete geçmesi tebliğ edilir. Verilen sürede faaliyete geçilmemesi halinde işletme projesinde beyan edilen üretim miktarına esas cevherin rayiç bedelinin % 10' u üzerinden Devlet Hakkı alınır."

MADDE 17.- Maden Kanununun 46 nci maddesinin Anayasa Mahkemesince iptal edilen son fıkrasının yerine gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"İşletme ruhsatı safhasında işletme faaliyetleri için gerekli olan özel mülkiyete konu taşınmazın, taraflarca anlaşma sağlanamaması halinde, işletme ruhsatı sahibinin talebi üzerine işletme ruhsatı sahibi lehine kamulaştırılmasına Bakanlıkça karar verilebilir. Bakanlıkça verilen kamulaştırma kararı kamu yararı kararı hükmündedir.

Kamulaştırma işlemleri 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre yapılır. Bu husustaki masraflar ve kamulaştırma bedeli işletme ruhsatı sahibi tarafından ödenir.

Kamulaştırılan taşınmaz üzerinde işletme ruhsatı sahibinin maden işletmesi ile ilgili olmayan tasarruflarda bulunmasına engel olmak üzere Bakanlıkça taşınmazın tapudaki kaydına şerh verilir.

Kamulaştırılan taşınmaz maden işletme faaliyetleri için lüzum kalmadığı Bakanlıkça kabul edildiği takdirde, kamulaştırılan yerin eski sahibine iade edileceği ruhsat sahibine ve taşınmazın eski sahibine tebliğ edilir. Bu halde söz konusu yerin eski sahibi de bu yerin kendisine iadesini isteyebilir. Kamulaştırılmış taşınmaz eski sahibine bedelsiz olarak iade edilir. Eski sahibinin taşınmazı almaması durumunda taşınmaz Hazineye kalır.

Tapu siciline konulan şerh ilgili Bakanlığın müracaatı üzerine ayrıca mahkeme kararına gerek kalmaksızın silinir.

Yukarıdaki fıkralar gereğince ruhsat sahibi ile taşınmazın eski sahibinin birbirlerine yapacakları tebligatlar noter aracılığı ile gerçekleştirilir.

Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki her türlü yerde yapılan madencilik faaliyetleri için kira ve ecrimisil bedeli alınmaz. Ancak Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanun, Mera Kanunu ve Orman Kanunu hükümleri saklıdır.

Bu Kanunun 2 nci maddesinde yer alan kalker, kesilerek veya kırılarak kullanılabilen her türlü taş, tuğla-kiremit sanayiinde kullanılan killer, marn ve puzolanik kayalar için bu maddenin beş, altı, yedi ve sekizinci fıkra hükümleri uygulanmaz.

Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir."

MADDE 18.- Maden Kanununun 47 nci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş ve bir fıkra eklenmiştir.

"Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü hizmetleri ile ilgili haklar

Madde 47.- Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü herhangi bir ruhsat veya izne gerek kalmadan madencilik yapabilecek bütün sahalarda arama faaliyetlerinde bulunabilir. Başkalarına ait ruhsatlı alanlardan yaptıkları arama faaliyetleri sonucunda bulduğu madenler ile ilgili hiçbir hak talebinde bulunamaz. İşletme izin sınırları içinde yapılacak arama faaliyetleri ruhsat sahibinden izin alınarak yapılır.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü ruhsatlı alanlarda yaptığı çalışmalar sonucu elde ettiği bilgi ve belgeleri bir rapor halinde ilgili Bakanlığa ve talep halinde ruhsat sahibine verir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü bu Kanun hükümlerine göre arama ve ön işletme ruhsatları olarak faaliyet raporları ile belirlediği zuhurlar için bu Kanunun 15 inci maddesine göre buluculuk hakkını kazanır. Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü adına buluculuk hakkı tesis edilen bu ruhsatlar ilgili Daire tarafından 30 uncu madde hükümlerine göre ihale edilir."

MADDE 19.- Bu Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 2.- Sınırları Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenmiş olan Ereğli Kömür havzasındaki madencilik faaliyetleri bu Kanuna tâbi değildir."

MADDE 20.- Maden Kanununa aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 12.- Bu Kanunun yayımı tarihinden önce verilmiş işletme ruhsatlarında 28 inci maddede belirtilen beş yıllık süre, bu Kanunun yayımı tarihinde başlar.

Ruhsat alanının tamamına ya da ruhsat alanının büyük bir bölümünü kapsayacak şekilde verilmiş işletme izin sınırları, 28 inci madde hükümleri doğrultusunda ruhsat sahibince gerekli incelemeler yapılarak, cevherin konumuna uygun olarak yeniden belirlenmek zorundadır. Aksi takdirde işletme izin sınırları ilgili Daire tarafından re'sen taksir edilir.

Eti Holding A.Ş.'ye ait bor tuzu ruhsat sahalarında yapılacak arama çalışmalarından sonra terk edilen veya taksir edilen alanlar sicil kayıtlarına işlenerek Kanunun ilgili maddelerine göre aramalara açılır. Daha sonra bu alanlarda bulunacak bor tuzları Eti Holding A.Ş.'ye iade edilir ve bu alanlarda bulunacak bor tuzları için buluculuk hakkı verilmez.

GEÇİCİ MADDE 13.- Bu Kanun kapsamına alınmış madenler için bu Kanunun yürürlük tarihinden önce alınmış taşocağı ruhsatları ile taşocağı ruhsatı almak üzere arazi sahipleri ile problemlerini hallederek müracaatlarını resmî belge ile kanıtlayan hak sahipleri, bir yıl içerisinde proje vererek bu Kanuna intibak yaptırmak zorundadır. Aksi takdirde bu Kanun hükümlerinden yararlanamazlar.

GEÇİCİ MADDE 14.- Bu Kanun yürürlüğe girmeden önce maden ruhsatına bağlanmış madencilik faaliyetlerinden ocak, zenginleştirme veya metalürjik üretim tesislerinde geçici üretim ve/veya üretim faaliyetlerini yerine getirmekte iken herhangi bir sebeple faaliyeti durma noktasına gelmiş veya durdurulmuş işletmelere bu Kanun hükümleri uygulanarak üretimlerine ara verilmeksizin bu Kanunun 7 nci maddesindeki yükümlülüklerini yerine getirebilmelerini teminen altı ay süre verilir. Bu süre sonunda gerekli yükümlülüklerin yerine getirilmemiş olduğunun tespiti halinde, işletme bu yükümlülükler yerine getirinceye kadar durdurulur.

GEÇİCİ MADDE 15.- Bu Kanunun uygulanması ile ilgili olarak çıkarılacak yönetmelikler, Kanunun yürürlüğe girmesinden başlayarak altı ay içinde ilgili bakanlıkların görüşü alınarak Bakanlıkça hazırlanır."

MADDE 21.- 3213 sayılı Maden Kanununun 35 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 22.- 26.1.1939 tarih ve 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanunun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi ve Yürürlükten Kaldırılması Hakkındaki Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Yeraltı servet ve kaynaklarının işletilmesine yönelik faaliyetler bu uygulamadan muaftır.

Zeytinlik sahası içinde; taş, kum, çakıl, kireç ocağı faaliyetleri, yürütülemez. Bunların dışındaki madencilik faaliyetleri Bakanlığın izni ile yapılır. Zeytinlik sahalarda yürütülecek maden üretim faaliyetlerine ilişkin usul ve esaslar ilgili bakanlığın uygun görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Zeytinlik sahasında yapılacak maden arama faaliyetleri esnasında zeytin ağaçları kesilemez. Ancak, bu faaliyetler esnasında ağaç kesiminin zaruri olduğu durumlarda Bakanlığın izni ile ağaç bedeli ödenerek zeytin ağaçları kesilebilir.

Zeytinlik sahası içinde madencilik faaliyeti yürüten gerçek ve tüzel kişiler tarafından, bu alandan çıkarmış oldukları madenini satış bedelinin binde biri (% 0,1) zeytinciliğin geliştirilmesi, ıslahı ve teşvikinde kullanılmak üzere, Bakanlık bütçesinde açılacak olan "Zeytincilik Özel Hesabı"na aktarılır. Hesaba yatırılan bu bedel bir yandan bütçeye gelir, diğer yandan Bakanlık bütçesinde açılacak olan tertibe özel ödenek kaydedilir. Özel ödenek kaydedilen tutarlardan harcanmayan miktarlar ertesi yıl bütçesine devren gelir ve ödenek kaydedilir. Bu tertiplerden yapılacak harcamaların usulleri Bakanlık ile Maliye Bakanlığınca müştereken hazırlanıp yürürlüğe konulacak esaslar ile belirlenir.

MADDE 23.- 21.7.1983 tarih ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. "Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının tespiti, Kültür Bakanlığının koordinatörlüğünde ilgili ve faaliyetleri etkilenen kurum ve kuruluşların görüşü alınarak yapılır."

MADDE 24.- Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 51 inci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Koruma Yüksek Kurulu üye tam sayısı ile toplanır. Kararlar oy çokluğu ile alınır."

MADDE 25.- Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 53 üncü maddesinin (9) numaralı bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiştir.

"(10) Maden İşleri Genel Müdürü veya Yardımcısı

(11) Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürü veya Yardımcısı

(12) Tarımsal Üretimi Geliştirme Genel Müdürü veya Yardımcısı

(13) Çevre Koruma Genel Müdürü veya Yardımcısı"

MADDE 26.- Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 58 inci maddesinin (f) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

"(g) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı teknik temsilcisi.

(h) Sağlık Bakanlığının temsilcisi.

(i) Tarım ve Köyişleri Bakanlığının temsilcisi.

(j) Çevre Bakanlığının temsilcisi"

MADDE 27.- 9.8.1983 tarih ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Üretim yapılmadan yürütülecek petrol, jeotermal ve maden arama faaliyetleri, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) kapsamı dışındadır. Ancak, yol yapımı, sondaj ve yarma faaliyetleri sonucu görülmüş kirliliği oluşması halinde, faaliyet sahibi bu kirliliği Çevre Bakanlığına verdiği taahhütname doğrultusunda gidermekle yükümlüdür. Madenlerin işletilmesi hususunda ÇED uygulaması ile ilgili usul ve esaslar Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir."

MADDE 28.- 9.8.1983 tarih ve 2873 sayılı Milli Parklar Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "... Millî Savunma, İmar ve İskân, Kültür ve Turizm Bakanlıklarının" ibaresi "... Millî Savunma, Kültür, Bayındırlık ve İskân, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Çevre, Tarım ve Köyişleri, Turizm Bakanlıklarının" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 29.- 4.4.1990 tarih ve 3621 sayılı Kıyı Kanununun 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendine "yetiştirme tesisleri" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile maden, petrol ve jeotermal kaynak ve işletme tesisleri" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 30.- 23.7.1995 tarih ve 4122 sayılı Millî Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü ve Sferberlik Kanununun 13 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Bu Kanun kapsamında izin verilen alanlarda petrol ve maden arama ve işletme faaliyetleri, bu alanlarda yapılan masrafların ruhsat sahibince tazmin edilmesi şartıyla ve Orman Kanununun 16 ncı maddesi hükümleri gereğince sürdürülür."

MADDE 31.- Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü ve Seferberlik Kanununun 15 inci maddesinin (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"e) Bu Kanun hükmüne göre tahsis edilen sahada halen petrol ve madencilik faaliyeti yapılmakta ise; bu faaliyetin izin süresinin bitimine kadar ruhsat sürelerinin uzatılması halinde de bu süre bitimine kadar bu sahalarda ormansız alan statüsü uygulanır."

MADDE 32.- 25.2.1998 tarih ve 4342 sayılı Mera Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve ikinci fıkradan önce gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"(a) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının talebi üzerine; 3213 sayılı Maden Kanunu ve 6326 sayılı Petrol Kanunu hükümlerine göre maden ve petrol üretimlerine yönelik faaliyetleri için zaruri olan,

Tahsis amacı değişikliği işletme ruhsat sahibinin müracaat tarihinden itibaren en geç üç ay içinde sonuçlandırılır.

Bu Kanuna tâbi yerlerde üretim olmaksızın maden ve petrol arama faaliyetleri herhangi bir izne ve kısıtlamaya tâbi olmadan yürütülür.

Ancak aramaya yönelik yol, yarma, kuyu, galeri, sondaj faaliyetlerinin bu Kanun kapsamındaki alanlarda uygulanması sonucu, faaliyet alanında oluşacak zararlar arama faaliyetini yürüten gerçek ve tüzel kişiler tarafından eski haline getirilir ve arama faaliyetine başlamadan önce zararı karşılayacağına dair bir taahhütname ve/veya teminatı İl Mera Komisyonuna verir. Zararın giderilmemesi durumunda alınacak olan bedel Maliye Bakanlığınca mera özel hesabına gelir kaydedilir. Bu faaliyetler İl Mera Komisyonu bilgisi dahilinde yürütülür."

MADDE 33.- 20.11.1981 tarih 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kanalizasyon şebekesine verilmesi sakıncalı maddeler ile içme suyu alınan havzaların korunması için gereken tedbir ve düzenlemeler ilgili bakanlıklardan uygun görüş alınarak Bakanlıkça hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir. Bu yönetmelik ile Çevre Bakanlığı ve diğer bakanlıkların yönetmeliklerinde belirlenen düzenlemelerin ötesinde kısıtlamalar getirilemez."

MADDE 34.- 26.5.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun mükerrer 97 nci maddesinin (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"b) Belediye sınırları ve mücavir alanları içinde faaliyet gösteren maden işletmelerince, 3213 sayılı Maden Kanununun 14 üncü maddesinde yer alan paylara ilaveten yıllık satış tutarının % 0,2'si nispetinde belediye payı ayrılır.

Bu pay, Devlet Hakkının Hazineye ödenmesi sırasında ruhsat sahibi tarafından ilgili belediyeye ödenir."

MADDE 35.- 30.5.1940 tarih ve 3867 sayılı Ereğli Kömür Havzasındaki Ocakların Devletçe İşletilmesi Hakkında Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 1.- Sınırları Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen Ereğli Kömür Havzasında 3213 sayılı Maden Kanununun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında sayılan madenler dışındaki diğer madenleri ve taşkömürünü işletmeye veya hukuku uhdesinde kalmak şartı ile rodövans karşılığı özel veya tüzel kişilere işletmeye Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü yetkilidir."



MADDE 36.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 37.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

*Bülent Ecevit*

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd. V.
<i>D. Bahçeli</i>	<i>H. H. Özkan</i>	<i>R.K. Yücelen</i>
Devlet Bakanı V.	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>Prof. Dr. N. Çağan</i>	<i>Prof. Dr. T. Toskay</i>	<i>M. Keçeciler</i>
Devlet Bakanı V.	Devlet Bakanı V.	Devlet Bakanı
<i>M. Bostancıoğlu</i>	<i>Prof. Dr. T. Toskay</i>	<i>N. Arseven</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>M. Yılmaz</i>	<i>Prof. Dr. R. Mirzaoğlu</i>	<i>Dr. Y. Karakoyunlu</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>H. Gemici</i>	<i>Prof. Dr. Ş. Üşenmez</i>	<i>E. S. Gaydalı</i>
Devlet Bakanı V.	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>H. Gemici</i>	<i>Dr. R. Doğru</i>	<i>R. Önal</i>
Adalet Bakanı	Milli Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>Prof. Dr. H. S. Türk</i>	<i>S. Çakmakoğlu</i>	<i>R. K. Yücelen</i>
Dışişleri Bakanı V.	Maliye Bakanı	Millî Eğitim Bakanı
<i>H. H. Özkan</i>	<i>S. Oral</i>	<i>M. Bostancıoğlu</i>
Bayındırlık ve İskân Bakanı	Sağlık Bakanı	Ulaştırma Bakanı V.
<i>Prof. Dr. A. Akcan</i>	<i>Doç. Dr. O. Durmuş</i>	<i>A. K. Tanrıkulu</i>
Tarım ve Köyişleri Bakanı	Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı	Sanayi ve Ticaret Bakanı
<i>Prof. Dr. H. Y. Gökalp</i>	<i>Y. Okuyan</i>	<i>A. K. Tanrıkulu</i>
En. ve Tab. Kay. Bakanı	Kültür Bakanı	Turizm Bakanı
<i>Z. Çakan</i>	<i>M. İ. Talay</i>	<i>M. Taşar</i>
Orman Bakanı	Çevre Bakanı	
<i>Prof. Dr. N. Çağan</i>	<i>F. Aytekin</i>	

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN  
MADEN KANUNUNDA VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN  
KANUN TASARISI

MADDE 1.- 4.6.1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 2. - Yer kabuğunda ve su kaynaklarında tabii olarak bulunan, ekonomik ve ticari değeri olan, petrol, doğal gaz, jeotermal ve su kaynakları dışında kalan her türlü madde bu Kanuna göre madendir.

Madenler aşağıda sıralanan gruplara göre ruhsatlandırılır.

I. Grup madenler

- a) İnşaat ile yol yapımında kullanılan ve tabiatta doğal olarak bulunan kum ve çakıl,  
b) Tuğla-kiremit kili, Çimento kili, Marn, Puzolanik kayaç (Tras) ile çimento ve seramik sanayilerinde kullanılan ve diğer gruplarda yer almayan kayaçlar.

II. Grup madenler

Mermer, Dekoratif taşlar, Traverten, Kalker, Dolomit, Kalsit, Granit, Siyenit, Andezit, Bazalt ve benzeri taşlar.

III. Grup madenler

Deniz, göl, kaynak suyundan elde edilecek eriyik halde bulunan tuzlar, karbondioksit (CO<sub>2</sub>) gazı (jeotermal, doğal gaz ve petrolü alanlar hariç).

IV. Grup madenler

a) Kaolen, Dikit, Nakrit, Halloysit, Endellit, Anaksit, Bentonit, Montmorillonit, Baydilit, Nontronit, Saponit, Hektorit, İllit, Vermikülit, Allofan, İmalogit, Klorit, Sepiyolit, Paligorskit (Atapuljit), Loglinit ve bunların karışımı killer, Refrakter killer, Jips, Anhidrit, Alünit (Şap), Halit, Sodyum, Potasyum, Lityum, Kalsiyum, Magnezyum, Klor, Nitrat, İyot, Flor, Brom ve diğer tuzlar, Bor tuzları (Kolemanit, Uleksit, Borasit, Tinkal, Pandermite veya bünyesinde en az %10 B<sub>2</sub>O<sub>3</sub> içeren diğer Bor mineralleri) Stronsiyum tuzları (Selestin, Stronsiyanit), Barit, Vollaistonit, Talk, Steattit, Pirofillit, Diatomit, Olivin, Dunit, Sillimanit, Andaluzit, Dumortorit, Disten (Kyanit), Fosfat, Apatit, Asbest (Amyant), Manyezit, Huntit, Tabii Soda mineralleri (Trona, Nakolit, Davsonit), Zeolit, Pomza, Pekştayn, Perlit, Obsidyen, Grafit, Kükürt, Flüorit, Kriyolit, Zımpara Taşı, Korundum, Diyasporit, Kuvars, Kuvarsit ve bileşiminde en az %80 SiO<sub>2</sub> ihtiva eden Kuvars kumu, Feldispat (Feldispat ve Feldispatoid grubu mineraller), Mika (Biyotit, Muskovit, Serisit, Lepidolit, Flogopit), Nefelinli Siyenit, Kalsedon (Sileks, Çört).

b) Turba, Linyit, Taşkömürü, Antrasit, Asfaltit, Bitümlü Şist, Bitümlü Şeyl, Radyoaktif Mineraller (Uranyum, Toryum, Radyum).

c) Altın, Gümüş, Platin, Bakır, Kurşun, Çinko, Demir, Pirit, Manganez, Krom, Civa, Antimuan, Kalay, Vanadyum, Arsenik, Molibden, Tungsten (Volframit, Şelit), Kobalt, Nikel, Kadmium, Bizmut, Titan (İlmenit, Rutil), Alüminyum (Boksit, Gipsit, Böhmit), Nadir toprak elementleri (Seryum Grubu, Yitriyum Grubu) ve Nadir toprak mineralleri (Bastnazit, Monazit, Ksenotim, Serit, Oyksenit, Samarskit, Fergusonit), Sezyum, Rubidyum, Berilyum, İndiyum, Galyum, Talyum, Zirkonyum, Hafniyum, Germanyum, Niobyum, Tantalyum, Selenyum, Telluryum, Renyum.

#### V. Grup madenler

Elmas, Safir, Yakut, Beril, Zümrüt, Morganit, Akuvamarin, Heliodor, Aleksandirit, Agat, Oniks, Sardoniks, Jasp, Karnolin, Heliotrop, Kantaşı, Krizopras, Opal (İrize Opal, Kırmızı Opal, Siyah Opal, Ağaç Opal), Kuvars kristalleri (Ametist, Sitrin, Neceftaşı (Dağ kristali), Dumanlı Kuvars, Kedigözü, Avanturin, Venüstaşı, Gül Kuvars), Turmalin (Rubellit, Vardelit, İndigolit), Topaz, Aytaşı, Turkuaz (Firuze), Spodümen, Kehribar, Lazurit (Lapislazuli), Oltutaşı, Diopsit, Amozonit, Lületaşı, Labrodorit, Epidot (Zeosit, Tanzonit), Spinel, Jadeit, Yeşim veya Jad, Rodonit, Rodokrozit, Granat Minarelleri (Spesartin, Grosüller Hessianit, Dermontoit, Uvarovit, Piroop, Almandin), Diaspor Kristalleri, Kemererit.

Bu gruplarda yer alan madenlerin özellikleri ilc bu maddede yer almayan bir madenin grubunun tespitine ait esas ve usuller Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Bu Kanuna göre verilen ruhsatlar başka amaçla kullanılmaz."

MADDE 2.- Maden Kanununun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 3.- Kanunda geçen deyimler aşağıda açıklanmıştır:

Bakanlık : Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı.

Genel Müdürlük: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğü.

Takaddüm Hakkı: Maden hakkı için ilk müracaat edene tanınan öncelik.

Ruhsat Hukuku : Ruhsat sahiplerinin ruhsattan doğan hak ve yükümlülükleri.

Buluculuk : Herhangi bir ruhsat döneminde yönetmeliğinde belirtildiği şekilde bir maden zuhurunun ortaya çıkartılması.

Arama Ruhsatı : Belirli bir alanda maden arama faaliyetlerinde bulunulabilmesi için verilen yetki belgesi.

İşletme Ruhsatı : İşletme faaliyetlerinin yürütülebilmesi için verilen yetki belgesi.

İşletme İzni : Bir madenin işletmeye alınabilmesi için izin.

Sertifika : V. Grup madenlerin aranması ve işletilmesi için yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Bakanlıkça verilen belge.

Beyan : İlgililerin resmi kuruluşlara herhangi bir durumu belirlemek veya açıklamak maksadı ile vermiş oldukları yazılı belge.

Maden Sicili : Tüm madencilik faaliyetleri ile ilgili bilgilerin kaydedildiği yer.

Pasa : Mevcut ekonomik ve teknik şartlara göre işletilmesi mümkün olmayan, ancak işletme gereği istihsal edilen cevher.

Prospeksiyon : Madencilik arama faaliyetlerine mesnet teşkil edecek ön bilgilerin toplanması işi.

Görünür Rezerv : Boyutları, tenörü belirlenmiş üretilebilir kesin cevher miktarı.

Ekonomik Cevher : Günün teknik ve ekonomik şartlarında kârlı olarak değerlendirilebilecek cevher.

Kamulaştırma : İşletme ruhsat süresi boyunca ruhsat alanında kalan özel mülkiyet arazilerine madencilik faaliyeti için alınan kamulaştırma kararı.

Nezaret : İşletmelerin tekniğine ve emniyet nizamnamelerine uygun olarak yürütülmesinin kontrolü.

Nezaretçi : İşletmelerin teknik ve emniyet yönünden nezaretini yapan sorumlu ve yetkili maden mühendisi.

Taksir : Ruhsat alanlarının bu Kanun gereğince küçültülmesi.

Münfesih : Hakların hiç bir bildirimle gerek kalmaksızın otomatik olarak fesh olması.

Faaliyet Raporu : Madencilik faaliyetlerinin yönetmeliğinde belirtildiği üzere fenni nezaretçi tarafından hazırlanan takdim metni.

Teknik Belge : Maden arama ve işletme faaliyetleri ile Kanunda belirtilen diğer işler için ilgili mühendis ve diğer teknik elemanlar tarafından hazırlanan imalat haritası, jeolojik, jeofizik, hidrojeolojik etüt, harita, kesitler, raporlar ve bunun gibi teknik içerikli belge.

Satış Bilgi Formu : Şekli yönetmelikte gösterildiği gibi hazırlanan, yıllık üretim miktarı, satış tutarı, toplam gelir ve tahakkuk eden Devlet hakkı gibi mali durumu gösteren belge.

Faaliyet Bilgi Formu : Yıllık işletme faaliyetine ilişkin üretim, satış, stok ve bunun gibi bilgileri içeren, şekli ve muhtevası yönetmelikle gösterilecek olan belge.

Arama Faaliyet Raporu : Ruhsat sahalarında yürütülen arama faaliyetleri ile ilgili Genel Müdürlüğe verilmesi gereken belge.

İmalat Haritası : İşletmelerde üretim yapılan yerleri, miktarları ve yapılaş şeklini gösterir ölçekli beyan niteliğinde harita.

Proje : Yeraltı kaynaklarının değerlendirilmesi amacıyla dönük belirli girdileri seçilmiş bir teknoloji kullanarak mevcut ve potansiyel talebi karşılamak üzere mal ve cevher üretmek için çalışmalarını düzenleyen beyan niteliğinde rapor.

Kantar Fişi : Cevher nakillerinde cevherin ağırlığını gösterir tartı makbuzu.

Sevk Fişi : 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 2365 sayılı Kanunla değişik 240 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinde yer alan taşıma irsaliyelerindeki bilgileri ihtiva eden beyan niteliğinde belge.

İhtisaslaşmış Devlet Kuruluşu : Maden İşleri Genel Müdürlüğü, MTA Genel Müdürlüğü, TKİ Kurumu Genel Müdürlüğü, TTK Genel Müdürlüğü, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü, EİE İdaresi Genel Müdürlüğü, DSİ Genel Müdürlüğü, Sanayi ve Ticaret, Tarım ve Köyüşleri, Çevre ve Orman Bakanlıklarına bağlı kuruluşlar, Karayolları ve Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri Genel Müdürlükleri gibi madencilik faaliyetleri ile ilgili konularda ihtisas sahibi Devlet kuruluşları.

Maden Hakları : Madenlerin aranması, bulunması ve işletilebilmesi için verilen izinler ve maden yataklarının bulunmasına yardımcı olanlara tanınan maddi imkanlar.

Teminat : Madencilik faaliyetlerinde kanun hükümlerine ve tekniğe uygun çalışmayı temin amacı ile alınan nakit para, süre yönünden sınırsız banka ve özel finans kurumu teminat mektubu, Devlet bono ve tahvili olarak alınan geçici ödeme.

Devlet Hakkı : Maden istihracı ile sağlanacak gelirden Devlet payına düşen kısım.

Kritik Cevher Stokları : Ekonominin buhranlı dönemleri geçiştirebilmesi için gerekli ekonomik büyüklükteki cevher stokları.

Mücbir Sebep : Sel, yangın, deprem, grizu patlaması, çökme, heyelan ve benzeri haller.

Beklenmeyen Haller : Tenör, jeoloji, pazarlama, ulaştırma ve alt yapı şartlarındaki beklenmeyen değişiklikler ile ilgili mevzuat gereğince diğer kurumlardan alınması gereken izinlerin alınamaması durumları."

MADDE 3.- Maden Kanununun 7 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madencilik faaliyetlerinde izinler

Madde 7. - Orman, muhafaza ormanı, ağaçlandırma alanları, kara avcılığı alanları, özel koruma bölgeleri, milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtı, tabiatı koruma alanı, tarım, mera, sit alanları, su havzaları, kıyı alanları ve sahil şeritleri, karasuları, turizm bölgeleri, alanları ve merkezleri ile kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri, askeri yasak bölgeler ve imar alanları ile mücavir alanlarda madencilik faaliyetlerinin çevresel etki değerlendirmesi, gayri sıhhi müesseseler ile ilgili hususlar dahil hangi esaslara göre yürütüleceği ilgili bakanlıkların görüşü alınarak Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

İlgili bakanlıkların mevzuatı gereği yapacakları inceleme ve denetimlerde; ruhsat alanlarında bu yönetmelik esaslarına uygun çalışılmadığının tespiti halinde, mevzuat çerçevesinde yapılacak işlemler Genel Müdürlüğe bildirilir. Çevre ve insan sağlığına zarar verdiği tespit edilen madencilik faaliyetleri gerekli önlemler alınıncaya kadar durdurulur.

Çevresel etki değerlendirmesi işlemleri Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından, diğer izinlere ilişkin işlemler de ilgili bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca çevresel etki değerlendirmesi sürecinde en geç üç ay içinde bitirilir. Bakanlık ve diğer bakanlıkların mevzuatının gerektirdiği maddi yükümlülükler ruhsat sahibi tarafından karşılanır.

İmar alanları içinde kalan madencilik faaliyetleri, ilgili yerel merciden izin alınarak yapılır. Ruhsat alındıktan sonra imar alanları içine alınan maden sahalarına bu hüküm uygulanmaz.

Kamu hizmeti veya umumun yararına ayrılmış yerlere ve bu tür tesislere 60 metre mesafe dahilinde madencilik faaliyetleri Bakanlığın, binalara 60 metre, özel mülkiyete konu araziye 20 metre mesafe dahilinde ise mülk sahibinin iznine bağlıdır. Bu mesafeler, ihtiyaç halinde madencilik faaliyetlerinin boyutu, emniyet tedbirleri ve arazinin yapısı dikkate alınarak Bakanlıkça artırılabilir. Mesafeler yatay olarak hesaplanır.

Maden arama faaliyetleri, bu Kanunda sayılanlar dışında herhangi bir izne tabi değildir. İşletme faaliyetleri ise, bu Kanuna göre Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliğe göre yürütülür.

Maden işletme faaliyeti ile Devlet ve il yolları, havaalanı, liman ve baraj gibi kamu yatırımlarının birbirlerini engellemesi, kamu kurum ve kuruluşlarının uygulamalarından dolayı maden işletme faaliyetinin yapılamaz hale gelmesi, kamu ve özel yatırım için başka alternatif alanların bulunamaması durumunda, madencilik faaliyeti ve yatırımla ilgili karar, Başbakanlık Müsteşarı başkanlığında oluşturulacak bir kurul tarafından verilir.

Kurulun teşkili, çalışma usulü, karar alma şekli ve diğer hususlar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Kamu yatırımları nedeniyle kurul kararı ile faaliyeti kısıtlanan maden işletmecisinin yatırım giderleri lehine karar verilen tarafça tazmin edilir.

Madencilik faaliyetleri ve/veya bu faaliyetlere bağı tesisler için verilmiş izinler, ruhsat hukuku devam ettiği sürece geçerlidir.

Bu madde hükümlerine aykırı faaliyette bulunulduğunun tespiti halinde, ruhsat teminatı irad kaydedilerek bu alandaki faaliyet durdurulur. Beş yıl içinde üç kez bu maddenin ihlali halinde teminatın tamamı irad kaydedilerek ruhsat iptal edilir."

MADDE 4.- Maden Kanununun 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 9.- Madencilik faaliyetleri Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen teşviklerden yararlandırılır.

Ürettiği madeni yurt içinde ve kendi tesisinde işleyip ek katma değer sağlayanlardan, bu tesislerde üretimde değerlendirilen maden miktarı için Devlet hakkının % 50'si alınmaz.

I. Grup madenler ve mıcır ile kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol gibi yapılarda kullanılan her türlü yapı hammaddesi yukarıda belirtilen teşviklerden yararlandırılmaz."

MADDE 5.- Maden Kanununun 10 uncu maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye dördüncü fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Beyanlardaki hata ve noksanlıklar, idarenin tespiti ve sorumluların uyarılmasından itibaren iki ay içerisinde düzeltilir. Bu sürede gerekli düzeltmenin yapılmaması halinde teminat irad kaydedilir.

Gerçek dışı veya yanıltıcı beyanda bulunmak suretiyle bu Kanun hükümlerinin uygulanmasını engelleyen ve haksız surette hak iktisabına sebep olan teknik elemanlar uyarılarak Maden Kanunu gereğince yapacakları beyanlar bir yıl süreyle geçersiz sayılır. Fiilin her tekrarında hak mahrumiyeti uygulamasına devam edilir. Uygulanan uyarı ve hak mahrumiyeti, teknik elemanın bağı bulunduğu meslek teşekkülüne bildirilir.

Gerçek dışı veya yanıltıcı beyanda bulunmak suretiyle Kanun hükümlerinin uygulanmasını engelleyen ve haksız surette hak iktisap eden ruhsat sahiplerinin teminatları irad kaydedilerek iki katına çıkarılır. Bu fıkranın ikinci kez ihlali halinde bir önceki ceza katlanarak uygulanır. Beş yıl içinde madde hükümlerinin üç kez ihlal edilmesi halinde teminat irad kaydedilerek ruhsat iptal edilir.

Bu maddede belirtilen şekilde iktisap edilen haklar geri alınır."

MADDE 6.- Maden Kanununun 12 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Üretim ve sevkiyat

Madde 12.- Üretilen madenin sevk fişi ile sevkiyatı zorunludur.

Konveyör ve boru hattı ile sevkiyat, ocak ve tesis mesafesi, nakil güzergahının durumu, cevherin tüvanan, konsantré, yarı mamul ve mamul olarak taşınması göz önüne alınarak sevk fişi kullanımını ile altın, gümüş, platin gibi kıymetli metallerin entegre tesislerinde ve zenginleştirme tesisleri ile bu tesislerden elde edilen ürünlerin sevk fişi kullanımı ve denetimi ile ilgili hususlar yönetmelikle belirlenir.

Ruhsat sahibi tarafından sevk fişi olmaksızın maden sevk edildiğinin mülki idare amirliklerince tespit edilmesi halinde, söz konusu madenin ocak başı satış bedelinin üç katı tutarında idari para cezası verilir.

Denetim ve inceleme sonucunda, yaptığı üretim ve sevkiyatı bildirmedeği tespit edilen ruhsat sahiplerine, ödenmesi gereken devlet hakkına ilaveten bildirilmeyen miktar için hesaplanacak Devlet hakkının on katı tutarında idari para cezası verilir.

Ruhsat veya işletme izni olmadan üretim faaliyetinde bulunulduğunun tespiti halinde, üretilen madene mülki idare amirliklerince el konulur. Bu kişilere, bu fıkra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve el konulma imkanı ortadan kalkmış olan tüm madenin, ocak başı satış bedelinin beş katı tutarında idari para cezası uygulanır. Bu şekilde maden çıkartılması ve/veya sevk edilmesi Devlet malına karşı işlenmiş fiil sayılır. Bu fiili işleyenler adli takibat yapılmak üzere ilgili makamlara bildirilir. El konulan madenler, mülki idare amirliklerince satılarak bedeli özel idareye aktarılır.

Ticarî amaç taşımayan ve köylülerin kendi zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak üzere köy muhtarının yazılı izni ile üretilip sevk edilen yapı hammaddeleri için bu madde hükmü uygulanmaz. Harç ve devlet hakkı alınmaz."

MADDE 7.- Maden Kanununun 13 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Harç, teminat, cezalar ve diğer yaptırımlar

Madde 13.- Ruhsatların verilmesi için harç ve teminatın yatırılması zorunludur. Ruhsat teminatı, ruhsat aşamasına ve ruhsat süresine bağlı olarak hektar başına yıllık ruhsat harcının % 0,3'üdür. Bu oranı %50' si oranında artırmaya veya eksiltmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Teminat, ruhsat aşamasına ve ruhsat süresine bağlı olarak her yıl Maliye Bakanlığınca belirlenen yıllık ruhsat harcından az olamaz.

İrad kaydedilerek tamamlanması istenilen teminatların ruhsat sahibi tarafından üç ay içinde yatırılması gerekir. Bu süre içinde yatırılmamış ise ikinci bir üç aylık süre verilir. Verilen bu sürede de teminatı yatırılmaz ise faaliyetler durdurulur. Teminat, takip eden altı ay içinde de tamamlanmaz ise ruhsat iptal edilir.

Bu Kanuna göre irad kaydedilen ve tamamlanması gereken teminatlar güncel teminat üzerinden alınır.

Süresi içerisinde yatırılmayan teminatlar her defasında ikiye katlanır.

Teminatlar, saymanlık emanet hesabına aktarılmak üzere Bakanlığın belirlediği bankada açılacak teminat hesabına yatırılır. Bu Kanuna göre irad kaydedilen teminatlar genel bütçeye özel gelir ve Bakanlık bütçesine özel ödenek kaydedilir.

I. Grup (a) bendi madenlerin teminatları ile irad kaydedilen teminatları il özel idaresi hesabına yatırılır.

Bakanlıkça verilen idari para cezaları ve tahakkuk eden Devlet hakları ile ruhsat harçları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmek üzere ilgili Defterdarlığa bildirilir."

MADDE 8.- Maden Kanununun 14 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Devlet hakkı ve özel idare payı

Madde 14.- Üretilen madenlerden alınacak Devlet hakkı, I. Grup ve V. Grup madenler ile mıcır, kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol gibi yapılarda kullanılan her türlü yapı hammaddelerinin-

de ocak başı satış tutarının %4'ü, diğer grup madenlerde %2'sidir. Ruhsat sahibi tarafından beyan edilen ocak başı satış fiyatı Bakanlık tarafından denetlenir ve eksik beyanlar tamamlattırılır. Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerde yapılacak madencilik faaliyetlerinden Devlet hakkı %30 fazlasıyla alınır.

Bu yerlerin Devlet ormanlarına rastlaması ve Çevre ve Orman Bakanlığınca verilen izin beş hektarı geçmemesi halinde, fazla alınan Devlet hakkı, Orman Genel Müdürlüğünün ilgili hesabına yatırılır. Ağaçlandırma bedeli dışında başkaca bir bedel alınmaz. Sahanın rehabilite edilerek teslim edilmesinden sonra, talep edilmesi halinde teslim edilen saha kadar aynı şartlarda izin verilir.

Bir ruhsat sahasında defaten verilen izin beş hektarı geçmesi halinde, aşan kısım için orman mevzuatı hükümlerine göre fon bedelleri hariç diğer bedeller alınır. Bu alanlardaki madencilik faaliyetlerinden birinci fıkrada öngörülen % 30 fazla devlet hakkı alınmaz.

Ruhsatın temdit edilmesi durumunda, aynı ruhsat sahası içerisinde Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilen sahanın beş hektarı geçmemesi halinde Devlet hakkı ve ağaçlandırma bedeli, beş hektarı geçmesi halinde beş hektardan fazla olan alan için fon bedelleri hariç orman mevzuatı hükümlerine göre bedel alınır.

Ürettiği madeni kendi tesisinde kullanması nedeniyle ocak başı satış fiyatının oluşmadığı durumlarda, ruhsat sahibinin beyanı esas alınır. Ancak bu miktar emsallerinden az olamaz.

Ruhsat sahibi tarafından yatırılan Devlet hakkının % 50'si özel idare payı olarak ruhsatın bulunduğu ilin özel idaresine, % 30'u Hazine hesabına, % 20'si de genel bütçeye özel gelir ve Bakanlık bütçesine özel ödenek kaydedilir.

Devlet hakkı oranlarında, madenin cinsi, üretildiği bölge ve benzeri kriterler gözetilerek Bakanlar Kurulunca en fazla % 25 oranında indirim yapılabilir.

Devlet hakkı ve özel idare payı, her yıl haziran ayının son günü mesai bitimine kadar ruhsat sahibi tarafından yatırılır.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yol, köprü, baraj, gölet, liman gibi projelerin inşasında kullanılacak yapı ve inşaat hammaddelerinin üretimi için Bakanlıkça ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına izin verilir. Üretim yapılacak yerlerde ruhsatlı alanlar var ise kamu kurumunun ihtiyacı olan üretim madencilik faaliyetlerine engel olmayacak ve kaynak kaybına yol açmayacak şekilde yapılır. Bu izinler çerçevesinde yapılacak üretimden Devlet hakkı alınmaz ve izinler proje süresini aşamaz.

Süresinde tahakkuk ettirilmeyen Devlet hakkına, tahakkuk ettirilmesi gereken ayın son gününden tahakkuk ettirildiği tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı oranında faiz uygulanır."

MADDE 9.- Maden Kanununun 15 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Buluculuk hakkı

Madde 15.- Ruhsat sahibi, arama ve/veya işletme ruhsatı süresince hazırlanan teknik raporlar ile görünür rezerv olarak bildirdiği madenlerin bulucusu sayılır. Bu hakkı talep eden ruhsat sahibine buluculuk belgesi verilir.

Buluculuğa konu madenin bulucusu dışında bir başkası tarafından işletilmesi halinde, bu alandan üretilen maden için tahakkuk eden buluculuk hakkı her yıl haziran ayı sonuna kadar bu alanda üretim yapan kişiler tarafından hak sahibine ödenir.

Buluculuk hakkı, yıllık ocak başı satış tutarının % 1'idir."



MADDE 10.- Maden Kanununun 16 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İlk müracaat ve ruhsatlandırma

Madde 16.- II. Grup, III. Grup ve IV. Grup madenler arama ruhsatı, V.Grup madenler arama sertifikası ile aranır. I. Grup madenler için doğrudan işletme ruhsatı verilir. Müracaatların talep harcı ile yapılması zorunludur. Müracaatlarda öncelik hakkı esastır.

I. Grup (a) bendi madenler için alanlar il özel idarelerince ihale edilerek işletme ruhsatı verilir. İhale edilecek alanlar Genel Müdürlüğün uygun görüşü alınarak belirlenir. Bu madenlerin ihale bedeli il özel idarelerinin hesabına yatırılır. Özel mülkiyete tabi alanlar ihale edilemez. Mülkiyet sahibinin kendi mülkiyeti üzerinde ruhsat talep etmesi halinde bir bedel alınmaz. I. Grup (a) bendi maden ruhsatlarının alanları 10 hektarı geçemez.

Denizlerdeki kum ve çakıl, SiO<sub>2</sub> oranına bakılmaksızın I.Grup (a) bendi maden sayılır.

I. Grup (a) bendi madenlerin ihale edilmesi, ruhsatlandırılması, işletilmesi, işletmelerin denetlenmesi ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikte belirlenir.

Genel Müdürlüğe, I. Grup (b) bendi madenler için 50 hektarı geçmeyecek şekilde doğrudan işletme ruhsatı, II. Grup madenler için 100, III. Grup madenler için 500, IV. Grup madenler için 2000 hektarı geçmeyecek şekilde arama ruhsatı, V. Grup madenler için 1000 hektarı geçmeyecek şekilde arama sertifikası müracaatı yapılır.

Ruhsatlar hak sahiplerinin talep harcı ile müracaatta bulunmaları halinde birleştirilebilir. Birleştirme sonucunda ortaya çıkan alan, bu maddede belirtilen alan sınırlamasını geçemez. Ancak işletme ruhsatı safhasında görünür maden rezervinin mücavir ruhsat alanlarında bir bütünlük teşkil etmesi halinde bu alan kısıtlaması aranmaz. Birleştirme işleminde teminat güncel hale getirilir. Ruhsat küçültme işlemlerinde harç ve teminat alınmaz.

Müracaatlar, 1/25.000 ölçekli topografik harita koordinatları esas alınarak tespit edilen noktalarla sınırlandırılmış alanlar için I.Grup (a) bendi madenler için il özel idarelerine, diğer grup madenler için Genel Müdürlüğe doğrudan veya elektronik posta yolu ile yapılır. Talep edilen alanın müsait olan kısmı müracaat tarihinde müracaat edene bildirilir ve on beş gün içinde harç ve teminatın yatırılması halinde ruhsat verilir. Yatırılmadığı takdirde bu alanlar başka bir işleme gerek kalmaksızın müracaatlara açık hale gelir.

Müracaatların değerlendirilmesi sonucunda hak sağlanan alanların ayrı alanlar şeklinde oluşması durumunda, bu alanlardan her birine müracaat sahibinin talebi halinde ayrı ayrı da ruhsat verilir. Ruhsatı alınmayan alanlar başka bir işleme gerek kalmaksızın müracaatlara açık hale gelir.

Ruhsatlar, sicile kaydedildiği tarihte yürürlüğe girer.

Bir grup için verilen ruhsat, diğer gruptaki madenler için hak sağlamaz. Ancak ruhsata konu madenin üretilmesi için, işletme faaliyetinin zaruri neticesi olarak çıkarılan diğer grup madenler Genel Müdürlükten izin almak sureti ile değerlendirilebilir. İşletme projesinde belirtilen termin planına göre belirtilen süre içinde ruhsata konu madenin ekonomik olarak işletilmemesi halinde, üretilmiş olan diğer grup madenlerin satış bedelinin iki katı tutarında idari para cezası alınarak bu madenlerin üretimi için verilmiş izin iptal edilir.

Aynı grup ruhsatlar birbiri üzerine verilemez. Kazanılmış haklar korunmak kaydı ile ayrı grup ruhsatların birbiri üzerine verilebilmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir."

MADDE 11.- Maden Kanununun 17 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Arama faaliyeti

Madde 17. - Arama ruhsatı ve sertifika süresi üç yıldır. Bu süre, IV. Grup madenler için arama faaliyet raporları ile müracaat edilmesi halinde iki yıl uzatılabilir.

Ruhsat sahibi ikinci yılın sonuna kadar arama faaliyet raporu vermek zorundadır. Uzatma talebinde bulunulan IV. Grup ruhsatlar için taleple birlikte üçüncü yılın sonunda ikinci arama faaliyet raporu verilmesi gereklidir. Arama faaliyet raporlarının süresinde verilmemesi halinde teminat irad kaydedilir.

Arama faaliyet raporları, yapılan çalışmaların niteliği dikkate alınarak, jeoloji, maden, jeofizik mühendisi veya mühendislerince hazırlanır.

Arama ruhsat süresi sonunda işletme ruhsatı talebinde bulunulmayan arama ruhsatları iptal edilerek teminatı ruhsat sahibine iade edilir.

Arama döneminde teknolojik araştırma, geliştirme, pilot çalışmalar ve pazar araştırmaları yapmak üzere arama faaliyet raporu ile birlikte müracaat eden ruhsat sahibine, Genel Müdürlükçe görünür rezervin %10'una kadar maden üretim ve satış izni verilebilir. Bu fıkraya aykırı üretim ve satış yapanlar hakkında 10 uncu maddeye göre işlem yapılır.

Arama döneminde üretim yapılması durumunda satış bilgi formunun 29 uncu maddede belirtilen sürede verilmesi zorunludur."

MADDE 12.- Maden Kanununun 24 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İşletme ruhsatı ve madenin işletilmesi

Madde 24. - Arama ruhsat süresi sonuna kadar, tespit edilen madenin rezerv bilgilerini de içeren arama faaliyet raporu, en az bir maden mühendisi tarafından hazırlanan faaliyet sonrası işletme alanının çevre ile uyumlu hale getirilmesini de içeren, işletme projesi ve talep harcının ödendiğine dair belge ile müracaatta bulunulması halinde işletme ruhsatı hakkı doğar.

Projelerdeki eksiklikler, yapılan bildirimden itibaren üç ay içinde tamamlanır. Eksikliklerini verilen sürede tamamlamayanların teminatları iki katına çıkarılır ve süre üç ay daha uzatılır. Bu süre sonunda eksikliklerini tamamlamayanların talepleri kabul edilmez ve teminatları irad kaydedilir.

I. Grup (a) bendi madenlerin ruhsat süresi en az beş yıldır. Diğer grup madenlerin işletme ruhsat süresi, on yıldan az olmamak üzere projesine göre belirlenir. Sürenin bitiminden önce yeni bir projeyle uzatma talebinde bulunulması halinde ruhsat süresi uzatılabilir. Toplam ruhsat süresi altmış yılı geçemez. Altmış yıldan sonraki sürenin uzatılmasına Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Arama ruhsatlı sahalara, arama süresince belirlenen görünür, muhtemel ve mümkün rezerv alanı üzerinden işletme ruhsatı, görünür rezerv alanına da işletme izni verilir. Arama ruhsatının diğer kısımları taksir edilir. Mümkün rezerv alanlarının IV. Grup ruhsat sahalarında beş yıl, diğer grup ruhsat sahalarında üç yıl içinde görünür ve muhtemel rezerv haline getirilmesi zorunludur. Görünür ve muhtemel rezerv haline getirilmeyen alanlar da taksir edilir.

III. Grup madenlerde, projede üretilmesi öngörülen madenler için gerekli su miktarı ve gaz debisi esas alınır. Bu grup madenler, rezervuar, beslenme alanı ve havzanın tabii dengesini bozmayacak, kapasitesini aşmayacak ve işletme tesislerini kapsayacak şekilde ruhsatlandırılır.

V. Grup madenlerin üretimi işletme sertifikası ile yapılır. Arama sertifikası süresi sonuna kadar yapılan çalışmaları içeren arama faaliyet raporu ve talep harcının ödendiğine dair belge ile müracaatta bulunulması halinde işletme sertifikası hakkı doğar.

İşletme sertifikası süresi beş yıl olup bu süre uzatılabilir.

V. Grup madenlerin üretimi arazi yüzeyinden toplanarak yapılır. Bu madenlerin işletilmesi için yarma, galeri gibi faaliyette bulunulmasının gerekmesi durumunda, en az bir maden mühendisi tarafından işletme projesi hazırlanarak Genel Müdürlükten izin alınması zorunludur.

Görünür rezervi belirlenen alanlar üzerine, maden işletmeciliğine engel olacak şekilde başka grup işletme ruhsatı verilemez. Ancak farklı gruptaki ruhsat taleplerinin aynı kişiye ait olması veya talep sahiplerinin aralarında mutabakat sağladıklarını belgelemeleri halinde bu şart aranmaz.

Aynı alanda ayrı veya aynı gruplara ait ruhsat faaliyetlerinin çakışmasından dolayı, ruhsat sahipleri arasında uyumsuzluk çıkması veya kendi aralarında mutabakat sağlayamamaları halinde, Bakanlık, projeler üzerinde ve/veya ycrinde inceleme yapar. İnceleme sonucunda bu alanda, ayrı ayrı çalışma imkanının tespiti halinde, çalışma esasları Bakanlıkça belirlenir. Bu mümkün değilse öncelik hakkı esas alınarak faaliyete izin verilir.

Kanunun 7 nci maddesine göre alınması gerekli izinler için ruhsat tarihinden itibaren üç ay içinde müracaat edilmesi zorunludur. Aksi taktirde teminat irad kaydedilir. İzinlerin alınmasından itibaren işletme izni verilir. Bu iznin verildiği tarihten itibaren bir yıllık süre içinde ruhsat sahibi madeni işletmeye almak zorundadır. Bu sürede işletmeye alınmayan ruhsat sahalarında, çalışılmayan her yıl için, projede belirtilen üretim miktarının % 10'u üzerinden Devlet hakkı alınır. Ancak kamu kurumlarınca işletilen bor tuzu ve Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürü ruhsatları için bu hüküm uygulanmaz.

Beş yıllık sürede mücbir sebepler ve beklenmeyen haller dışında üç yıldan fazla üretim yapılmayan ruhsatlar, teminatları irad kaydedilerek iptal edilir.

Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürü ve 2840 sayılı Bor Tuzları, Trona ve Asfaltit Madenleri ile Nükleer Enerji Hammaddelerinin İşletilmesini, Linyit ve Demir Sahalarının Bazılarının İadesini Düzenleyen Kanunda sayılan bor tuzu, toryum ve uranyum madenleri için bu maddede yazılı süreler uygulanmaz."

MADDE 13.- Maden Kanununun 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 29. - İşletme faaliyeti, projesine ve Kanunun ilgili hükümlerine göre yürütülür.

İşletme projeleri ve değişiklikleri uygulamaya konulmadan önce Genel Müdürlük onayının alınması zorunludur. Aksi taktirde faaliyet durdurulur.

İşletme açısından tehlikeli durumların tespiti halinde, bu halleri gidermek için ruhsat sahibine altı aya kadar süre verilir, mücbir sebepler dışında bu süre uzatılmaz. Bu süre sonunda projeye uygun faaliyette bulunulmaması veya tehlikeli durumun ortadan kaldırılmaması halinde teminat irad kaydedilerek işletme faaliyeti durdurulur.

Ruhsat sahibi, her yıl nisan ayı sonuna kadar bir önceki yıl içinde gerçekleştirdiği işletme faaliyeti ile ilgili teknik belgeleri, satış bilgi formunu, faaliyet bilgi formunu ve işletme sahasında arama yapmış ise arama ile ilgili bilgileri Genel Müdürlüğe vermekle yükümlüdür. Yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde teminat irad kaydedilir. Yükümlülük yerine getirilinceye kadar faaliyet durdurulur.

I. Grup (a) bendi madenler için ruhsat sahibi, her yıl nisan ayı sonuna kadar bir önceki yıl içinde gerçekleştirdiği işletme faaliyeti ile ilgili satış bilgi formunu, faaliyet bilgi formunu il özel idaresine vermekle yükümlüdür. Yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde teminat il özel idaresi hesabına irad kaydedilir. Yükümlülük yerine getirilinceye kadar faaliyet durdurulur."

MADDE 14.- Maden Kanununun 30 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 30.- Herhangi bir sebeple hükümden düşmüş, terk edilmiş veya taksir edilmiş alanlar ihale yolu ile aramalara açılır. İhale ilanı Resmi Gazetede yayımlanır.

İlan süresi içinde müracaat olmaması halinde alan başka bir işleme gerek kalmadan aramalara açık hale gelir.

Ruhsat alanları arasında olup en uzak iki noktası arasında 50 metreden az mesafe olan alanlara ruhsat verilmez. Bu alanlar bitişik ruhsat sahipleri arasında ihale edilir.

Mülga 6309 sayılı Maden Kanunu hükümleri uyarınca verilmiş olan ve bu Kanuna göre ruhsat hukuku devam eden çakışmalı işletme ruhsat sahalarında yeni bir maden bulunması halinde, çakışmalı alandaki maden hakkı bu ruhsat sahipleri arasında ihale edilerek ruhsatlandırılır.

Sahalarının ihalesinden elde edilen gelirler genel bütçeye özel gelir ve Bakanlık bütçesine özel ödenek kaydedilir."

MADDE 15.- Maden Kanununun 31 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Teknik nezaret

Madde 31.- Maden üretimi, bir maden mühendisi nezaretinde yapılır. Maden mühendisinin daimi olarak istihdam edileceği işletme büyüklüğü ile istihdam usul ve esasları Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

İşletmede istihdam edilen maden mühendisi 4857 sayılı İş Kanununun 82 nci maddesinde belirtilen iş güvenliği ile görevli mühendis veya teknik elemanların üstlendiği görev ve sorumluluğu da yerine getirir.

Maden mühendisi istihdamı veya nezareti gerçekleşmeden üretim yapılması halinde ruhsat teminatı irad kaydedilerek faaliyet durdurulur. Maden mühendisi istihdamı/nezareti sağlanması ve teminatın yenilenmesi ile faaliyete izin verilir."

MADDE 16.- Maden Kanununun 32 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Ruhsatın hükümden düşmesi ve alınacak tedbirler

Madde 32.- Ruhsat sahibi sahasında gerekli emniyet tedbirlerini almak ve sahanın son durumunu gösterir imalat haritası ve maden jeoloji haritasını Genel Müdürlüğe vermek suretiyle terk talebinde bulunabilir.

Herhangi bir nedenle hükümden düşmüş ruhsatın sahibi de, gerekli emniyet tedbirlerini almak ve sahanın son durumunu gösterir teknik belgeleri Genel Müdürlüğe vermek zorundadır.

Ruhsat sahibi yukarıda belirtilen tedbirleri en geç altı ay içerisinde almak ve işletme faaliyetinde bulunulan alanı işletme projesi doğrultusunda çevreye uyumlu hale getirmek zorundadır.

Mücbir sebepler dışında bu süre içerisinde yukarıdaki tedbirleri almayan ruhsat sahibine üç aylık ek bir süre verilir. Verilen bu sürede de gerekli tedbirler alınmamış ise bu tedbirler valilik tarafından yerine getirilir. Valilik tarafından yapılan masraflar ruhsat teminatından karşılanır. Teminatın yeterli olmaması durumunda yapılan masraflar 6183 sayılı Kanuna göre tahsil edilir."

MADDE 17.- Maden Kanununun 35 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İnceleme ve denetim giderleri

Madde 35.- Madencilik faaliyetlerinin incelenmesi ve denetimi için yapılacak masraflar, 4629 sayılı Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkında Kanunun geçici 1 inci maddesi gereğince genel bütçeye özel gelir ve Bakanlık bütçesine özel ödenek kaydedilen tutarlardan karşılanır.

Madencilik faaliyetlerinin incelenmesi ve denetimleri için görevlendirilen personele 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre hak ettikleri gündeliklerin iki katı tutarında gündelik ödenir.

Bu maddeye göre yapılacak ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir vergi alınmaz ve kesinti yapılmaz. "

MADDE 18.- Maden Kanununun 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madencilik ve müteakip safhalarındaki faaliyetler sırasında; cevher, metal veya ekonomik değer ihtiva eden, günün şartlarında teknik veya ekonomik değerlendirmesi mümkün olmayan pasa, zenginleştirme bakiye yığını ve cürüflar, çevre kirliliği açısından mahzur teşkil etmiyorsa geçirildikleri son işlemde çıktıkları şekliyle ayrı ayrı muhafaza edilir. Bu bakiye ve pasa yığınlarının miktarları, fiziki özellikleri, usulüne göre alınmış numunelerin analiz raporları ve döküm alanları, faaliyet raporları, plan ve haritalarda gösterilir.

İşletme ruhsatının herhangi bir sebeple sona ermesi halinde, sahadan üretilmiş madenlerin, pasa, bakiye yığınları ve cürüfların, ruhsat sahibince nakledilmesi için bu Kanunda zikredilen mücbir sebepler dışında altı aylık süre verilir. Bu süre içerisinde nakledilmeyen ve ekonomik değeri olan madenler valilik tarafından ihale edilerek satılır. Satıştan sağlanan gelir özel idareye aktarılır. Ekonomik değeri olmayan maddeler için 32 nci madde hükümleri uygulanır.

Birinci fıkraya aykırı hareket edenlerin teminatları irad kaydedilir."

MADDE 19.- Maden Kanununun 37 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Mücbir sebeplerle geçici tatil

Madde 37. - Mücbir sebep veya beklenmeyen haller dolayısıyla işletme ruhsat sahalarında faaliyetin geçici olarak tatiline ruhsat sahibinin müracaatı üzerine Genel Müdürlükçe karar verilebilir. Ruhsat sahibince müracaat tarihi, geçici tatilin başlama tarihi olarak kabul edilir.

Geçici tatil gerektiren durumun ortadan kalkmasından itibaren üç ay içinde ruhsat sahibi faaliyete geçmek zorundadır.

İkinci fıkraya aykırı hareket edenlerin teminatı irad kaydedilerek en geç altı ay içinde faaliyete geçmesi tebliğ edilir. Verilen bu süre içerisinde faaliyete geçmemesi halinde işletme projesinde beyan edilen üretim miktarının % 10'u üzerinden Devlet hakkı alınır.

Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürleri ve 2840 sayılı Kanunda sayılan bor tuzu, toryum ve uranyum madenleri için bu maddede yer alan süre kısıtlamaları uygulanmaz."

MADDE 20.- Maden Kanununun 46 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında geçen "ön işletme ve/veya" ibaresi ile "ön işletme ve" ibaresi metinden çıkarılmış ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"İşletme ruhsatı safhasında işletme faaliyetleri için gerekli olan özel mülkiyete konu taşınmaz, taraflarca anlaşma sağlanamaması ve işletme ruhsatı sahibinin talebi üzerine Bakanlıkça kamu yararı bulunduğuna karar verilmesi halinde kamulaştırılır.

Kamulaştırma işlemleri 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre yapılır. Bu husustaki masraflar ve kamulaştırma bedeli işletme ruhsatı sahibi tarafından ödenir.

Kamulaştırılan taşınmaz, tapuya Hazine adına tescil edilip ruhsat hukuku devam ettiği sürece madencilik faaliyetlerinde kullanılmak üzere ruhsat sahibi adına tahsis edilir.

Kamulaştırılan taşınmazın, maden işletme faaliyetleri için lüzum kalmadığının Bakanlıkça tespiti halinde, Kamulaştırma Kanununda öngörülen usul ve esaslara göre belirlenecek rayiç bedeli ödenmek kaydıyla kamulaştırılan yerin eski sahibine iade edileceği hususu, ruhsat sahibi ve taşınmazın eski sahibine tebliğ edilir. Eski sahibinin taşınmazı altı ay içerisinde almak istememesi durumunda taşınmaz Hazineye kalır.

Tapu siciline konulan şerhler Bakanlığın müracaatı üzerine ayrıca mahkeme kararına gerek kalmadan silinir.

Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufundaki yerlerde yapılan madencilik faaliyetleri için bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra kira, eciri misil alınmaz.

I. Grup madenler ve mıcır ile kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol gibi yapılarda kullanılan her türlü yapı hammaddesi için kamulaştırma hükümleri uygulanmaz."

MADDE 21.- Maden Kanununun 47 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 47.- Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü herhangi bir ruhsat veya izne gerek kalmadan, madencilik yapılabilecek bütün sahalarda, Kurumun yürüttüğü bir projeye bağlı olarak arama faaliyetlerinde bulunabilir. Üçüncü kişilere ait ruhsatlı alanlarda yaptıkları arama faaliyetleri sonucunda bulunduğu aynı grup madenler ile ilgili hiçbir hak talebinde bulunamaz. Bu alanlar içinde arama ruhsatını aldığı diğer grup madenler, ruhsat süresi sonunda Genel Müdürlük tarafından 30 uncu madde hükümlerine göre ihale edilir. İşletme izin sınırları içerisindeki arama faaliyetleri ruhsat sahibinden izin alınarak yapılır.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, ruhsatlı alanlarda yaptığı çalışmalar sonucu elde ettiği bilgi ve belgeleri, bir rapor halinde Genel Müdürlüğe ve talebi halinde ruhsat sahibine verebilir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü bu Kanun hükümlerine göre arama ruhsatı alarak bulunduğu madenler için 15 inci maddeye göre buluculuk hakkını kazanır. Arama ruhsat süresi sonuna kadar Genel Müdürlüğe devredilen bu ruhsatlar 30 uncu madde hükümlerine göre ihale edilir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından arama ve araştırma faaliyetlerinde bulunmak üzere memuriyet mahalli dışında görevlendirilen personele Harcırah Kanununun 50 nci maddesi ile ilişkilendirilmeksizin, her yıl Bütçe Kanunu ile belirlenen gündelik harcırah miktarının iki katı tutarında, Harcırah Kanunu hükümlerine göre gündelik ödenir. Bu şekilde görevlendirilen personele Harcırah Kanununun 50 nci maddesine göre ayrıca bir ödeme yapılmaz. Yapılacak söz konusu ödeme tutarının yarısı, Kurumun ücretli işlerinden sağladığı gelirlerden karşılanır."

MADDE 22.- Maden Kanununun 49 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"2840 sayılı Kanun hükümleri saklıdır. Bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra bulunacak bor madenlerinin aranması ve işletilmesi 2840 sayılı Kanun hükümlerine tabidir."

MADDE 23.- Maden Kanununun ek 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Ek Madde 1.- 3867 sayılı Ereğli Kömür Havzasındaki Ocakların Devletçe İşlettirilmesi Hakkında Kanun ile Devletçe işlettirilmesi kararlaştırılan Ereğli Kömür Havzasındaki madencilik faaliyetleri bu Kanun hükümlerine tabidir.

Ruhsat süresi bu Kanunla getirilen süre sınırlamasına tabi değildir.

Sınırları Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenen Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürlerini işletmeye, devretmeye ve hukuku uhdesinde kalmak şartıyla işletirmeye Türkiye Taşkömürü Kurumu yetkilidir.

Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürü için kamu tarafından yürütülecek faaliyetler bu Kanunun 7 nci maddesinde belirtilen hükümler ile bu Kanunun hak düşürücü ve mali hükümlerine tabi değildir. Teminat ve devlet hakkından muafır. Ancak taşkömüründen özel idare payı, diğer madenler için yürütülen faaliyetlerden de devlet hakkı ve özel idare payı alınır.

3303 sayılı Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanun ile maden işletmeciliğine tanınan haklar, Ereğli Kömür Havzası içerisindeki taşkömürü madenciligi için geçerlidir.

Ereğli Kömür Havzasının imtiyaz alanının Bakanlar Kurulu kararıyla küçültülmesi sonucu serbest kalan alanlar, koordinatları Genel Müdürlükçe belirlenerek bu Kanunun 30 uncu maddesine göre ihale edilir."

MADDE 24.- Maden Kanununa aşağıdaki ek maddeler ilave edilmiştir.

"EK MADDE 2.- Bakanlık, Genel Müdürlüğün bu Kanunda belirtilen yetkilerinden uygun gördüklerini valiliklere verebilir.

EK MADDE 3.- Kömür ve petrokok ithalatı ile ilgili usul ve esaslar Çevre ve Orman Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Bakanlıkça müstereken düzenlenir. Bakanlar Kurulu kararı ile maden ve petrokok ithalatından, gümrük resmine esas bedelin % 2'sine kadar ek ödeme alınabilir.

EK MADDE 4.- Maden Kanununun uygulanması ile ilgili eylem ve işlemler nedeni ile İdareye karşı açılan davaları, İdare ruhsat sahiplerine bildirir. Ruhsat sahipleri İdarenin yanında davaya katılabilir.

EK MADDE 5.- Bu Kanuna ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar iptal edilerek, 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (III) sayılı cetvelin "Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü" ile ilgili bölümünden çıkarılmış ve Maden İşleri Genel Müdürlüğünde kullanılmak üzere bu Kanuna ekli (2) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin "Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı" ile ilgili bölümüne eklenmiştir."

MADDE 25.- Maden Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 12.- Elektronik posta ile yapılacak müracaatların başlama tarihi Genel Müdürlükçe ilan edilir."

MADDE 26.- 21.7.1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının ve doğal sit alanlarının tespiti, Kültür ve Turizm Bakanlığının koordinatörlüğünde ilgili ve faaliyetleri etkilenen kurum ve kuruluşların görüşü alınarak yapılır."

MADDE 27.- Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun değişik 53 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiştir.

"(10) Maden İşleri Genel Müdürü veya Yardımcısı,

(11) Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürü veya Yardımcısı."

MADDE 28.- 9.8.1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 10 uncu maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Petrol, jeotermal kaynak ve maden arama faaliyetleri, çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) kapsamı dışındadır.

Madenlerin işletilmesi ile ilgili hususlar Maden Kanununun 7 nci maddesine göre yürütülür."

MADDE 29.- 9.8.1983 tarihli ve 2873 sayılı Milli Parklar Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Milli park karakterine sahip olduğu tespit edilen alanlar, Millî Savunma Bakanlığının olumlu görüşü, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Kültür ve Turizm Bakanlığı ile diğer ilgili bakanlıkların da görüşü alınarak, Çevre ve Orman Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile milli park olarak belirlenir."

MADDE 30.- 23.7.1995 tarih ve 4122 sayılı Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanununun 13 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Bu Kanun kapsamında izin verilen alanlarda petrol ve maden arama ve işletme faaliyetleri, bu alanlarda yapılan masrafların ruhsat sahibince tazmin edilmesi şartıyla Orman Kanununun 16 ncı maddesine göre yapılır."

MADDE 31.- Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanununun 15 inci maddesinin (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"e) Bu Kanun hükmüne göre tahsis edilen sahada halen petrol ve madencilik faaliyeti yapılmakta ise bu faaliyetin izin süresinin bitimine kadar, ruhsat süresinin uzatılması halinde de bu süre bitimine kadar bu sahalarda ormansız alan statüsü uygulanır."

MADDE 32.- 20.11.1981 tarihli ve 2560 Sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kanalizasyon şebekesine verilmesi sakıncalı maddeler ile içme suyu alınan havzaların korunması için gereken tedbir ve düzenlemeler, 2872 sayılı Çevre Kanunu hükümleri çerçevesinde Çevre ve Orman Bakanlığının uygun görüşü alınarak Genel Müdürlükçe çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir."

MADDE 33.- 26.5.1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun mükerrer 97 nci maddesinin (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.



"b) Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde faaliyet gösteren maden işletmelerince, 3213 sayılı Maden Kanununun 14 üncü maddesinde yer alan paylara ilaveten yıllık satış tutarının % 0,2'si nispetinde belediye payı ayrılır.

Bu pay, Devlet hakkının Hazineye ödenmesi sırasında ruhsat sahibi tarafından ilgili belediyeye ödenir."

MADDE 34.- 31.8.1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 16 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Devlet ormanları hudutları içerisinde maden aranması ve işletilmesi, Maden Kanununun 7 nci maddesinde belirtilen şartlara uyularak, ruhsat grubu gözetilmeksizin yapılır. Orman hudutları içinde alınan muvafakat süresi, temdit dahil işletme ruhsat süresi sonuna kadar devam eder. Ayrıca madencilik faaliyetleri için zorunlu; tesis, yol, enerji, su, haberleşme ve alt yapı tesislerine fon bedelleri hariç olmak üzere orman mevzuatı hükümlerine göre bedeli alınarak izin verilir.

Madencilik faaliyetlerinin ve faaliyetlerle ilgili her türlü yer, yol, bina ile tesislerin hükmü şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ormanlarda veya özel ormanlarda yapılmak istenmesi halinde Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Bu takdirde kullanım bedeli, kullanım süresi, yapılan bina ve tesislerin devri gibi hususlar genel hükümlere uygun olarak taraflarca tespit edilir."

MADDE 35.- 4.11.1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun değişik 19 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Başkası adına tapulu, sahihsiz ve/veya ziyeydi tarafından iktisap edilmemiş yerin kamulaştırılmasında binaların asgari levazım bedeli, ağaçların ise 11 inci madde çerçevesinde takdir olunan bedeli ziyeydine ödenir."

MADDE 36.- 13.12.1983 tarihli ve 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin yeniden düzenlenen 13 üncü maddesinin değişik (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"b) Hazinesinin özel mülkiyetindeki taşınmazların satışı, kiralanması, trampası ve üzerinde sınırlı aynı hak tesisi, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve bu yerler için gerekli görülen hallerde kullanma izni verilmesi işlemlerini yapmak,"

MADDE 37.- Maden Kanununun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasındaki "ilgili dairenin" ibaresi "Genel Müdürlüğün", 38 inci maddesinin birinci fıkrasındaki "ilgili daire" ibaresi "Genel Müdürlük" ve 39 uncu maddesinin birinci fıkrasındaki "ilgili daireye" ibaresi "Genel Müdürlüğe" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 38.- a) 6.6.1901 tarihli Taşocakları Nizamnamesi,

b) 15.2.1956 tarihli ve 6664 sayılı Taşocakları Muameleatının Tedviri ve Varidatının Tahsilinin Vilayet Hususi İdarelerine Ait Olduğu Hakkında Kanun,

c) Maden Kanununun 8 inci maddesi, 18 inci maddesinin ikinci cümlesi, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26 ve 28 inci maddeleri,

d) Maden Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ihbar" ibaresi ile "ön işletme ruhsatı" ibaresi; 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında, 33 üncü maddesinin birinci fıkrasında ve 39 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ön işletme" ibaresi; 42 nci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü ve beşinci fıkraları ile 43 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan "ön işletme ve" ibaresi; 44 üncü maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan "ön işletme veya" ibaresi;

Yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. - Bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren üç ay süre ile I.Grup (a) bendi madenler için işletme ruhsatı müracaatı ile dokuz ay süre ile I.Grup (b) bendi madenler için işletme ruhsatı, II.Grup, III.Grup ve IV.Grup madenler için arama ruhsatı, V.Grup madenler için sertifika müracaatları kabul edilmez. Maden Kanununun Bu Kanun ile değişik 14 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasında belirtilen, kamu kurum ve kuruluşlarınca yol, köprü, baraj, gölet, liman gibi yapıların inşasında kullanılacak hammadde izinlerinin alınması bu kısıtlamaya tabi değildir. Bu süre sonunda ilk hafta yapılan müracaatlar aynı anda yapılmış kabul edilir ve öncelik sıralaması kura ile belirlenir. İlk hafta içerisinde yapılan müracaatlardan işletme ruhsat harcı kadar müracaat harcı alınır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilmiş;

a) Mermer arama ruhsatları bir yıl uzatılır. Maden arama ruhsatlarında ise talep halinde süre beş yıla tamamlanır.

b) Ön işletme ruhsatları süresi sonuna kadar devam eder. Bu süre içinde arama ruhsatı hukuku hükümleri uygulanır.

c) Arama ruhsat süresi bitmiş olup ön işletme ruhsat talebinde bulunulan sahaların harç ve teminatlarının üç ay içinde yatırılması halinde mermer ruhsatları için bir yıl, maden ruhsatları için iki yıl süreli arama ruhsatı verilir. Süresi içinde harç ve teminatları tam olarak yatırılıp müracaatta bulunulmayan haklar iptal edilir.

d) İşletme ruhsat talepli sahaların işlemleri, talep tarihindeki kanun hükümlerine göre yürütülür.

e) Dolomit işletme izin alanları Maden İşleri Genel Müdürlüğünce incelenerek belirlenecek görünür ve muhtemel rezerv alanlarına II. Grup ruhsat verilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar ihale edilmek üzere ilan edilen sahaların ihale işlemleri, ilan tarihindeki yönetmelik hükümlerine göre yapılır. Bu ihalelerden alınan ruhsatlar Maden Kanununun bu Kanunla değişik 16 ncı maddesinde belirtilen alan sınırlamasına tabi değildir.

Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce verilmiş ruhsatlar, Maden Kanununun bu Kanunla değişik 16 ncı maddesinde belirtilen alan sınırlamasına tabi değildir.

Bu Kanun uyarınca çıkarılacak Maden Kanununun uygulanmasına dair yönetmeliğin yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde ruhsat sahibinin talebi ile bir defaya mahsus olmak üzere işletme ruhsat alanı rezerv kaybına neden olmayacak şekilde, ekonomik olarak ayrı işletilmesinin imkan dahilinde olması ve Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından da uygun bulunması halinde, en fazla dört ayrı ruhsata bağlanabilir.

Bor tuzu ruhsat sahalarının rezervi (görünür+muhtemel) bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren beş yıl içerisinde ilgili kamu kuruluşu tarafından belirlenir ve bu alanlar üzerine aynı grup ruhsat verilmez. Bu ruhsatlar Maden Kanununun bu Kanunla değişik 16 ncı maddesinde belirtilen alan sınırlamasına tabi değildir.

Bor tuzu ruhsatlarını işletmekle görevli kamu kuruluşunca, sahalarında yapılacak arama çalışmalarından sonra terk edilen veya taksir edilen alanlar, sicil kayıtlarına işlenerek Maden Kanununun

ilgili maddelerine göre 2000 hektarı geçmeyecek alanlar şeklinde ihale edilir. Daha sonra bu alanlarda bulunacak bor tuzu rezervleri ile ilgili hakların kullanımı ilgili kamu kuruluşuna aittir.

Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce verilmiş işletme ruhsat sahalarında, yürürlük tarihinden itibaren, mermer ruhsat sahalarında üç yıl, maden ruhsat sahalarında ise beş yıl içerisinde ruhsat sahipleri sahalarındaki rezerv alanlarını (görünür+muhtemel) belirleyerek Maden İşleri Genel Müdürlüğüne bildirmek zorundadır. Bu süreler sonunda görünür ve muhtemel rezerv alanı olarak belirlenmeyen alanlar taksir edilir.

Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce verilmiş ruhsatlar, bu Kanunla kapsama alınan madenler için hak sağlamazlar.

Ruhsatlı ve ruhsat talepli sahaların bu Kanun ile ilgili işlemlerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

GEÇİCİ MADDE 2. - Bu Kanun ile Maden Kanunu kapsamına alınan madenler için Taşocakları Nizamnamesine göre verilmiş yürüyen ruhsatların intibakı yapılır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarı ile Taşocakları Nizamnamesine göre süresi içinde temdit talebinde bulunulmuş ruhsatlar ile ruhsat almak üzere yapılan yeni müracaatlar, il özel idarelerince müracaat tarihinde yürürlükte olan Taşocakları Nizamnamesine göre sonuçlandırılarak uygun görülenler ruhsatlandırılır.

Valilikler, il sınırları içindeki taşocağı ruhsatlarını bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde, hak sahibi, sınır koordinatları, cinsi, süresi, ruhsat alanı, mülkiyet durumu ve diğer bilgileri ile birlikte Maden İşleri Genel Müdürlüğüne bildirmek zorundadır.

Ruhsat sahipleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihinden itibaren altı ay içinde harç ve teminatını yatırarak; I.Grup (a) bendi madenler için faaliyet alanının koordinatları ile il özel idarelerine, diğer grup madenler için işletme projesi ile Maden İşleri Genel Müdürlüğüne müracaat ederek Maden Kanununa intibak yaptırmak zorundadır.

Taşocağı ruhsatlarının faaliyet koordinatları ile ruhsat koordinatlarında farklılık olması durumunda, valiliklerin görüşü alınarak intibak yapılır.

Çimento, kireç fabrikası veya asfalt üretim tesisinden herhangi birine sahip olan taşocağı ruhsat sahipleri, bu Kanuna intibaklarında mevcut taşocağı intibak alanlarını bir defaya mahsus olmak üzere azami elli hektarı geçmeyecek şekilde genişletme talebinde bulunabilir. Genişletme talebinde bulunulan alanda maden veya mermer ruhsatı bulunmaması halinde, genişletme elli hektarı geçmeyecek şekilde Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından uygun görülecek alan kadar yapılır.

Süresinde intibakı yaptırılmayan ruhsatlar iptal edilir.

GEÇİCİ MADDE 3. - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar ruhsat sahipleri tarafından yatırılan yolluk avansları, genel bütçeye özel gelir ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesine özel ödenek kaydedilir.

GEÇİCİ MADDE 4.-Jeotermal kaynaklar ve mineralli sularla ilgili yeni bir yasal düzenleme yapıncaya kadar bu kaynaklara ilişkin faaliyet izni verilmeden önce Maden İşleri Genel Müdürlüğünün uygun görüşünün alınması zorunludur. Talepler Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğüne incelettirilir. Uygun bulunmayan faaliyetlere izin verilmez.

Jeotermal kaynak ve mineralli su sahalarında kaynak koruma alanlarının belirlenmesi zorunlu olup, bu alanlara ilişkin öngörülen tedbirlerin uygunluğu ve denetlenmesi Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından yapılır.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından yapılan incelemeler sonucunda, faaliyetlerin bilim ve tekniğine, kaynağın ve çevrenin korunmasına ve koruma alanları için öngörülen tedbirlere uygun yürütülmediğinin tespiti halinde, alınacak tedbirler Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından belirlenir. İlgili kişi, kurum ve kuruluşlar bu tedbirleri yerine getirmekle yükümlüdür. Aksi takdirde faaliyetlere izin verilmez.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün almış olduğu buluculuk hakları saklıdır. Ayrıca Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü yatırım programları çerçevesinde yaptığı çalışmalar ile kaynak varlığını ortaya çıkardığı alanların veya sondaj ile elde ettiği akışkanın bulucusu olarak tescil edilir.

GEÇİCİ MADDE 5.- 26.3.1322 tarihli mülga Maadin Nizamnamesi veya 17.6.1942 tarih ve 4268 sayılı Madenlerin Aranması ve İşletilmesi Hakkında Kanun hükümleri gereğince içmece, maden suları, ılıca ve kaplıcalara verilmiş işletme imtiyazı süreleri, imtiyaz sahibince bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde temdit projesi verilerek temdit talebinde bulunulması halinde projenin niteliğine göre Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yirmi yıla kadar uzatılabilir. Devlet hakkı olarak yıllık cironun % 4'ü alınır. Ayrıca geçmiş yıllara ait temettü hissesine mahsup edilmek üzere ilk yılki cironun % 10'u da Devlet hakkı olarak alınır.

GEÇİCİ MADDE 6.- 4683 sayılı Maden Kanununda Değişiklik Yapılmasına ve Tuz Kanununun Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Kanunun yürürlük tarihi olan 26.6.2001 tarihinden önce, tuz işletme izni için müracaat edilmiş, ihalesi yapılmakla birlikte, TEKEL Yönetim Kurulu tarafından ihalesi onaylanmamış tuzlarla ilgili ihaleler onanmış sayılır.

GEÇİCİ MADDE 7.- 10.6.1983 tarihli ve 2840 sayılı Kanunun eki listedeki demir ruhsatları 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanuna göre Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından özelleştirilir.

GEÇİCİ MADDE 8.- Bu Kanunun uygulamasına ilişkin tüm yönetmelikler Kanunun yürürlük tarihinden itibaren sekiz ay içinde çıkarılır.

#### **Yürürlük**

MADDE 39.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

#### **Yürütme**

MADDE 40.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METNE EKLİ LİSTELER  
(1) SAYILI LİSTE  
İPTAL EDİLEN KADROLAR

KURUMU : MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ  
TEŞKİLÂTI : TAŞRA

<u>Sınıfı</u>	<u>Unvanı</u>	<u>Derecesi</u>	Serbest <u>Kadro Adedi</u>	Tutulan <u>Kadro Adedi</u>	<u>Toplam</u>
GİH	Memur	5	9	-	9
GİH	Memur	6	2	-	2
GİH	Memur	7	3	-	3
GİH	Ayniyat Memuru	5	13	-	13
GİH	Daktilograf	5	2	-	2
GİH	Daktilograf	7	1	-	1
GİH	Harita Çizimci	5	1	-	1
GİH	Santral Memuru	5	1	-	1
GİH	Haberleşme Memuru	5	1	-	1
GİH	Veznedar	4	1	-	1
GİH	Veznedar	5	1	-	1
THS	Mühendis	1	22	-	22
THS	Mühendis	2	9	-	9
THS	Mühendis	3	8	-	8
THS	Mühendis	4	7	-	7
THS	Mühendis	5	6	-	6
THS	Jeomorfoloğ	1	1	-	1
THS	Tekniker	1	6	-	6
SHS	Hemşire	5	1	-	1
YHS	Bekçi	12	<u>5</u>	-	<u>5</u>
	<b>TOPLAM</b>		<b>100</b>		<b>100</b>

(2) SAYILI LİSTE  
İHDAS EDİLEN KADROLAR

KURUMU : ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI  
TEŞKİLÂTI : MERKEZ

<u>Sınıfı</u>	<u>Unvanı</u>	<u>Derecesi</u>	<u>Serbest Kadro Adedi</u>	<u>Tutulan Kadro Adedi</u>	<u>Toplam</u>
GİH	Daire Başkanı	1	1	-	1
GİH	Şube Müdürü	1	3	-	3
GİH	Bilgisayar İşl.	3	5	-	5
GİH	Bilgisayar İşl.	4	5	-	5
GİH	Bilgisayar İşl.	5	5	-	5
GİH	Bilgisayar İşl.	6	5	-	5
GİH	Bilgisayar İşl.	7	5	-	5
GİH	Bilgisayar İşl.	8	5	-	5
GİH	Şef	3	3	-	3
GİH	Şef	5	3	-	3
THS	Mühendis	3	6	-	6
THS	Mühendis	4	7	-	7
THS	Mühendis	5	18	-	18
THS	Mühendis	6	10	-	10
THS	Mühendis	7	4	-	4
THS	Kimyager	3	1	-	1
THS	Kimyager	5	1	-	1
THS	Teknisyen	5	4	-	4
THS	Tekniker	5	4	-	4
THS	Tekniker	6	4	-	4
THS	Tekniker	7	1	-	1
	<b>TOPLAM</b>		<b>100</b>		<b>100</b>

